

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Hafız Şiraziden Gazeller

HÂFİZ-I ŞİRÂZÎ'DEN GAZELLER

Hazırlayan

Prof. Dr. Mehmet KANAR

GAZEL 1

Farsça metin

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

*Elâ yâ eyyuhessâkî! Edir ke'sen ve nâvilhâ
Ki âşk âsân numûd evvel, velî uftâd muşkilhâ*

*Bebûy-i nâfeî kâhir sabâ zan turre bugşâyed
Zi tâb-i ca'd-i muşkîneş çi hûn uftâd der dilhâ*

Merâ der menzil-i cânân çi emn-i eyş çun her dem

Ceres feryâd mîdâred ki berbendîd mahmilhâ

Bemey seccâde rengin kun geret pîr-i mugân gûyed

Ki sâlik bihaber nebved zi râh u resm-i menzilhâ

*Şeb-i târik u bîm-i movc u girdâbî çonîn hâyil
Kocâ dânenend hâl-i mâ sebukbârân-i sâhilhâ*

*Heme kârem zi hodkâmî bebednâmî keşîd âhir
Nihân key mâned an râzî kezû sâzend mahfilhâ*

*Huzûrî ger hemîhâhî ezû gâyb meşov Hâfız
Metâ mâ telki men tehvâ daiddunyâ ve ehmilhâ*

Çeviri:

Saki,

dolaştır kadehi,

sun bize.

*Aşk kolay göründü ilkin ama,
ne güçlükler çıkmadı ki sonra.*

Umut içindeydi aşıklar

*sabâ dağıtacak sevgilinin zülfünü,
getirecek misk kokusunu diye.*

Gönüller kan dolmuştu

bekleyeceğim diye.

Sevgilinin konağında güven olur mu?

Çanlar çalar durur

yükünüzü toplayın diye.

Pirin derse

"Bula seccadeni meye"

Sâlik dediğin habersiz kalmaz

yol yordamdan.

Gece karanlık;

Dalgalar ürkütüyor,

Girdap korkunç!

Ne bilir halimizi sahilde olanlar!

*Bencillikten çıktı adım kötüye,
işim oldu tebah!*

Kurulmuş meclis bir kere,

Hangi sır gizli kalır böyle?

Huzur istiyorsan Hafız,

kaybolma onun gözünden.

Kavuştunsa sevdiğine,

sat anasını dünyanın!

GAZEL 2

Farsça metin

Vezin: Mefâilün Feliâtun Mefâilun Feilun

Salâh-i kâr kocâ vu men-i harâb kocâ?

Bebîn tefâvut-i reh kez kocâst tâ bekocâ?

*Dilem zi sövme'e bigriřt u hırka-i sâlûs
Kocâst deyr-i mugân u şerâb-i nâb kocâ?*

Çi nisbetest berindî salâh u takvâ râ?

Semâ-i va'z kocâ, nağme-i rebâb kocâ?

*Zi rûy-i dûst dil-i doşmenân çi deryâbed?
Çerâğ-i morde kocâ, şem'-i âftâb kocâ?*

*Çu kuhl-i bîniř-i mâ hâk-i âstân-i řomâst
Kocâ revîm? Befermâ ezin cenâb, kocâ?*

*Mebîn besîb-i zenehdân ki çâh der râhest
Kocâ hemîrevî, ey dil bedin řitâb, kocâ?*

*Beşud ki yâd-i hořeř bâd rûzgâr-i visâl
Hû vu an kirişme kocâ reft ve an itâb kocâ?*

*Karâr u hâb zi Hâfiz tama' medâr, ey dûst
Karâr çîst? Sabûrî kodâm u hâb kocâ?*

Çeviri:

İşim nasıl girer yoluna?

Şans kim?

Harab olmuş ben kim?

Gör işte farla:

*O yol nereye
Bu yol nereye gider?*

Usandım manastırından

riyakârlık hırkasından!

Meyhane nerde?

Saf şarap hani?

*Salah ve takvanın rintlik ile ne ilgisi var sanki?
Vaaz dinlemek nerede, rebap nağmesini
dinlemek nerede!*

Ne anlar düşmanlar dost yüzünden?

Ölgün kandil nerde?

Parlak güneş nerde?

Gözümüzün ilacıysa eşiğinin toprağı;

*Nereye gidelim,
söyle,*

huzurundan?

Görme sadece çenesinin çukurunu.

Başka çukurlar var bu yolda.

10 Prof. Dr. Mehmet Kanar

*Nereye gidersin gönül böyle acele
nereye?*

*Geçti gitti vuslat zamanı;
hey gidi hey!*

O gamzeler nerde?

O çıkışmalar hani?

Dostum;

uyku durak bekleme Hafiz'dan.

Karar ne demek?

Sabır hani?

Uyku nerde?

GAZEL 3

Farsça metin

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

*Eğer an turk-i şîrâzî bedest âred dil-i mâ râ
Behâl-i hindûyeş bahşem semergand u buhârâ râ*

*Bedih sâkî mey-i bâkî ki der cennet nehâhî yâft
Kenâr-i âb-i ruknâbâd u gulgeşt-i musellâ râ*

*Figân kin lûliyân-i şûh-i şîrînkâr-i şeh râşûb
Çenan bordend sabr ez dil ki turkân hân-i yağmâ râ*

*Zi aşk-i nâtemâm-i mâ cemâl-i yâr mustağnîst
Be âb u reng u hâl u hat çi hâcet rûy-i zîbâ râ?*

Men ez an husn-i rûzefzûn ki yûsuf dâşt dânistem

Ki aşk ez perde-i ismet bürün âred zuleyhâ râ

*Eğer duşnâm fermâ 'î veger nefîrin, duâ gûyem
Cevâb-i telh mîzîbed leb-i la 'l-i şekerhâ râ*

*Nasihât gûş kun cânâ ki ez cân dûstter dârend
Cevânân-i se 'âdetmend pend-i pîr-i dâ nâ râ*

*Hadîs ez mutrib u mey gû ve râz-i dehr kemter **cû***

Ki kes negşûd ve negşâyed be hikmet in muammârâ

*GAZEL goftî yu dur suftî biyâ vu hoş behân hâfîz
Ki ber nazm-i tu eşşâned felek ikd-i sureyyâ râ*

Çeviri:

**Şirazlı o dilber verse hani gönlümün muradım,
Yanağındaki hint benine**

**bağışlarım Semerkant'ı,
hem Buhara'yı.**

Saki;

ver şu ölümsüzlük şarabını.

Bulamazsın Cennette zira

Ruknâbâd ile Gulgeşt-i Musellâ kenarını.

Elaman cilveli şehir âfetlerinden!

El-aman!

Bırakmadılar gönlümde sabır;

hân-ı yağmâya döndüm!

Sevgilinin cemali muhtaç mı yarım yamalak aşkımıza?

Ne hacet bene, راستی‌ا, allığa,

yüz güzel olunca.

Hani artardı ya günbegün Yusufun güzelliği;

Anladım ki aşk,

iffetten edermiş Züleyha'yı.

ister küfret,

ister beddua;

dua ederim yine sana.

Acı cevap ne yakışır

şeker gibi lal dudağa!

Söz dinle canım benim;

*Candan çok sever mesut gençler
bilge pire kulak vermeyi.*

Çalgıcıdan, meyden dem vur,

Arayıp durma feleğin sırrını.

Hikmetle çözen çıkmadı;

çıkmayacak zira bu muammayı.

Hafız;

bir GAZEL söyledin ki

inciler deldin!

Oku gel güzel güzel;

Saçsın artık nazmına felek

Süreyya incilerini.

GAZEL 4

Farsça metin

Vezin: Mefâilun Feilâtun Mefâilun Fa'lün

*Sabâ belutfe begû an gazâl-i ra'nâ râ
Ki ser bekûh u beyâbân tu dâde'î mâ râ*

*Şekerfîrûş ki omreş dirâz bâd, çerâ
Tefakkudî nekoned tûtî-i şekerhâ râ*

*Gurûr-i husnet icâzet meğer nedâd ey gul
Ki porsîşî nekonî andelîb-i şeydâ râ*

*Behulk u lutf tevân kerd sayd-i ehl-i nazar
Bebend u dâm negîrend morg-i dâna râ*

*Nedânem ez çi sebeb reng-i âşnâyî nîst
Şehîkadân-ı siyehçeşm-i mâhsîmâ râ*

*Çu bâ habîb nişînî vu bâde peymâyî
Beyâd dâr muhibbân-i bâdpeymâ râ*

*Cuz in kadar netevan goft der cemâl-i tu ayb
Ki vaz'-i mihr u vefa nîst rûy-i zîbâ râ*

*Der âsumân ne aceb ger begofte-i hâfiz
Surûd-i zuhre be raks âvered mesîhâ râ*

Çeviri:

Lütfet sabâ,

söyle o güzel ceylana:

Sen düşürdün bizi çöllere, dağlara.

Ömrü uzun olsun, şu şekerçi

neden uğramaz şeker çiğneyen papağana?

Ey gül;

güzellik gururu mu izin vermeyen sana?

Sormaz oldun hiç aşık bülbülü.

Gönül erleri avlanır lûtf ile, iyi huyla.

Akıllı kuş yakalanır mı ökseyle, kapanla?

*Neden aşinalık havası yok,
bilmem,*

servi boylu,

kara gözlü,

ay yüzlülerde?

Oturmuşsan dostla,

çekiyorsan bâdeyi;

Çıkarma aklından

avucu boş sevenleri.

Güzelliğine bulunur şu kusur ancak:

Olmaz güzellerde sevgi ile vefa.

Şaşılmaz hiç Hafiz'in şiiriyle

Zühre'nin şarkısı gökte, raksa getirse İsa'yı.

GAZEL 5

Farsça Metin

Vezin: Mefulü fâilâtün Mefulü failâtün

*Dil mîreved zi destem, sâhibdilân, hodâ râ
Derdâ ki râz-i pinhân hâhed şod âşikârâ*

*Keştîşikestegânîm ey bâd-i şurte berhîz
Bâşed ki bâz bînem dîdâr-i âşinâ râ*

*Deh rûze mihr-i gerdûn efsâne est u efsûn
Nîkî be cây-i yârân fûrset şumâr yârâ*

*Der halka-i gul u mul hoş hând dûş bülbül
Hâtissabûh hutbû yâ eyyuhessukârâ*

*Ey sâhib-i keramet şukrâne-i selâmet
Rûzî tefakkudî kun dervîş-i bînevâ râ*

*Âsâyiş-i do gîtî tefsîr-i in do harf est
Bâ dûstân mürüvvet, bâ doşmenân mudârâ*

*Der kûy-i nîknâmî mâ râ gözer nedâdend
Ger tu nemîpesendî, tağyir kun kazâ râ*

*An telhveş ki sûfî ummulhabâiseş hând
Eşhâ lenâ ve ehlâ min kibletilazârâ*

*Hengâm-i tengdestî der iyş kûş u mesti
Kin kîmyâ-yi hestî Kârûn koned gedâ râ*

*Serkeş meşov ki çun şem' ez gayretet besûzed
Dilber ki der kef-i û mûmest seng-i hârâ*

*Âyîne-i Sikender câm-i mey est binger
Tâ ber to arze dâred ahvâl-i mulk-i Dârâ*

*Hûbân-i pârsîgû bahşendegân-i omrend
Sâkî, bedih beşâret rindân-i pârsâ râ*

*Hâfiz behod nepûşîd in hırka-i meyâlûd
Ey şeyh-i pâkdâmen, ma'zûr dâr mâ râ*

Çeviri:

Halden anlayanlar,

size diyorum:

Gidiyor gönlüm elimden.

*İçimdeki sırlar çıkacak ortaya,
eyvah, eyvah!*

Parçalandı gemimiz;

Ey uygun rüzgar;

es haydi;

Olur ya,

görürüm yine sevgilimin yüzünü.

*On günlük dünya hevesi
bir masal
bir yalan*

Dostum;

fırsat bil dostlara iyiliği.

Ne güzel şakıdı bülbül dün gece

gül ile şarap meclisinde.

Ey akşamdan kalmalar;

*atın mahmurluğu üstünüzden,
için sabah şarabım.*

Hey cömert insan;

*esenliğin şükranesi olarak
sor hele biçare yoksulun halini.*

İki dünyanın huzuru bağı iki kelimeye:

Dostlara mürüvvet,

Düşmanla geçim.

İyi şöhret sokağına almadılar bizi.

Beğenmiyorsan eğer,

değiştir haydi kaderi!

Şu acı su var ya,

sûfî "kötülüklerin naşı" der ona,

güzelleri öpmekten tatlı gelir bana.

*Yoksulluk zamanı bak iyi yaşamaya,
çek kafayı.*

Bu varlık kimyası zira

Karun eder yoksulu, bînevayı.

Serkeşlik etme aman!

Bir kıskanırsa dilber,

avucundaki taşı mum eder.

Mey kadehi İskender'in aynasıdır sana bak,

*göstersin Dârâ'nın
mülkünü sana.*

Farsça konuşan güzeller

insan ömrüne ömür katar.

Haydi saki;

zahit rintlere müjde ver.

Hafiz boşuna giymedi meye bulanmış şu hırkayı.

Eteği temiz şeyhim, gel, mazur gör sen beni.

GAZEL 6

Farsça Metin

Vezin: Mütefâilün feûlün mütefâilün feûlün

*Be mulâzimân-i sultân ki resâned in duâ râ
Ki be şukr-i pâdişâhı zi nazar merân gedâ râ*

*Zi rakîb-i dîvsîret be hodây-i hod penâhem
Meğr an şihâb-i sâkıb mededî dehed hodâ râ*

*Muje-i siyâhet er kerd be hûn-i mâ işâret
Zi firîb-i ûf biyendîş ve galat mekun nigârâ*

*Dil-i âlemi besûzî çu izâr berfurûzî
Tu ezin çî sûd dârî ki nemîkunî mudârâ*

*Heme şeb derin umîdem ki nesîm-i subhgâhî
Be peyâm-i âşinâyân benevâzed âşinâ râ*

*Çi kıyâmet est cânâ ki be âşıkân numûdî
Dil u cân fedâ-yı rûyet benumâ izâr mâ râ*

*Behodâ ki cur'âî dih tu be Hâfîz-i seherhîz
Ki duâ-yi subhgâhî eseri koned şomâ râ*

Çeviri:

*Kim götürecek dileğimizi sultanın adamlarına?
Padişahlık hakkı için*

bizi gözden uzak tutma.

Sığınırım Tanrıma

şeytan huylu rakipten.

Belki uzatır yardım elini o parlak yıldız.

*Siyah kirpiklerin verdiyse ölüm fermanımızı,
ey sevgili,*

*düşün kirpiğin hilesini,
yanılma.*

Parlatmaya gör yanağını,

yakarsın herkesin yüreğini.

Çıkarın ne bundan?

Geçinmeye gönlün yok.

Her gece bekliyorum umutla

seher yeli

dost haberiyle

alacak dostun gönlünü diye.

Ey sevgili,

kopardın aşıkların başına kıyamet.

Canım, gönlüm feda olsun yüzüne;

gösteriver yanağını.

Allah aşkına bir yudum su ver

seherleri kalkan Hafız'a

ki sabah duası kabul olsun, tesir etsin sana.

GAZEL 7

Farsça metin

Vezin: Mefulü Fâilâtü Mefâîlü Fâilün

*Sun bıya kı ayine sanst cam ra
Tâ bingerî safâ-yı mey-i la'lfâm râ*

*Râz-i derûn-i perde zi rindân-i mest pors
Kin hâl nîst zâhid-i âlîmâkâm râ*

*Ankâ şikâr-i kes neşaved, dâm bâz çîn
Kancâ hemîşe bâdbedest est dâm râ*

*Der bezm-i dovr yek do kadeh der keş u boro
Ya'nî tama' medâr visâl-i devâm râ*

*Ey dil, şebâb reft u neçîdî gul zi eyş
Pirâneser mekun honerî neng u nâm râ*

*Der eyş-i nakd kûş çun âbhor nemând
Âdem behîşt rovza-i dârusselâm râ*

*Mâ râ ber âsitân-i tu bes hakk-i hidmet est
Ey hâce, bâz bin beterahhum gulâm râ*

*Hâfiz murîd-i câm-i mey est, ey sabâ, boro
Vez bende bendeğî beresân şeyh-i câm râ*

Çeviri:

Sufi,

saftır kadehin aynası.

Gel de gör,

neymiş lâl renkli meyin safâsı.

Perde ardındaki sırlan

sor mest olmuş rintlere.

Yoktur zira bu hal

makamı yüce zahitlerde.

Anka kuşu av olmaz kimseye,

topla ökseyi, kaparı,

her zaman boş kalacak içi.

Çek bir iki kadeh bade meclisinde

Çek git sonra;

Beklerim deme daimî vuslatı.

Hey gönül,

gitti gençlik elden.

Dermedin hayattan bir demet gül.

Yaşlandın artık,

gösterme hüner ar namus adına.

Çıkar hayatın tadım;

Olmayınca nasibi zira

Bıraktı Adem Cennet ravzasım.

Çok aşındırdık eşiğini;
hey efendi,
merhamet et,

gör yine şu fakiri.

Hey saba;

Mey kadehinin mürididir Hafız.

Ben bendesinden selam ilet
Şeyh-i Câm'a.

GAZEL 8

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

*Sâkiyâ, berhîz u der dih câm râ
Hâk ber ser kun gam-i eyyâm râ*

*Sâgar-i mey ber kefem nih tâ zi ber
Ber keşem in dalk-i ezrakfâm râ*

*Gerçi bednâmîst nezd-i âkilân
Mâ nemîhâhîm neng u nâm râ*

*Bâde derdih; çend ez in bâd-i gurur?
Hâk ber ser-i nefîs-i nâfercâm râ*

*Dûd-i âh-i sîne-i nâlân-i men
Sûht in efsurdegân-i hâm râ*

*Mahrem-i râz-i dil-i şeydâ-yi hod
Kes nemîbînem zi hâss u âmm râ*

*Bâ dilârâmî merâ hâtir hoş est
Kez dilem yekbâre bord ârâm râ*

*Nengered dîger beserv ender çemen
Her ki dîd an serv-i sîmendâm râ*

*Sabr kun Hâfîz be sahtî-i rûz u şeb
Âkıbet rûzî beyâbî kâm râ*

Çeviri:

Saki,

kalk,

ver şu kadehi;

Sat anasını gamın, kederin.

Şarap kadehini ver elime;

Atayım sırtımdan şu mavi cübbeyi.

Akıllılar kötüye çıkarır sarhoşun adını.

Kim dinler şânı, şöhreti, ârı!

Ver badeyi, haydi,

nedir bu gurur

bu çalım?

Toprak yağsın serkeş nefsin başına!

Yanık bağırımdan yükselen âh dumanı

Yaktı

bitirdi şu hamervahları.

Âşık gönlümün sırrına mahrem yok

ne halk

ne âyan arasında.

Bir sevgilim var;

aram pek hoş.

Dur durak bırakmadı hiç gönlümde.

Kim görse gümüş tenli o selviyi

Gözü görür mü artık çemendeki selviyi!

Hafiz,

katlanıver gece gündüz sıkıntıya.

Bir gün

-nasıl olsa-

ereceksin muradına.

GAZEL 9

Farsça metin:

Vezin: Fâilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

*Rovnak-i ahd-i şebâbest diğêr bûstân râ
Mîresed mujde-i gul bulbul-i hoşelhân râ*

*Ey sabâ, ger be cevânân-i çemen bâz resi
Hidmet-i mâ beresân serv u gul u reyhân râ*

*Ger çimin cilve kuned muğbeçe-i bâdefîrûş
Hâkrûb-i der-i meyhane kunem mujgân râ*

*Ey ki ber meh keşî ez anber-i sârâ çovgân
Muztaribhâl megerdân men-i sergerdân râ
Tersem, in kovm ki ber durdkeşân mîhandend
Der ser-i kâr-i harâbât kunend îmân râ*

*Yâr-i merdân-i hodâ bâş ki keştî-i Nûh
Hest hâkî ki be âbî nehared tûfân râ*

*Borov ez hâne-i gerdûn beder u nân metaleb
Kân siyehkâse der âhir bekoşed mihmân râ*

*Her ki râ hâbgeh-i âhir muştî hâkest
Gû çi hâcet ki be eflâk keşî eyvân râ*

*Mâh-i ken'ânî-i men! Mesned-i mısır ân-i tu şud
Vakt-i ânest ki bedrûd kunî zindân râ*

*Hâfizâ, mey hor u rindî kun u hoş bâş velî
Dâm-i tezvîr mekun çun digêrân Kur'ân râ*

Çeviri:

*Bir kez daha bahçeye gençlik çağının canlılığı
geldi. Güzel şakıyan bülbüle güle kavuşma
müjdesi geliyor.*

*Ey sabâ rüzgârı! Çimenlikte bahar yeşilliklerine
bir kez daha kavuşursan, selviye, güle,
reyhana selamımızı ilet.*

*Meyhaneci çırağı böyle ortalara çıkıp şarap
satmaya başlarsa, şu kirpiklerimi meyhane
kapısına süpürge ederim.*

*Amber gibi kokan saçlarını çevgen misâli ay
yüzüne salma. Şu âvâre âşığın perperişan
eyleme.*

*Tortulu şarap içen rintlerin haline bakıp gülenler
var ya, meyhanenin havasını kokladılar mı,
korkarım, imanlarından da olurlar.*

*Tanrı erleriyle dost olmaya bak. Çünkü Nuh'un
gemisinde öyle bir aşk toprağı vardır ki bu
toprak Tufan'ı bile sudan saymaz.*

*Çık feleğin evinden; ekmek isteme ondan. Bu
cimri ev sahibi, sonunda konuğunu da öldürür.*

*Son yatağı bir avuç toprak olan zâta de ki:
Sarayının eyvanının göklere kadar
yükseltmenin mânâsı ne?*

*Kenan ülkesinin ayı olan Yusuf a benzeyen
güzelim; işte, Mısır tahtı senin oldu. Şimdi
zindana veda etmenin zamanı geldi artık.*

*Ey Hafız; mey iç, rintçe yaşa, mutlu olmaya bak,
ama, başkalarının yaptığı gibi Kur'ân'ı
ikiyüzlülüğe ve tezvire âlet etmeye kalkma.*

GAZEL 10

Farsça metin

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Düş ez mescid sûy-i meyhâne âmed pîr-i mâ

Çist yârân-i tarikat ba'd ez in tedbîr-i mâ?

Mâ murîdân rûy sûy-i kible çun ârim? Çun

Rûy sûy-i hâne-i hammâr dâred pîr-i mâ

Der harâbât-ı tarikat mâ behem menzil şevim

Kin çunin refteş der ahd-i ezel takdîr-i mâ

Akl eğer dâned ki dil der bend-i zulfeş çun hoş est

Âkilân dîvâne gerdend ez pey-i zencîr-i mâ

Rûy-i hûbet âyeti ez lutf ber mâ keşf kerd

Zan zemân cuz lutf u hûbî nîst der tefsîr-i mâ

Bâ dil-i sengînet âyâ hiç dergîred şebî

Âh-i âteşnâk u sûz-i sîne-i şebgîr-i mâ

Tîr-i âh-i mâ zi gerdûn bogzereş Hâfîz hamûş

Rahm kun ber cân-i hod, perhîz kun ez tîr-i mâ

Çeviri:

Pirimiz dün gece mescitten meyhaneye geldi. Ey yoldaşlar, ey tarikat arkadaşları! Bundan sonra tedbirimiz ne olacak?

Biz yüzümüzü kibleye nasıl çeviririz? Çünkü pirimiz yüzünü meyhaneye çevirmiş.

Bu yolun meyhanesinde biz de yurt turalım. Çünkü yazgımız ezelden beri böyle yazılmış.

Akıll bir bilse ki gönül onun zülfünün hevesiyle nasıl da mutludur; akıl sahipleri onun zincire benzeyen zülüflerini koklamak için deli divane olurlardı.

Senin güzel yüzün bize lûtufla bir kanıt gösterdi. İşte o zamandan beri bizim tefsirimizde lütuf ve güzellikten başka bir şey yok.

Bütün gece çektiğimiz ateşli âhlar ve gönül yangıları acaba bir gececik olsun senin katı yüreğine tesir edecek mi?

Ey Hafız! Bizim âh çekişlerimizin oku feleği de deler geçer. Sus artık. Canına acı; oklarımızdan sakın, aman!

GAZEL 11

Farsça metin

Vezin: Mefûlû Fâilâtü Mefâîlû Fâilün

*Sâkî be nûr-i bâde ber efrûz câm râ
Mutrib begû ki kâr-i cihân şud be kâm-i mâ*

*Mâ der piyâle aks-i ruh-i yâr dîdeîm
Ey bihaber zi lezzet-i şurb-i mudâm-i mâ*

*Hergiz nemîred anki dileş zinde şud be ışk
Sebt est ber cerîde-i âlem devâm-i mâ*

*Çendân bûd kirişme vu nâz-i sehîkadân
Kâyed be cilve serv-i sanevber-i horâm-i mâ*

*Ey bâd, eğer be gulşen-i ahbâb bogzerî
Zinhâr arze dih ber-i cânân peyâm-i mâ*

Gûf nâm-i mâ zi yâd biamdâ çî mîberî?

Hod âyed anki yâd neyârî zi nâm-i mâ

*Mesti beçeşm-i şâhid-i dilbend-i mâ hoş est
Zanrû sipurde'end be mesti zimâm-i mâ*

*Tersem ki sorfeî nebered rûz-i bâzhâst
Nân-i helâl-i şeyh zi âb-i herâm-i mâ*

*Hâfîz zi dîde dâne-i eşkî hemîfeşân
Bâşed ki morg-i vasi kuned kasd-i dâm râ*

*Deryâ-i ahzar-i felek u keştî hilâl
Hestend gark-i ni'met-i Hacı Kivâm-i mâ*

Çeviri:

Sâki, ışıl ışıl et bâde nuruyla kadehimizi.

Mutrip;

oku haydi.

Dünya döndü muradımızca;

bulduk neşemizi.

Kadehte yârin yanağının aksini gördük biz.

Duy hele, bak,

Şensin her zaman içtiğimiz şaraptan habersiz.

*Gönlü aşk ile dirilen ölmez asla
Alem ceridesinde yazılıdır bizim aşk
meyhanesine devamımız.*

*Güzeller cilvelenir, naz eder
Ama bu saltanat*

*Servi boylu dilberimiz çıkıp salmana
kadar sürer.*

Ey rüzgâr,

*Düşerse yolun dostların gül bağına
Unutma aman,*

ilet haberimizi cânana.

Deyiver bizden sevgiliye;

*Unutmaya çalışmasın adımızı.
Unutkandır; biliriz;*

Zaten anmaz ki adımızı.

Gönül verdik dilbere;

hoş olur mestlik gözünde.

Bu yüzden değil mi dizginler sarhoşluğun elinde!

*Kıyamet günü kaç akçe eder şeyhin helâl
ekmeği?*

*Olur mu bizim haram suyumuz kadar değeri?
Hafiz!*

*Dökmeye bak gözünden yaş tanesini.
Bakarsın vuslat kuşu oluverir öksenin misafiri.*

Hilâl gemisini,

şu gök denizi

Yutar gider Hacı Kıvam'ın nimet denizi.

GAZEL 12

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

*Ey furûg-i mâh-i husn ez rûy-i rahşân-i şumâ
Âb-i rûy-i hûbî ez çâh-i zenehdân-i şumâ*

*Azm-i dîdâr-i tu dâred cân-i ber leb âmede
Bâz gerded? Yâberâyed? Çîst fermân-i şumâ?*

*Kes be dovr-i nergiset tarfî nebest ez âfiyet
Bih ki nefrûşend mestûrî-i bustân-i şumâ*

*Baht-i hâbâlûd-i mâ bîdâr hâhed şud meğer
Zan ki zed ber dîde âbî rûy-i rahşân-i şumâ*

*Ba sabâ hemrâh befrist ez ruhet guldesteî
Bû ki bûi beşnevîm ez hâk-i bustân-i şumâ*

*Omr-i tan bâd u murâd ey sâkiyân-i cembezm
Gerçi câm-i mâ neşud pur mey be dovrân-i şumâ*

*Dil harâbî mîkuned, dildâr rââgeh kunîd
Zinhâr ey dûstân cân-i men u cân-i şumâ*

*Key dehed in garaz yârab ki hemdestân şevend
Hâtir-i mecmû-i mâ zulf-i perîşân-i şumâ*

*Dûr dâr ez hâk u hûn dâmen, çu ber mâ bogzerî
Kenderin reh kuşte bisyârend kurbân-i şumâ*

*Mîkuned Hâfîz duâî, bişnov, âmînî begû
Rûzî-i mâ bâd la'l-i şekkerefşân-i şumâ*

*Ey sabâ, bâ sâkinân-i yezd ez mâ begû
Key ser-i haknâşinâsân gûy-i çevgân-i şumâ*

*Gerçi dûrîm ez bisât-i himmet, dûr nîst
Bende-i şâh-i şumâim u senâhân-i şumâ*

*Ey şâh-i bulendahter, hodâ râ himmeti
Tâ bebûsem hemçu ahter hâk-i eyvân-i şumâ*

Çeviri:

Güzellik ayı, parlaklığını senin parlak yüzünden alıyor. Güzel yüzün havası olursa, senin çene çukurunun havası gibi olur.

Canım çıktı çıkacak; ağzıma kadar geldi. Ve seni görmek ister. Geri mi dönsün? Çıksın gitsin mi? Ne emredersin?

Senin nergise benzeyen mahmur bakışlı gözlerin varken kimse dindarlıktan yana kazançlı çıkmadı. Nergis bahçesini andıran o gözler dindarlık satmasın aman! Böylesi daha iyi.

Uyuyan talihimiz uyanacak gibi geliyor bana. Sevgilim, çünkü senin parlak yüzün uyuyan talihimizin yüzüne su serpti.

Yanağından bir destegül yapıp sabâ ile gönderiver. Belki bu sâyede gezindiğin bahçelerin toprak kokusunu alının.

Ey Cem meclisinin sakileri; zamanınızda kadehimiz şarapla dolmadı ama, yine de ömrünüz uzun olsun, bermurâd olun.

Gönlüm dağıttı iyice, sevgiliye haber salın! Allah aşkına, dostlar, işte siz; işte canım.

Düşüncemiz sana odaklanmış, oysa senin zülüflerin dağılmış. Tanrının, bu ikisini birleştirmek istiyorum; mümkün mü acaba?

Eteğini topraktan ve kandan uzak tut aman, yanımıza gelecek olursan. Çünkü bu yolda sana kurban olup ölen o kadar çok aşık var ki...

*Dinle bak, Hafız dua ediyor. Dinle ve âmin de.
Şeker gibi tatlı dudağın bize kısmet olur
inşallah.*

*Ey sabâ rüzgârı; bizden Yezdlilere de ki:
Haktanımaz nankörlerin başı çevgeninizin
topu olsun!*

*Sana yakın olamıyoruz; ama yine senin
himmetin o kadar uzak değil. Sizin şâhınızın
kuluyuz, sizin övgücünüz.*

*Ey bahtı açık şâhım; Allah aşkına bir himmet et
de, ben de yıldızlar gibi senin eyvanındaki
toprağı öpeyim.*

GAZEL 13

Farsça metin

Vezin: Fâilâtün mefâilün feilün
Mîdemed subh u kille best sehâb
Essabûh essabûh yâ ashâb
Mîçeked jâle ber ruh-i lâle
Elmudâm elmudâm yâ ahbâb
Mîvezed ez çemen nesîm-i behîşt
Hân, benûşîd dembedem mey-i nâb
Taht-ı zumrud zedest gul be çemen
Râh çun la 'l-i âteşin der yâb
Der-i meyhâne beste'end diğêr
İftetih yâ mufettihulebvâb
Leb u dendânet râ hukûk-i nemek
Hest ber cân u sînehâ-yi kebâb
tn çimin movsimî aceb bâşed
Ki bebendend meykede, beşitâb
Ber ruh-i sâkî-i perîpeyker
Hemçu Hâfiz benûş bâde-i nâb

Çeviri:

*Gün atıyor; bulut gökyüzünde çadırını kurdu
bile. Sabah şarabı getirin dostlar, sabah şarabı.*

*Lâlenin yanağına çiğ düşüyor, içmeye devam
ahbaplar, devam.*

*Çimenlikten cennet meltemi esiyor. Durmayın,
haydi, için halis şarabı.*

*Gül çimenliğe zümrüt tahtını kurmuşken sen de
lâl renkli şarabı al eline.*

*Meyhanenin kapışım kapamışlar artık. Ey kapalı
kapılan açan Tanrı; bu kapıyı da aç.*

*Aşıklann yanık bağırlarında, dağlı yüreklerinde
senin dudaklarının ve dişlerinin tuz hakkı var.*

*Böyle bir mevsimde meyhaneyi kapatırlarsa ayıp
ederler doğrusu; koş haydi koş.*

*Hafız gibi sen de peri yüzlü sâkiye bakarak sek
şarap iç.*

GAZEL 14

Farsça metin

Vezin: Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

Goftem: Ey sultân-i hûbân! Rahm kun ber in garîb

Goft: Der donbâl-i dil reh gum kuned miskin garîb

Goftemeş: Megzer zemânî. Goft: Ma'zûrem bedâr.

Hâneperverdî çi tâb âred gam-i çendîn garîb

Huften ber sincâb-i şâhî; nâzenînî râ çi gam

Ger zi hâr u hâre sâzed bister u bâlîn garîb

Ey ki der zencîr-i zulfet cây-i çendîn âşinâst

Hoş futâd an hâl-i mişkîn der ruh-i rengin garîb

Mînumâyed aks-i mey der reng-i rûy-i mehveşet

Hemçu berg-i ergevân ber safhai nesrin garîb

Bes garîb uftâde est an mûr-i hat ger der ruhet

Gerçi nebved der nigâristân hat-i mişkîn garîb

Goftem: Ey şâm-i garîbân turre-i şebrenge-i tu

Der sehergâhân hazer kun çun benâled in garîb

Goft: Hâfîz, âşinâyân der makâm-i hayretened

Dûr nebved ger nişîned haste ve miskîn garîb

Çeviri:

Dedim: Ey güzeller sultam; acı şu garibe.

*Dedi: Zavallı garip, gönlünün peşine takılırsa
yolunu kaybeder.*

*Dedim: Geçip gitme, dur biraz. Dedi: Kusuruma
bakma. Evden dışarı çıkmayan biri bunca
garibin derdine nasıl koşar.*

*Garip yatağım, yastığım dikenden, taştan
yapmış. Şahane sincap kürkü yatakta uyuyan
nazeninin umurunda mı sanki!*

*Büklüm büklüm zülüflerinin zincirinde bunca
aşınanın yeri var. O al yanağa siyah ben ne de
yakışmış.*

*Ay yüzüne meyin aksi düşmüş; tıpkı yaban
gülünün üstüne düşen erguvan yaprağı gibi.*

*Nigâristân resim atölyesinde siyah çizgiler garip
düşmez, ama senin yanağındaki o ayva tüyleri
pek yakışmış doğrusu.*

*Sevgiliye dedim: Gece gibi siyah kâkülün
gariplerin akşamıdır. Aman şu garip âşığın
seher vakti inlemesinden salan!*

*Dedi: Ey Hafız, aşınalarım hayret makamında
iken, garibin yorgun ve perişan bir halde
kalmasına şaşılmaz.*

GAZEL 15

Farsça metin

Vezin: Mefulü mefâilü mefâilü feûlün

Ey şâhid-i kudsî! Ki keşed bend-i nikâbet?

Vey morg-i behîstî! Ki dehed dâne vu âbet?

Hâbem beşud ez dîde derin fikr-i cigersûz

K'âgûş-i ki şud menzil-i âsâyîş u hâbet?

Dervîş; nemîporsî ve tersem ki nebâşed

Endîşe-i âmurîş u pervâ-yi sevâbet

Râh-i dil-i uşşâk zed an çeşm-i humârî

Peydâst ezin şîve ki mestest şerâbet

Tîrî ki zedî ber dilem ez gamze, hatâ reft

Tâ bâz çi endîşe kuned rây-i sevâbet

Her nâle vu feryâd ki kerdem, neşenîdî

Peydâst nigârâ ki bulend est cenâbet

Dûr est ser-i âb ezin bâdiye, huşdâr

Tâ gûl-i beyâbân nefirîbed beserâbet

Tâ der reh-i pîrî be çi â'în revî ey dil

Bârî begalat sarf şud eyyâm-i şebâbet

Ey kasr-i dilefrûz ki menzilgeh-i unsî

Yârab mekunâd âfet-i eyyâm harâbet

Hâfîz ne gulâmîst ki ez hâce gurîzed

Sulhî kun u bâz â ki harâbem zi itâbet

Çeviri:

Ey kutsal güzel;

kim çeker yüzünün örtüsünü?

Ey cennet kuşu;

kim verir yemini, suyunu?

Gitti gözlerimden uyku

kara kara düşünmekten

kimin koynu yerin oldu diye.

Ey derviş;

ne halden anladığın var,

ne hal hatır sorduğun.

Bana kalırsa,

ne affedilmek umurunda

ne sevap düşünceci.

Kesti uşşâkın yolunu o mahmur gözler.

Anlaşılan,

senin şarabın da sarhoş.

Gamzen oku delmedi yüreğimi;

karavana!

Bakalım,

ne oyunlar gelecek yine aklına!

Duymadın hiç feryadımı,

nâlemi.

*Katın yüksek mi yüksek,
belli,*

besbelli.

Su başı çok uzak bu çölde.

*Gulyabanî aldatmasın serapla seni
aman aman!*

*Pîrlik yolunda neyinle gidersin be gönül!
Gençliğin geçmiş hatâ ile,
heder olmuş.*

Ey gönül aydınlığı kasır!

Dostluk mekânısın sen.

*Günlerin âfeti var;
yıkılma sen.*

Hafız köle değil ki kaçsın efendiden.

*Bariş eyle,
gel yanıma;*

Harâbım incitmenle, azarınla.

GAZEL 16

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün fa'lün

*Hamî ki ebrû-yi şûh-i tu der kemân endâht
Bekasd-i cân-i men-i zâr-i nâtevân endâht*

*Nebûd nakş-i du âlem ki reng-i ülfet bûd
Zi nâme tarh-i muhabbet ne in zemân endâht
Be yek kirişme ki nergis behodfurûşî kerd
Firîb-i çeşm-i tu sad fitne der cihân endâht*

*Şerâb horde vu hey kerde, mîrevî be çemen
Ki âb-i rûy-i tu âteş der ergevân endâht*

*Be bezmgâh-i çemen dûş mest bogzeştem
Çu ez dehân-i tuem gonçe der gumân endâht*

*Benefşe turre-i meftûl-i hod girih mîzed
Sabâ hikâyet-i zulf-i tu der miyân endâht*

*Zi şerm-i anki be rûy-i tu nisbeteş kerdem
Semen be dest-i sabâ hâk der dehân endâht*

*Men ez vara' mey u mutrib nedîdemî zin pîş
Hevâ-yi muğbeçegânem der in u ân endâht*

*Kunûn be âb-i mey-i la'l hurka mîşûyem
Nasîbe-i ezel ez hod nemîtevân endâht*

*Meğer guşâyîş-i Hâfîz derin harâbî bûd
Ki bahşîş-i ezeleş der mey-i mugân endâht*

Cihân be kâm-i men eknûn şeved ki dovr-i zemân

Merâ be bendegî-i hâce-i cihân endâht

Çeviri:

Şuh kaşın yaya verdi eğrilik

Sonra kasd etti ben perişan aşışın canına.

Dünya yokken daha

dostluğun rengi vardı.

Şimdi atmadı felek dostluk temelini.

*Çalım satarken nergis bin gamzeyle
Hilekâr gözün yüz fitne saldı dünyaya.*

Şarap içmiş, terlemiştin,

salınırsın çemende.

*Yüzünün parıltısı ateş düşürmüş erguvanın
canına.*

Sarhoştum dün gece,

*geçerken çemen meclisinden
bir goncayı gördüm;
bir ağzını;*

düştüm şüpheyi.

*Menekşe düğümlerken büklüm büklüm saçını
Sabâ esti,*

anlattı saçlarının halini.

Benzettimdi yasemini senin yüzüne;

Utandı senden;

sabâ eliyle toprak attı ağzına.

Takva sahibiydim,

*Sakınırdım meyden, mutripten ben
Şu meyhaneci güzelleri yok mu,
çıkardılar baştan beni.*

Kaderde varmış

Lâl renkli şarapla hırka yıkamak.

Mümkün mü hiç değiştirmek!

*Harap olmuştum Hafız'ın baht açıklığı
Ezelî takdir atmış onu meyhane meyine.*

Dönüyor şimdi devran muradımca.

Kul etti felek şimdi beni Hâce-i Cihân'a.

GAZEL 17

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Sîne ez âteş-i dil der gam-i cânâne besûht
Âteşî bûd derin hâne ki kâşâne besûht*

*Tenem ez vâsıta-i dûrî-i dilber begudâht
Cânem ez âteş-i mihr-i ruh-i cânâne besûht*

*Sîz-i dil bîn ki zi bes âteş-i eşkem dil-i şem'
Dûş ber men zi ser-i mihr çu pervâne besûht*

*Âşinâî ne garîbest ki dilsûz-i menest
Çu men ez hîş bereftem, dil-i bîgâne besûht*

*Hırka-i zuhd-i merâ âb-i harâbât beburd
Hâne-i akl-i merâ âteş-i meyhâne besûht*

*Çun piyâle dilem ez tövbe ki kerdem beşikest
Hemçu lâle cigerem bîmey u humhâne besûht*

Mâcerâ kem kun u bâz â ki merâ merdum-i çeşm

Hırka ez ser be der âverd u beşukrâne besûht

Terk-i efsâne begû Hâfız u mey nûş demî

Ki nehufîm şeb u şem' be efsâne besûht

Çeviri:

*Sevgiliden ayrı kalma derdini çekerken gönül
ateşinden göğsüm yandı. Şu gönül evimde bir
ateş vardı; evi de yaktı gitti.*

*Sevgiliden uzağım diye bedenim eridi. Cânânın
yanağındaki güneşin ateşinden canım yandı.*

*Bak şu gönül yangısına! Gözyaşlarımdaki ateşi
gören mum dün gece halime acıdı; pervane
gibi yandı yakıldı.*

*Eşin dostun halime acımaları hiç de garip değil.
Ben kendimden geçtim mi, yabancılar da
halime acır.*

*Meyhane suyu üstümdeki züht hırkasını aldı
götürdü. Meyhane ateşi ise akıl evimi yaktı,
kül etti.*

*Ettiğim tövbe yüzünden yüreğim kadeh gibi
kırıldı. Mey yok, meyhane yok; ciğerim lâle
gibi yandı.*

*Şu oldu, bu oldu demeyi bırak; dön gel. Bak
gözbebeğim hırkasını çıkardı; sen geleceksin
diye ateşe verdi.*

*Masalı bırak Hafız; biraz da şarap iç. Zaten gece
boyunca uyumadık; mum ise masal dinleye
dinleye yandı.*

GAZEL 18

Farsça metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün fa'lün
Sâkiyâ, âmeden-i iyd mubârek bâdet
Van mevâid ki kerdî, merevâd ez yâdet
Der şigiftem ki derin muddet-i eyyâm-i firâk
Ber girifti zi haritan dil u dil mîdâdet
Beresân bendegî-i duhter-i rez, gû, be der ây
Kim dem u himmet-i mâ kerd zi bend âzâdet
Şâdî-i meclisiyân der kadem u makdem-i tust
Cây-i gam bâd meran dil ki nehâhed şâdet!
Şukr-i îzed ki zi târâc-i hazân rahne neyâft
Bûstân-i semen u serv u gul u şimşâdet
Çeşm-i bed dür kezan teffikaet bâz âverd
Tâli'-i nâmver u devlet-i mâderzâdet
Hâfiz ez dest medih devlet-i in keştî-i nûh
Veme tûfan-i havâdis bebered bunyâdet

Çeviri:

*Sâkî, bayramın gelişi kutlu olsun ve verdiği
vaatler aklından çıkmasın.*

*Şu ayrılık günlerinde sana destek olan
dostlarından ilgini kestiğin için şaşıyorum.*

*Üzümlün kızına, hizmetinde olduğumuzu ve
dışarı çıkmasını söyle. De ki: “Nefesimizle
himmetimiz seni bağdan, zincirden kurtardı.”*

*Meclistekilerin sevinci senin ayağında, senin
gelişinde, Seni mutlu görmek istemeyen gönül
gam yuvası olsun!*

*Tanrı'ya şükürler olsun; yasemin, servi, gül ve
şimşir bahçen sonbaharın talanından zarar
görmedi ya.*

*Kem gözlerden ırak olsun; o namlı talihin, o
doğuştan gelen devletin seni dağılıp perişan
olmaktan kurtardı.*

*Hafız; Nuh'un gemisi denilebilecek şarap
piyalesinin devletini elinden kaçırma,
kıymetini bil. Yoksa olaylar tufanı seni
kökünden alır götürür.*

GAZEL 19

Farsça metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

Ey nesîm-i seher ârâmgeh-i yâr kucâst?

Menzil-i an meh-i âşıkkuş-i ayyâr kucâst?

Şeb-i târest u reh-i vâdî-i îmen der pîş

Ateş- tür kucâ, mev'id-i dîdâr kucâst?

Her ki âmed be cihân, nakş-i harâbî dâred

Der harâbât begûid ki huşyâr kucâst?

An kes est ehl-i beşâret ki işâret dâned

Nuktehâ hest besi; mahrem-i esrâr kucâst?

Her ser-i mûy-i merâ bâ tu hezârân kâr est

Mâ kucâim u melâmetger-i bîkâr kucâst?

Bâz porsîd zi gîsû-yi şikenderşikeneş

Kin dil-i gamzede, sergeşte giriftar kucâst?

Akl dîvâne şud; an silsile-i mişkîn kû?

Dil zi mâ gûşe girift; ebrû-yi dildâr kucâst?

Sâkî yu mutrib u mey, cümle muheyyâst; velî

îyş bîyâr muheyyâ neşaved; yâr kucâst?

Hâfiz ez bâd-ı hazân der çemen-i dehr merenc

Fikr-i ma'kûl befermâ; gul-i bîhâr kucâst?

Çeviri:

Ey seher yeli, sevgilinin kaldığı yer nerede?

*Aşıklan öldüren, fendi çok, ay yüzlü dilber
nerede?*

*Gece karanlık, Eymen Vadisine giden yol
önümde.*

Tür ateşi nerede? Buluşma yeri nerede?

*Dünyaya gelen herkesin harap olması
mukadderdir. Söyleyin bana: Harâbatta
(meyhanede) harap olmamış biri var mı?*

*Müjdelenecek kişi bir işareten anlar. Ne çok
gizli konular var amma, sır tutacak adam
nerede?*

*Saçımızın her telinin seninle binlerce işi var. Biz
nerdeyiz? İşini gücünü bırakıp, önüne geleni
kınayan nerede?*

*Onun kıvrım kıvrım saçlarına sorun bakalım: Şu
gamlı, başı dönmüş, saçlarının zincirine bend
olmuş gönül nerede?*

*Saki, çalgıcı, mey, her şey hazır; gelgeldim, yâr
olmadı mı işret meclisi kurulmuyor; yâr
nerede?*

*Hafız; şu dünyanın çimenliğinde hazân
rüzgârının yaptıklarına bakıp olma melul.
Haydi, makul bir şeyler söyle. Nerede var ki
dikensiz gül?*

GAZEL 20

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün
Rûze yeksû şud u îd âmed u dilhâ berhâst
Mey zi humhâne be cûş âmed u mey bâyed hâst
Novbet-i zuhdfurûşân-i girâncân bogzeşt
Vakt-i rindî yu tarab kerdên-i rindân peydâst
Çi melâmet buved an râ ki çunin bâde hored
În çi ayb est bedin bîhiredî, vin çi hatâst!
Bâdenûşî ki derû rûy u riyâî nebved
Bihter ez zuhdfurûşî ki derû rûy u riyâst
Mâ ne rindân-i riyâîm u harîfân-i nîfak
Anki û âlim-i sırrest, bedin hâl guvâst
Farz-i îzed begozârîm u be kes bed nekonîm
Vançi gûyend, revâ nîst, negûîm, revâst
Çi şeved ger men u tu çend kadeh bâde horîm?
Bâde ez hûn-i rezânest, ne ez hûn-i şumâst
În çi ayb est kezân ayb hâlel hâhed bûd?
Ver buved nîz, çi şud? Merdum-i bâayb kucâst?

Çeviri:

Oruç bir yana gitti, bayram geldi; yürekler
kabardı. Meyhanede şarap köpürmeye başladı;
mey istemek gerek.

Ağır canlı zâhit taslaklarının devri geçti. Rintlik
zamanı şimdi. Rintlerin neş'e bulması aşikâr
artık.

Böyle bâde içen biri kınanılır mı canım! Ne ayıp!
Ne akılsızlık! Ne hata!

İkiyüzlülük etmeyen bir bâde düşkünü, riyakâr
zâhit taslağından daha iyi.

Biz ne ikiyüzlü rintleriz, ne nifak çıkaran
insanlar. Sırlan bilen Yüce Tann bu hâle şahit.

Tanrı'nın farz ettiğini yerine getirelim ama,
kimseye kötülük etmeyelim. Söylenmesi
doğru olmayan şeyi söylemememiz gerekir.

Seninle birkaç kadeh bâde içsek n'olur sanki?
İçtiğimiz bâde, yani üzümün kam; senin kanın
değil ki!

Bu nasıl bir ayıptır? Ne zarar gelir ki bu ayıptan?
Zarar gelse bile n'olur sanki? Ayıpsız insan
nerede?

GAZEL 21

Farsça Metin

Vezin: Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Dil u dineni şud u dilber be melâmet berhâst
Goft: Bâ mâ menişîn kez tu selâmet berhâst*

*Ki şenîdî ki derin bezm demi hoş benişt
Ki ne der âhir-i sohbet be nedâmet berhâst?*

*Şem' eğer zan leb-i handan be zebân lâfi zed
Pîş-i uşşâk-i tu şebhâ be garâmet berhâst*

*Der çemen bâd-i bahârî zi kenâr-i gul u serv
Be hevâdârî-i an ârız u kâmet berhâst*

*Mest bugzeştî yu ez halvetiyân-i melekût
Be temâşâ-yi tu âşûb-i kıyâmet berhâst*

*Pîş-i reftâr-i tu pâ ber negirift ez haclet
Serv-i serkeş ki benâz ez kad u kâmet berhâst*

*Hâfız in hırka biyendâz meğer cân beberî
K'âteş ez hırka-i sâlûs u kerâmet berhâst*

Çeviri

Gönlüm ve dinim gitti elden. Yine de sevgilim azarladı beni: Oturup kalkma bizimle! Güvenilir biri değilsin sen!

Bu mecliste biraz olsun güzel güzel oturan gördün mü? Oturup da, sohbet sonunda pişman olmadan kalkan gördün mü?

O gülen dudaklar yüzünden mumun dilinden birkaç laf çıkacak oldu; âşıklarının önünde geceler boyu pişmanlığa durdu.

Bahar yeli çimenlikte gül ile selvinin kucağından sıyrılıp o yanağın, o boyun bosun havasıyla esmeye başladı.

Sarhoşça önümüzden geçecek oldun; ruhlar alemindekiler bile seni seyretmek için ortalığı tozu dumana kattılar.

Kendi boyundan gururlanan serkeş servi, senin salınarak yürüyüşünü görünce utancından adım atamaz oldu.

İkiyüzlülük ve kerâmet hırkasından ateş çıkıyor Hafız. At şu hırkayı üstünden; belki canını kurtarırsın.

GAZEL 22

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Çu bişnevî suhen-i ehl-i dil, megû ki hatâst
Suhanşinâs neî, cân-i men, hatâ incâst.*

*Serem be dunyî vu ukbâ furû nemiâyed.
Tebârekallâh ezin fitnehâ ki der ser-i mâst.*

Der enderûn-i men-i hastedil, nedânem, kist?

Ki men hamûşem u û der figân u der govgâst.

*Dilem zi perde bürün şud, kocâî ey mutrib?
Benâl, hân ki ezin perde kâr-i mâ be nevâst.*

Merâ be kâr-i cihân hergiz iltifât nebûd;

Roh-i tu der nazar-i men çunin hoşêş ârâst.

*Nehufte'em zi hiyâlî ki mîpezed dil-i men.
Humâr-i sad şebe dârem; şerâbhâne kocâst?*

*Çunin ki sovme'e âlûde şud zi hûn-i dilem,
Gerem be bâde beşû'id, hak be dest-i şumâst*

Ez an be deyr-i mugânem aziz mîdârend,

Ki âteşi ki nemîred, hemîşe der dil-i mâst.

*Çi sâz bûd ki der perde mîzed an mutrib
Ki reft omr u henûzem demâğ por zi hevâst.*

*Nidâ-yi aşk-i tu dîşeb der enderim dâdend
Fezâ-yi sîne-i Hâfîz henüz por zi sadâst*

Çeviri

Gönülden anlayanlardan bir söz duydun mu,
“yanlış” deme. Söz ustası değilsin, canım benim;
yanlışın burda.

Ne bu dünyaya baş eğerim, ne öbür dünyaya.
Başımızda ne fitne, ne düzen var; haydi hayırlısı.

Benim gibi gönlü hasta birinin içinde kim var,
bilmiyorum ki?! Ben suskunum; o feryat ediyor,
çingâr çıkarıyor.

Gönlüm perde dışına çıktı; nerdesin be çalgıcı!
Çal haydi; inle. Bu perdeden “nevâ”da devam
ederiz artık.

Dünya işlerine hiç iltifat etmedim. Bana kalırsa,
senin yanağın dünyayı böyle süsleyip
güzelleştirdi.

Gönlümde oluşan hayaller yüzünden gözüme
uyku girdiği yok. Yüz gecenin mahmurluğu var
üstümde; şaraphane nerde?

Gönlümde akan kanlara bulandı ibadethane.
Artık beni şarapla yıkasanız, yeri var.

Gönlümdeki ateş hiç sönmediği için ateşkedede
(meyhanede) beni el üstünde tutuyorlar.

Çalgıcının tutturduğu makamda çaldığı melodi
nasıl bir şeydi ki, ömür geçti gitti ama hâlâ onu
mırıldanıp duruyorum.

Dün gece gönlüme aşkını nidâ ettiler. Oysa
Hafız'ın göğsünde hâlâ aşk sesleri var.

GAZEL 23

Farsça metin

Vezin: Mefailün feilâtün mefailün feilâtün

*Hiyâl-i rûy-i tu der her tarîk hemreh-i mâst
Nesîm-i mûy-i tu peyvend-i cân-i âgeh-i mâst*

*Be rağm-i muddeiyânî ki men'-i aşk kunend
Cemâl-i çihre-i tu huccet-i muvecceh-i mâst*

*Bebîn ki sîb-i zenehdân-i tu çi mîgûyed
Hezâr yûsuf-i mısırî futâde der çeh-i mâst*

*Eğer be zulf-i dirâz-i tu dest-i mâ neresed
Gunâh-i baht-i perîşân u dest-i kûtâh-i mâst*

*Be hâcib-i der-i halvetserây-i hâs begû
Fulân zi gûşenişînân-i hâk-i dergeh-i mâst*

*Be sûret ez nazar-i mâ egerçi mahcûb est
Hemîşe der nazar-i hâtir-i mureffeh-i mâst*

*Eğer be sâlî Hâfız deri zened, beguşây
Ki sâlhâst ki muştâk-i rûy-i çun meh-i mâst*

Çeviri:

*Hangi yolda olursak olalım, senin yüzünün
hayali bizim yoldaşımızdır.*

*Senin saçlarından esip gelen meltem bizim
uyanık canımızı hayata bağlayan bağıdır.*

*Aşkı inkâr eden iddiacılara rağmen senin yüz
güzelliğın bizim inkâr edilemez kanıtımızdır.*

*Dinle bak, senin elmaya benzeyen çene çukurun
ne diyor: Bizim çenemizdeki o güzel çukura bin
Mısır Yusuf u düşmüştür.*

*Senin uzun zülüflerine elimiz yetişmiyorsa, bu
bizim şanssızlığımızdan ve elimizin kısalığından
ileri gelmektedir.*

*Bir başına kaldığın evin kapıcısına de k: Filanca
bizim dergâhımızın bir bucağında
oturanlardandır.*

*Görünüşte bize uzak olsa da daima bizim
müreffeh gönlümüzde onun yeri vardır.*

*Günün birinde Hafız gelir de kapım çalacak
olursa, açiver.*

*Çünkü yıllardır bizim ay kadar güzel yüzümüzü
görmeye can atmaktadır.*

GAZEL 24

Farsça Metin

Vezin: Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Metaleb tâat u peymân u salâh ez men-i mest
Ki be peymânekeşî şohre şudem rûz-i elest*

*Men hemandem k vuzû sâhtem ez çeşme-i aşk
Çâr tekbîr zedem yeksere be herçi k hest*

*Mey bedih tâ dehemet âgehî ez sırr-i kazâ
Ki be rûy-i k şodum âşık u ez bûy-i k mest*

*Kemer-i kûh kem est ez kemer-i mûr incâ
Nâumîd ez der-i rahmet meşov ey bâdeperest*

*Becuz an nergis-i mestâne k çeşmeş meresâd
Zîr-i in târem-i fîrûze kesî hoş nenişest*

*Cân fedâ-yi deheneş bâd k der bâğ-i nazar
Çemenârâ,yi cihân hoşter ezin gonçe nebest*

*Hâfız ez devlet-i aşk-i to suleymânîe şud
Ya'nî ez vasl-i tueş nîst becuz bâd be dest*

Çeviri:

Ben sarhoştan ibadet, ahit, dindarlık gibi şeyler isteme. Elest günüünden beri kadeh kaldırmakta meşhur oldum.

Aşk çeşmesinde abdest aldığımdan beri her varlığa karşı dört kez tekbir getirdim, kendimi dünyadan soyutladım.

Mey ver de kaza kader sırlarından haber vereyim sana. Kimin yüzüne âşık olduğumu, kimin kokusuyla mest olduğumu söyleyim.

Burada, aşk ülkesinde, dağın beli karıncanın belinden daha incedir. Hey, bâde düşkünü! Tanrısal rahmet kapısından umudunu kesme.

Şu firûze renkli gök kubbenin altında, Allah nazardan saklasın!, o mest ve mahmur bakışlı gözlerden başkası mutlu olmadı.

Onun ağzına kurban olayım. Dünyanın çimenlik bahçesinde, o bakış bağında bundan daha hoş bir gonca yetişmedi.

Hâfız senin aşk devletin sâyesinde Süleyman oldu bugün. Yani sana vuslat yolunda elinde havadan başka bir şey yok.

GAZEL 25

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Şikufte şud gul-i hamrâ vu geşt bülbül mest
Selâ-yi serhoşî ey sûfiyân-i bâdeperest*

*Esâs-i tövbe ki der muhkemi çu seng numûd
Bebîn ki câm-i zucâcî çi turfe'eş beşikest*

*Biyâr bâde ki der bârgâh-i istiğnâ
Çi pâsbân u çi sultân, çi huşyâr u çi mest*

*Ezin ribât-i do der çun zarûretset rahîl
Revâk-i tâk-i mâişet çi serbulend u çi pest*

*Mekâm-i îyş müyesser nemîşeved bîrenc
Beli be hukm-i belâ beste'end ahd-i elst*

*Be hest u nîst merencân zamir u hoş mîbâş
Ki nîstîst serencâm-i her kemâl ki hest*

*Şukûh-i âsafî yu esb-i bâd u mantık-i tayr
Be bâd reft u ezû hâce hiç tarf nebest*

*Be bâl u per merov ez reh ki tir pertâbî
Hevâ girift zemânî velî be hâk nişest*

*Zebân-i kill-i tu Hâfîz çi şukr,i ân gûyed
Ki gofte-i suhenet mîberend dest be dest*

Çeviri:

Kırmızı gül açtı; bülbül sarhoş oldu. Ey bâde düşkünü sûfîler! Haydi, sarhoş olalım.

Görüyor musun? Bir taş gibi sağlam görünen tövbenin temeli, bir cam kadehle nasıl da kırılıverdi!

Getir bâdeyi. Her şeye sırtını dönmüşlüğü sarayında, bekçi, sultan, ayık, sarhoş, hepsi eşittir.

Şu iki kapılı konak yerinden göçüp gitmek mecbûrî. Geçim sarayının kemeri yüksek olmuş, alçak olmuş, ne fark ederki!?

Yaşam denilen makam çalışıp çabalamadan elde edilemez. Evet, evet, “elest” (Ben sizin Tanrınız değil miyim?) ahdi “belâ” (evet) sözü uyarınca verilmiştir.

Vara yoğa incitme kalbini; mutlu olmaya bak. Çünkü her olgunluğun sonunda nasıl olsa yokluk var.

Âsaf ‘ın görkemi, rüzgâr gibi koşan at, kuş dili; her şeyi yel aldı götürdü. Efendinin bunlardan hiçbir kazancı olmadı.

Koluna kanadına güvenip de yoldan çıkarım deme. Çünkü bir ok attın mı, havada bir süre gider ama, sonunda toprağa düşer.

Hafız, sözlerin elden ele dolaşıyor. Kaleminin dili buna nasıl teşekkür etsin?

GAZEL 26

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Zulf âşufte vu hey kerde ve handân leb u mest
Pîrehen çâk u GAZELhân u surâhî der dest*

*Nergiseş arbedecûy u lebeş efsûskunân
Nîmşeb-i düş be bâlîn-i men âmed benişt*

*Ser ferâgûş-i men âvurd, be âvâz-i hazin
Goft: Ey âşık-ı dîrîne-i men! Hâbet hest!*

*Âşıkî râ ki çonin bâde-i şebgîr dehend
Kâfir-i aşk buved, ger neşaved bâdeperest.*

*Boro ey zâhid u ber dordkeşân horde megîr
Ki nedâdend coz in tuhfe be mâ rûz-i elest*

*Ançi û rîht be peymâne-i mâ, nûşîdîm
Eğer ez hamr-i bihişttest veger bâde-i mest*

*Hande-i câm-i mey u zulf-i girihgîr-i nigâr
Ey besâ tövbe ki çun tovbe-i Hâfiz beşikest*

Çeviri:

Saçları dağılmış, hafiften terlemiş, dudaklarından gülücükler saçılıyor; çakır keyif olmuş.

Gömleğinin yakasını açmış, GAZEL okuyor; elinde şarap sürahesi.

Nergis gibi mahmur gözleri kavga arıyor sanki. Dudakları hayıflanmakta, işte dün gece bu halde iken baş ucuma gelip oturdu.

Başını kulağıma yaklaştırdı ve hazin bir sesle dedi ki: “Benim eski âşğım! Uykun mu var?”

Âşığa böyle gece şarabı verilir de bâde düşkünü olmazsa, aşk kâfiri olur çıkar!

Git be sofî işine! Tortulu şarap içenleri eleştirip durma. Elest günü bize bundan başka armağan vermediler ki.

Kadehimize ne koyduysa, onu içtik; ha cennet şarabı, ha üzüm şarabı.

Mey kadehinin gülümseyişi ve sevgilinin düğüm düğüm saçları Hafız'ın tövbesi gibi nice tövbeyi bozdu.

GAZEL 27

Farsça Metin

Vezin: Mefûlû mefailün mefûlû mefâîlün

*Der deyr-i mugân âmed yârem, kadehi der dest
Mest ez mey u meyhârân ez nergis-i mesteş mest*

*Der na'l-i semend-i û şekl-i meh-i nov peydâ
Vez kadd-i bulend-i û bâlâ-yi sanevber pest*

Âhir be çi gûyem “hest”? Ez hod haberem çun nîst.

Vez behr-i çi gûyem “nîst”? Bâ vey nazarem çun hest

*Şem'-i dil-i demsâzem benşest çu û berhâst
V'efgân zi nazarbâzân berhâst, çu û benşest*

*Ger gâliye hoşbû şud, der gîsû-yi û pîçîd
Ver vesme kemânkeş est, der ebrû-yi û peyvest*

*Bâz ây ki bâz âyed omr-i şude-i Hâfız
Herçend ki nâyed bâz tîrî ki beşud ez şest*

Çeviri:

Sevgilim meyhaneye geldi; elinde bir kadeh;
mey içmekten sarhoş olmuş; nergis gibi mahmur
bakan gözleri yüzünden mey içenler de mest
olmuş.

Atının nalında yeni doğmuş hilâl görünmekte.
Uzun boyunun yanında çam kısa kalmış.

Peki, ne diye “var” diyeyim? Çünkü kendimden
haberim yok. Niçin “yok” diyeyim? Gözüm ona
çevrili çünkü.

O kalkınca, gönlümün kafadar mumu söndü. O
oturunca, ona hayran hayran bakanların feryat
fıganı yükseldi.

Gâliye denilen miskli parfüm eğer güzel
kokuyorsa, onun saçlarının içinden geçtiği için
kokuyor. Rastık keman gibi kıvrılıyorsa, onun
keman kaşlarına sürüldüğü için kıvrılıyor.

Geri dön hadi, geri dön de Hafız’ın geçip giden
ömrü geri gelsin; yaydan kurtulan ok bir daha
geri dönmez ya!

GAZEL 28

Farsça Metin

Vezin: Mefailün feilâtün mefailün feilün

*Be cân-i hâce vu hakk-i kadîk u ahd-i dürüst
Ki mûnis-i dem-i subhem duâ-yi devlet-i tust*

*Sirişk-i men ki zi tûfan-i nûh dest bord
Zi lovh-i sine neyârist nakş-i muhr-i tu şust*

*Bekun muâmeleî, vin dil-i şikeste behar
Ki bâ şikestegî erzed be sad hezâr dürüst*

*Zebân-i mûr be âsaf dirâz geşt u revâst
Ki hâce hâtem-i cem yâve kerd u bâz necust*

*Dilâ, tama' meber ez lutf-i bînihâyet-i dûst
Çu lâf-i aşk zedî, ser bebâz çâbuk u çust*

*Be sıdk kûş ki hurşîd zâyed ez nefeset
Ki ez durûğ siyehrûz geşt subh-i nuhust*

*Şudem zi dest-i tu şeydâ-yi kûh u deşt u henüz
Nemîkunî be terahhum nitâk-i silsile sust*

*Merenc Hâfız u ez dilberân hifâz mecûy
Gunâh-i bâğ çi bâşed çu in giyâh nerust*

Çeviri:

Hâce (Kivâmuddin) 'nin canına, aramızdaki eski hak hukuka yemin ederim; sabahlan, en yakın dostun olarak benim işim, senin devletine dua etmektir.

Nuh tûfanını bile geride bırakan gözyaşı selim, göğüs tahtamdaki mührünü silip süpüremedi.

Haydi, bir pazar eyle; şu kınk gönlümü satın al. Çünkü bu kınk haliyle bile yüz bin sağlamına değer.

Hız. Süleyman'ın veziri Âsaf'a benzeyen vezirime karınca dil uzatsa, yeridir. Çünkü Cem'in mühürlü yüzüğünü kaybetti; bir daha da arayıp sormadı.

Gönlüm; gerçek dostun sonsuz lûtfundan umut keserim deme. Madem ki aşktan, sevgiden söz ediyorsun, bir an önce başından vazgeç.

Sadakatle çalış çabala; böylece sıcak nefesinden güneş doğsun. Çünkü adına fecr-i kâzib denilen sabahın geçici aydınlığı yalan yüzünden kara yüzlü oldu.

Senin yüzünden hâlâ dağlarda, çöllerde derbederim. Bir merhamet edip de sana kul köle olduğumu gösteren zinciri gevşetmiyorsun.

Hafız, üzülme, aldırma; dilberlerden müriüvvet bekleme. Bu ot yeşermiyorsa, bağın bahçenin kabahati ne?

GAZEL 29

Farsça metin

Vezin: Mefûlû mefâilû mefâilû feûlûn

Mâ râ zi hiyâl-i tu çi pervâ-yi şerâbest?

Hom, gû, ser-i hod gir ki hemhâne herâbest

Ger hamr-i bihişttest, berîzîd ki bîdûst

Her şerbet-i azbem ki dehî, ayn-i azâbest

Efsûs ki şud dilber u der dîde-i giryân

Tahrîr-i hiyâl-i hatt-i û nakş ber âbest!

Bîdâr yov ey dîde ki îmen netevân bûd

Zin seyl-i demâdem ki derin menzil hâbest

Ma'şûk iyân mîguzered ber tu velîken

Ağyâr hemîbîned, ez an bestenikâb est

Gul ber ruh-i rengîn-i tu lutf-i arak dîd

Der âteş-i şovk ez gam-i dil gark-i gulâbest

Sebzest der u deşt, biyâ tâ neguzârîm

Dest ez ser-i âbî ki cihân cümle serâbest

Der konc-i dimâğem metaleb cây-i nasihat

Kin gûşe por ez zemzeme-i çeng u rebâb est

Hâfîz çi şud er âşık u rind est u nazarbâz?

Bes tovr-i aceb lâzîm-i eyyâm-i yebâb est

Çeviri:

Senin hayalin yüzünden bizde niçin şarap korkusu olsun? Küp başının çaresine baksın; meyhane yıkık.

Cennet şarabıysa, dökün; çünkü verdiğin her tatlı şerbet, tam bir azap sayılır.

Yazık ki dilber gitti; yaşlı gözlerimle onun ayva tüylerinin hayalini düşlemek suya yazı yazmaya benzer.

Uyan gözlerim, uyan; göz evimdeki uykuda olan şu selden her zaman emin olunamaz.

Sevgili herkesin gözünün önünde geçip gidiyor ama rakipler gördüğü için yüzüne peçe takmış.

Gül senin renkli yanağında terlemenin güzelliğini gördü de, gönül gamından ileri gelen şevk ateşiyle gül suyuna gark oldu.

Kırlar, ovalar yemyeşil olmuş; gel, haydi, su başım bırakıp gitmeyelim. Çünkü dünya dediğin bir serap değil mi?

Beynimin bir köşesinde öğüt verilecek yer arama. Çünkü burası çeng ve rebap sesleriyle dolu.

Hafız âşıkça, rintse, güzellere bakmaya düşkünse, bunda şaşılacak ne var? Gençlik günlerinde yaşanacak çok garip haller vardır.

GAZEL 30

Farsça Metin

Vezin: Mefûlû failâtü mefâilü failün

*Zulfet hezâr dil be yeki târe mû bebest
Râh-i hezâr çâreger ez çâr sû bebest*

*Tâ âşîkân be bûy-i nesîmeş dehend cân
Begşûd nâfeî yu der-i ârizû bebest*

*Şeydâ ez an şodem ki nigârem çu mâh-i nev
Ebrû numûd u cilvegerî kerd u rû bebest*

*Sâkî be çend reng mey ender piyâle riht
În nakşhâ niger ki çi hoş der kedû bebest!*

*Yârab çi gamze kerd surâhî ki hûn-i hum
Bâ na'rehâ-yi kulkuleş ender gilû bebest*

*Mutrib çi perde sâht ki der perde-i sîmâ
Ber ehl-i vecd u hâl der-i hâyuhûy bebest*

*Hâfîz her an ki aşk neverzîd, vasi hâst
Îhrâm-i tavf-i ka'be-i dil bîvuzû bebest*

Çeviri

Zülüflerin bir teliyle bir gönlü bağladı
Böyle olunca bin çare yolu dört bir yandan
kapanmış oldu.

Âşıklar zülüflerinden esip gelen hoş kokulu yel
ile can versin diye saçlarım dağıtıverdi ama, arzu
kapılarını kapadı.

Sevgilim yeni doğmuş ay gibi kaşlarım gösterip
cilvelendikten sonra yüzünü kapattığı için çalgın
âşık oldum.

Sâkî kabaktan yapılmış kadehe birkaç renkte
şarap döktü.. Kadehte beliren desenlere bak bir;
ne de güzel olmuş!

Tanrım, şarap sürahisini nasıl gamzelendi de
küpün içinde duran şarap, sürahinin lakır lakır
seslerinden dolayı sustu kaldı!

Çalgıcı nasıl bir makam tutturdu ki coşku ve
cezbe halinde bulunanlar, onu dinlerken
gürültüyü, hayhuyu kestiler.

Hafız, âşık olmadan vuslat isteyen kişi gönül
Kâbesini tavaf etmek için abdestsiz ihrama
bürünen kişi gibi olur.

GAZEL 31

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün fâilâtün fâilâtün failün

*An şeb-i kadrî ki gûyend ehl-i halvet imşebest
Yârab in te'sîr-i devlet der kudâmîn kevkebest?*

*Tâ be gûsî-yi tu dest-i nâsezâyân kem resed
Her dilî ez halka der zikr-i yârab yârabest*

*Kuşte-i çâh-i zenehdân-i tu'em kez her taraf
Sad hezâreş gerden-i cân zîr-i tavk-i gabgabest*

*Şehsuvâr-i men ki meh âyînedâr-i rûy-i üst
Tâc-i hurşîd-i bulendeş hâk-i na'l-i merkebest*

*Aks-i hey ber ârizeş bîn k'âfitâb-i germrû
Der hevâ-yi an arak tâ hest, her rûzeş tebest*

*Men nehâhem kerd terk-i la'l-i yâr u câm-i mey
Zâhidân ma'zûr dârîdem ki înem mezhebest*

*Ender an sâat ki ber poşt-i sabâ bendend zîn
Bâ suleymân çun berânem men ki mûrem merkebest*

*Anki nâvek ber dil-i men zîr-i çeşmî mîzened
Kuvvet-i cânhâfizeş der hande-i zîr-i lebest*

*Âb-i heyvâneş zi minkâr-i belâgat mîçeked
Zâg-i kilik-i men benâm-i îzed çi âlî meşrebest!*

*Sevgiliyle baş başa kalman bu geceye kadir
gecesi derler. Tanrım, böyle bir devlet hangi
yıldızdan gelebilir ki!*

*Lâyık olmayanların eli senin zülüflerine
değmesin diye, saçlarının büklümlerine tutunan
her gönül "Aman Tanrım, Aman Tanrım!" diye
dua edip yakarmakta.*

Çenenin güzel çukuruna düşüp ölmüşüm ben.

*Her bir yandan yüzlerce âşığın boynu, senin
yuvarlak gıdında sallanmakta.*

*Ay, benim usta binici olan sevgilime ayna tutar.
Yüce güneşin tacı ise, onun atımın nalı altındaki
topraktır ancak.*

*Şu yanağındaki terin yansımasına bak bir. Sıcak
yüzlü güneş bile o tere kavuşmanın arzusuyla her
gün ateşler içinde yanmakta.*

*Sevgilinin lâl dudağım ve mey kadehini
terketmeyeceğim. Sofular! Mazur görün beni;
mezhepse, budur benim mezhebim.*

*Sabâ rüzgârına eyer vurduklarında, ona binen
Süleyman ile nasıl koşturabilirim ki!? Benim
binitim bir karınca!*

*Göz ucuyla gönlüme bakış okları atan sevgilimin
belli belirsiz gülümsemesinde can koruyan
kuvvet de vardır; bu kuvvetle Hafız'ın canına can
katmaktadır.*

*Kuzguna benzeyen kamlş kaleminin belâgat
gagasından âbıhayat damlaları düşmekte.
Maşallah ne yüce meşrebi var! Allah Allah!*

Farsça Metin

*Vezin: Mefâilün feilâtün mefailün feilün
Hodâ çu sûret-i ebrû-yi dilguşâ-yi tu best
Guşâd-i kâr-i men ender kirişmehâ-yi to best*

*Merâ vu serv-i çemen râ be hâk-i râh nişând
Zemâne tâ kasab-i nergis-i kabâ-yi tu best*

*Zi kâr-i mâ vu dil-i gonçe sad girih beguşûd
Nesîm-i gul çu dil ender pey-i hevâ-yi tu pest*

*Merâ be bend-i tu doivrân-i çerh râzî kerd
Velî çî sûd ki serrişte der rizâ-yi tu best*

*Çu nâfe ber dil-i miskîn-i men girih mefiken
Ki ahd bâ ser-i zulf-i girihguşâ-yi tu best*

*Tu hod visâl-i diğêr bûdî ey nesîm-i visâl
Hatâ niger ki dil ummîd der vefâ-yi tu best*

*Zi dest-i covr-i tu goftem zi şehr hâhem reft
Be hande goft ki hâfız boro! Ki pâ-yi tu best?*

Çeviri

*Tanrı, gönüllere ferahlık veren kaşını
biçimlendirirken bahtımın açıklığıı göz
kırpışlarına bağladı.*

*Nergis renkli abanın kuşağıı bağlarken, hem
beni hem çimenlikteki selviyi yol üstüne oturttu.*

*Gülden gelen esinti, sana kendim kaptırınca, hem
bizim bahtımızdan hem goncanın yüreğinden
yüz düğümü çözüverdi.*

*Beni sana bağlanmaya felek razı etti. Ama ne
fayda! Her şeyi senin rızana bağladı.*

*Misk ceylanının göbeğinde olduğı gibi, ben
zavallının yüreğine düğüm atma. Çünkü gönlüm
senin düğüm çözen mis kokulu zülüflerine
bağlılık ahdinde bulundu.*

*Ey vuslat rüzgârı! Vuslaat vaadin
başkasınaymış! Şu hataya bak! Gönlüm kalktı,
senden vefa umar oldu.*

*"Bana çektirdiklerinden dolayı şehri
terkedeceğim" dedim. Güldü de "Hafız! Git hadi;
seni tutan mı var!?" dedi.*

Farsça Metin

Vezin: Mefulü fâilâtü mefâilü fâilün

Halvetguzîde râ be temâşâ çi hâcetest?

Çun kûy-i dûst hest, be sahrâ çi hâcetest?

*Cânâ, be hâcetî ki turâ hest bâ hodâ
K'âhir demî bepors ki mâ râ çi hâcetest?*

*Ey pâdişâh-i husn, hodâ râ, besûltîm
Haher suâl kun ki gedâ râ çi hâcetest*

*Erbâb-i hâcetîm u zebân-i suâl nîst
Der hazret-i kerîm temennâ çi hâcetest?*

*Muhtâc-i kîssa nîst geret kasd-i hûn-i mâst
Çun raht ezân-i tust, be yağmâ çi hâcetest?*

*Câm-i cihânnumâst zamîr-i munîr-i dûst
İzhâr-i ihtiyâc-i hod ancâ çi hâcetest?*

*An şud ki bâr-i minnet-i mellâh bordemî
Govher çu dest dâd, be deryâ çi hâcetest?*

*Ey muddeî boro ki merâ bâ tu kâr nîst
Ahhâb hâzirend, be a'dâ çi hâcetest?*

*Ey âşık-i gedâ, çu leb-i rûhbahş-i yâr
Mîdânedet vazîfe, tekâzâ çi hâceteset?*

*Hâfîz tu hatm kun ki huner-i hod iyân şevd
Bâmuddeî nizâ' u muhâkâ çi hâcetest?*

Çeviri

Kendisiyle baş başa kalmayı tercih eden kişinin orayı burayı seyre ihtiyacı mı olur? Yerin dostun mahallesi olunca, kırlara çıkmaya ne gerek var?

Canım benim; senin de Tann'dan hâcetin var ama, bizim de hâcetimiz var mı, yokmu, bir kere soruver.

Ey güzellik padişahı, yandık vallahi! Ne olur, şu yoksulun hâcetini bir de sen sor.

Hâcet sahipleriyiz; sorulur mu hiç! Cömertlik sahibinin huzurunda iken dilekte bulunmanın yeri mi olur?

Canımıza kasdın varsa, bunu söylemeye bile gerek yok. Mal senin mülk senin; yağmaya talana ne hâcet?

Dostun aydınlık yüreği dünyayı gösteren bir küredir. Orada ihtiyacını dile getirmene ne gerek var?

Denizcinin minnetini çekerdim; geçti gitti. İnci elimde olunca, denize açılmaya ne gerek var? Hey iddiacı; git işine! Seninle alışverişim yok. Dostlarım burada; düşmana ne gerek var!

Ey yoksul âşık! Sevgilinin cana can katan dudağı sana ne verileceğini biliyor; senin istekte bulunmana ne gerek var!?

Hafız, kapat meseleyi burada; yoksa hünerin açığa çıkacak. İddiacıyla dedişip durmanın ne mânâsı var?

GAZEL 34

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Revâk-i manzar-i çeşm-i men âşiyâne-i tust
Kerem numâ vu ftrûd â ki hâne, hâne-i tust*

*Be lutf-i hâl u hat ez ârifân rubûdî dil
Latîfehâ-yi aceb zîr-i dâm u dâne-i tust*

*Dilet be vasl-i gul ey bulbul-i sabâ hoş bâd
Ki der çemen heme gulbang-i âşıkâne-i tust*

*Îlâc-i za'f-i dil-i mâ be leb hevâlet kun
Ki in muferrih,i yâkût der hizâne-i tust*

*Be ten mukassirem ez devlet-i mulâzemetet
Velî hulâsa-i cân hâk-i âsitâne-i tust*

*Men an niyem İri dehem nakd-i dil be her şûhî
Der-i hizâne be muhr-i tu vu nişâne-i tust*

*Tu hod çi lu'betî ey şehsuvâr-i şîrînkâr
Ki tûsenî çu felek râm-i tâziyâne-i tust*

*Çi cây-i men ki belağzed sipihr-i şu'bedebâz
Ezin hiyel ki der enbâne-i behâne-i tust*

*Surûd-i mecliset eknûn felek be raks âred
Ki şi'r-i Hâfîz-i şîrînsuhan terâne-i tust*

Çeviri

Gözlerimin seyir yeri olan göz kapaklarının senin yuvandır. Kerem edip in aşağı; bu göz evim senin evindir.

Yanağındaki bin ve ayva tüyleriyle âriflerin gönlünü çaldın. Senin tuzaklarının ve yemlerinin altında ne hoş incelikler vardır!

Ey sabah bülbülü; güle kavuştun ya; mutlu ol. Çimenlikte hep senin âşıkâne nağmelerin yankılanıyor.

Gönlümüzdeki illetin tedavisini kırmızı dudaklarına bırak. Çünkü gönül darlığımızı ferahlığa çevirecek yakut dudak, inci dişleriyle dolu olan ağız hâzinenin kapısıdır.

Sana hizmette yetersiz kalıyorum ama, canımın özü, eşiğinin toprağıdır.

Gönlümdeki nakdi her şuha verecek biri değilim ben. Hâzinenin kapısında senin mührün, senin nişanın var.

Ey şirin tavırlı usta binici! Sen nasıl da bebek gibi güzel bir oyuncusun öyle! Felek gibi bir serkeş at bile senin kamçılarınla râm oluyor.

Oyun üstüne oyun kuran felek, senin bahanelerle dolu dağarcığındaki hileler yüzünden sürçüp dururken benim ne yerim olabilir ki!?

Şirin sözlü Hafız'ın şiiri ile mecliste okuduğun ezgiler şimdi feleği raksettirir.

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün fâ'lün

Boro be kâr-i hod ey vâiz, in çi feryâdest?

Merâ fütâd dil ez reh; turâ çi uftâde est?

Miyân-i û ki hodâ âferîde est ez hîç

Dakîkaîst ki hîç âferîde negşâdest.

Be kâm tâ neresâned merâ lebeş çun nây

Nasîhat-i heme âlem be gûş-i men bâd est.

Gedâ-yi kûy-i tu ez heşt huld mustağnîst

Esîr-i aşk,î tu ez her du âlem âzâdest

Egerçi mestî-i aşkem harâb kerd, velî

Esâs-i mesthi-i men zan harâbâbâdest

Dilâ menâl zi bîdâd u covr-i yâr ki yâr

Turâ nasîb hemîn kerd u in ez an dâd est

Boro, fesâne mehân u fîsûn meden Hâfîz

Kezin fesâne vu efsûn merâ besî yâd est.

Çeviri

*Vaiz! Ne bağıırıp duruyorsun öyle! Git işine!
Yoldan çıkan benim gönlüm; sana ne oluyor?*

*Tanrı'nın bir hiçten yarattığı o ince bel yok mu;
işte bu hiçbir yaratığın içinden çıkamadığı
karmaşık bir konudur,*

*Dudağı ney gibi beni muradıma erdirmedikçe,
bütün âlem nasihat etse bana, bir kulağımdan
girer, öbür kulağımdan çıkar.*

*Senin sokağının dilencisi sekiz cennete bile
ihtiyaç duymaz. Aşkının esiri olan, iki âlem
bağından da uzak ve özgürdür.*

*Aşk sarhoşluğu beni harap etse de,
sarhoşluğumun temelinde o harap yer, meyhane
vardır.*

*Gönlüm, sevgilinin çevrinden, zulmünden
sızlanma. Sana nasip olarak bunu tayin etti, bunu
verdi.*

*Hafız, bana masallar, afsunlar okuyup durma;
böyle şeyler çoktur aklımda benim.*

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün fa'lün

*Tâ ser-i zulf-i tu der dest-i nesîm uftâdest
Dil-i sevdâzede ez gussa du nîm uftâdest*

*Çeşm-i câdû-yi tu hod ayn-i sevâd-i sihr est
Lîken in hest ki in nüsha sakîm uftâdest*

*Der ham-i zulf-i tu an hâl-i siyeh, dâni, çîst?
Nokta-i dûde ki der halka-i cîm uftâdest*

*Zulf-i muşkhin-i tu der gulşen-i firdevs-i izâr
Çîst tâvus ki der bâğ-i naîm uftâdest*

*Dil-i men der heves-i rûy-i tu ey mûnis-i cân
Hâk-i râhîst ki der dest-i nesîm uftâdest*

*Hemçu gerd in ten-i hâkî netevâned berhâst
Ez ser-i kûy-i tu zanrû ki azîm uftâdest*

*Sâye-i kadd-i tu ber kâlibem ey îsîdem
Aks-i rûhîst ki ber azm-i remîm uftâdest.*

*Anki cuz ka'be makâmeş nebûd ez yâd-i lebet
Ber der-i meykede dîdem ki mukîm uftâdest*

*Hâfiz-i gumşude râ bâ gamet ey yâr-i azîz
İttihâdîst ki der ahd-i kadîm uftâdest*

Çeviri

*Zülüflerinin ucu meltemin önüne düştüğünden
beri sevdalı gönlüm üzüntüsünden ikiye
ayrılmıştır.*

*Senin büyücü gözlerin yok mu; tıpkı sihirdeki
yazılara benziyor. Ama bir mesele var: Bu sihir
yazılı muska da da hastalık var.*

*Zülüflerinin eğri çizgisinin ortasında kalan o
siyah ben nedir, biliyor musun? Cim kamındaki
is noktasına benzemiş.*

*Firdevsi andıran yanağının gül bahçesindeki mis
kokulu zülüflerin, naim bahçelerinde gezinen
tavusa benzemiş.*

*Ey canımın yoldışı; gönlüm, yüzünü görme
hevesiyle meltemde savrulan toz olmuştur.*

*Şu toprak bedenim senin sokağına çakılıp kaldığı
için toz gibi havalanamıyor.*

*Ey İsa nefesli sevgili! Boyunun üstüme düşen
gölgesi, çürük kemiğe akseden diriltici rûha
benziyor.*

*Kâbe'yi makam edinene bak sen! Dudaklarım
anmaktan meyhane kapışım mekân tutmuş!*

*Aziz sevgilim! Kayıp Hafız'ın çok eskilerden
beri senin gamınla yaptığı birlik antlaşması var.*

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün fa'lün

Biyâ ki kasr-i emel saht sustbunyâdest
Biyâr bâde ki bunyâd-i omr ber bâd est

Gulâm-i himmet-i ânem ki zîr-i çarh-i kebûd
Zi herçi reng-i tealluk pezîred, âzâdest

Çi gûyemet ki be meyhâne düş mest u harâb
Surûş-i âlem-i gaybem çi mujdehâ dâdest

Ki ey bulendnazar şâhbâz-i sidrenişîn
Neşîmen-i tu ne in konc-i mihnetâbâdest

Turâ zi kungure-i arş mîzenend safîr
Nedânemet ki derin dâmgeh çi uftâdest

Nasihati kunemet; yâd gîr u der amel âr
Ki in hadîs zi pîr-i tarîkatem yâd est

Gam-i cihân mehor u pend-i men meber ez yâd
Ki in latîfe-i aşkem zi rehrovî yâd est

Rızâ be dâde bedih vez cebin girih bugşây
Ki ber men u tu der-i ihtiyâr negşâdest

Mecû durustî-i ahd ez cihân-i sustnihâd
Ki in acûz arûs-i hezâr dâmâdest

Nişân-i ahd u vefa nîst der tebessum-i gul
Benâl bulbul-i bîdil ki cây-i feryâd est

Hased çi mîberî ey sustnazm ber Hâfiz?

Kabûl-i hâtir u lutf-i suhen hodâdâdest

Çeviri

*Gel haydi, emeller kasrının temeli çok zayıf.
Şarap getir. Çünkü ömrün temeli rüzgâr üstüne
kurulmuş.*

*Şu mavi kubbenin altında dünya sorunlarından
uzak kalabilen özgür kişilerin himmetlerine kul
köleyim.*

*Ne diyeyim sana daha; dün gece meyhanede
bulut gibi sarhoştum, gayb âleminin meleği bana
ne müjdelere vermedi ki!*

*Dedi ki: Ey arşın sidre tabakasında oturan yüce
bakışlı doğan! Senin yuvan bu sıkıntılar köşesi
değil.*

*Arş şerefesinden ıslık çalıyorlar sana. Şu tuzakta
başına neler geldi, bilmem ki!*

*Bir öğüdüm var; dinle ve uygula. Bu söz tarikat
pirinden aklımda kalmış.*

*Dünya gamı çekme ve öğüdümü aklından
çıkarma. Şu aşk latîfesini de bir yoldaşımdan
duydum.*

*Sana verilene razı ol ve alnındaki hoşnutsuzluk
ifadesini sil. Çünkü seçenek kapısı ne senin ne
benim yüzüme açılmıştır.*

*Karaktersiz dünyadan ahde vefa arama. Çünkü
bu kocakarı bin damada gelin olmuştur.*

*Gülün tebessümünde ahit ve vefa işareti yok.
Aşık bülbül, inlemeye bak sen. Çünkü feryadın
tam zamanı şimdi.*

*Ey şair bozuntusu! Niye kıskanırsın Hafız'ı! Şiir
gücü ve söz güzelliği Allah vergisidir çünkü.*

GAZEL 38

Farsça Metin

Vezin: Mefulü mefâilü mefâilü feûlün

*Bîmihr-i ruhet rûz-i merâ nûr nemândest
Vez omr merâ cuz şeb-i deycûr nemândest*

*Hengâm-i vidâ-i tu zi bes girye ki kerdem
Dür ez ruh-i tu çeşm-i merâ nûr nemândest*

*Mîreft hiyâl-i tu zi çeşm-i men u mîgoft
Heyhât ezin gûşe ki ma'mûr nemândest*

*Vasl-i tu ecel râ zi serem dür hemîdâşt
Ez devlet-i hecr-i tu kunûn dür nemândest*

*Nezdîk şud an dem ki rakîb-i tu begûyed
Dür ez ruhet, in haste-i rencûr nemândest*

*Sabrest merâ çâre-i hicrân-i tu liken
Çim sabr tevân kerd? Ki makdûr nemândest*

*Der hecr-i tu ger çeşm-i merâ âb revânest
Gû hûn-i ciğer rhiz ki ma'zûr nemândest*

*Hâfız zi gam ez girye neperdâht be hande
Mâtemzede râ dâiye-i sûr nemândest*

*Güneş gibi parlak yüzün ortada olmayınca
gündüzüm karardı. Ömrümden kala kala uzun
karanlık geceler kaldı.*

*Seninle vedalaşırken öyle ağladım, öyle ağladım
ki, yüzünden uzak kalacağım diye gözümde nur
kalmadı.*

*Hayalin gözlerimde canlanırken “Vah vah vah!
Artık bu göz köşesi de mamur kalmayacak!”
diyordu.*

*Vuslat sevinci eceli başımdan uzak tutardı hep.
Hicran derdi de bir devletmiş. Canım bu
devletten pek uzak değil şimdi.*

*Rakibinin sevgiliye “Başın sağ olsun; acılar
çeken yaralı âşığı”*

n kalmadı, öldü gitti” diyeceği an yaklaştı.

*Ayrılık derdinin çaresi sabırdır sabır olmasına
ya, bende hal kalmadı; nasıl sebredeceğim?*

*Gözlerim ayrılık derdiyle yaş döker hep.
Gözlerde yaş kalmazsa, mazeret yok, ciğer kanı
döksün bundan böyle!*

*Hafız dertli dertli ağlamaktan gülemedi gitti.
Matem tutana sevinecek sebep olur mu hiç?*

GAZEL 39

Farsça Metin

Vezin: Mefulü failâtü mefâilü fâilün

*Bâğ-i merâ çi hâcet-i serv u sanevber est
Şimşâd-i hâneperver-i mâ ez ki kemter est?*

*Ey nâzenîn peser, tu çi mezheb girifteî
K'et hûn-i mâ helâalter ez şîr-i mâder est*

*Çun nakş-i gam zi dûr bebînî, şerâb hâh
Teşhis kerdeîm u mudâvâ mukarrer est*

Ez âsitân-i pîr-i mugân ser çerâ keşîm?

Dovlet der an serâ vu guşâyîş der an der est

*Yek kîssa bîş nîst gam-i aşk vin aceb
Kes her zebân ki mîşinevem nâmukarrer est*

*Dey va 'de dâd vaslem u der ser şerâb dâşt
îmrûz tâ çi gûyed u bâzeş çi der ser est*

*Şîrâz u âb-i ruknî yu in bâd-i hoş-i nesîm
Eybeş mekun ki hâl-i ruh-i heft kişverest*

*Fark est ez âb-i hîzr ki zulumât cây-i ûst
Tâ âb-i mâ ki menbaeş allâhuekber est*

*Mâ âb-i rûy-i fakr u kanâat nemîberîm
Bâ pâdişeh begûy ki rûzî mukadder est*

*Hâfîz çi turfe şâh-i nebâtîst kilk-i tu
Keş mîve dilpezîrter ez şehd u şekker est*

Çeviri

*Bahçemizde serviye, çama ne gerek var?
Evimizde yetişen şimşirin öbürlerinden geri kalır
yanı mı var?*

*Ey nazlı oğlan, şendeki mezhep nasıl bir şey ki
kanımızı ana sütünden helal görürsün?*

*Uzaktan gamın izlerini gördün mü şarap iste. Biz
teşhisimizi koyduk; bunun nasıl tedavi edileceği
belli.*

*Meyhanecinin eşiğinden neden uzak duralım?
Devlet orada; işlerin açılması o kapıda.*

*Aşk gamı dediğin, olsa olsa, bir hikayedir; ama
şuna şaşıyorum: Kimin ağzından dinlesem, hiç
tekrar edilmemiş gibi geliyor bana.*

*Dün bana vuslat vaat ettiğinde şarap içmişti.
Bakalım bugün ne diyecek; kafasında neler var
yine?*

*Şiraz şehri, Ruknâbâd ırmağı, şu hoş esinti, hiç
kusura balana ama yedi memleketin yanağındaki
bene benziyor.*

*Karanlıklar ülkesinde doğan Hızır suyuyla
Şiraz'daki Allahüekber dağında doğan Ruknâbâd
ırmağı arasında fark vardır.*

*Fakirliğin ve kanaatin şerefini yerle bir etmeyiz
biz. Söyle padişaha; bizim rızkımız önceden
takdir edilmiştir.*

*Hafız, kalemin ne güzel bir bitkinin dalıdır ki
meyvası baldan, şekerden daha tatlıdır!*

GAZEL 40

Farsça Metin

Vezin: Meiulü mefâilü mefâilü feûlün

*Elminnetu lillâh ki der-i meykede bâz est
Zan rû ki merâ ber der-i û rûy-i niyâz est*

*Humhâ heme der cûş u hurûşend zi mesti
Van mey ki der ancâst hakikat, ne mecâzest*

*Ez vey heme mestiyyu gurûr est u tekebbür
Vez mâ heme bîcâregî yu acz u niyâz est*

*Râzî ki ber gayr negoftîm u negûîm
Bâ dûst begûîm Îd û mahrem-i râz est*

*Şerh-i şiken-i zulf-i ham ender ham-i cânân
Kûteh netevan kerd ki in kîssa dirâz est*

*Bâr-i dil-i mecnûn u ham-i turre-i leylî
Ruhsâre-i mahmûd u kefi-pây-i ayâz est*

*Ber dûhte'em dîde çu bâz ez heme âlem
Tâ dîde-i men ber ruh-i zîbâ-yi tu bâz est*

*Der ka'be-i kûy-i tu her an kes ki beyâyed
Ez kible-i ebrûy-i tu der eyn-i nemâz est*

*Ey meclisiyân sûz-i dil-i hâfîz-i miskin
Ez şem' porsîd ki der süz u gudâz est*

*Allah'a şükürler olsun; meyhanenin kapısı açık.
Çünkü niyaz için yüzüm o kapıya dönük.*

*Küpler sarhoşluktan coşup köpürüyor. İşte
oradaki mey, mecaz değil, hakikatin ta kendisi.*

*O hep mest, hep gururlu, hep kibirli. Bîcârelik,
âcizlik ve niyaz ise bizden yana.*

*Bir başkasına açmadığımız ve açmayacağımız
sim dosta açabiliriz. Çünkü o sırlarımızın
mahremidir.*

*Cânânın büklüm büklüm zülüfleri öyle ha diye
anlatılamaz; bu hikâye uzun hikâye.*

*Bir yanda Mecnun'un gönül yükü ile Leyla'nın
kâkülündeki kıvrım; öbür yanda Mahmud'un
basılmak için uzattığı yanağı ile Ayaz'ın ayak
tabanı.*

*Doğanlar gibi kapadım gözlerimi tüm âleme.
Gözlerim sadece senin güzel yanağına karşı açık.*

*Senin sokağındaki ev Kâbene gelen herkes
mihraba benzeyen kaşlarım kible edindiği için
âdeta namazdadır.*

*Meclis dostlan; zavallı Hafız'ın gönül yangısını
sürekli yamp eriyen muma sorun.*

GAZEL 41

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün fa'lün

*Egerçi bâde ferahbahş u bâd gulbîz est
Be bang-i çeng mehor mey ki muhtesib tîz est*

*Surâhiyyu harîfî geret be çeng ufted
Be akl nûş ki eyyâm fitne'engîz est*

*Der âstîn-i murakka' piyâle pinhân kun
Ki hemçu çeşm surâhî-i zemâne hûnrîz est*

*Be âb-i dîde beşû'îm hırkahâ ez mey
Ki mevsim-i vera' u rûzgâr-i perhiz est*

*Mecûy eyş-i hoş ez dovr-i bâjgûn-i sipihr
Ki sâf in ser-i hum cümle dordîâmîz est*

*Sipir-i berşude pervîzenîst hûnefşân
Ki rîze'eş ser-i kisrî yu tâc-i pervîz est*

*Irâk u fârs girişti ki be şî'r-i hoş Hâfız
Biyâ ki novbet-i bağdâd u vakt-i tebrîz est*

*Her ne kadar içtiğin bâde ferahlık veriyorsa ve
rüzgâr gül yapraklarını döküyorsa da, çengin
nağmelerine kendini kaptırıp mey içme; çünkü
kolcu pek acımasız.*

*Şarap sürahisi ile adam gibi adamı bir arada
buldun mu akıllıca içki iç; çünkü zamane çok
fitneci.*

*Şarap kadehini hırkanın yeninde gizlemeye çalış.
Çünkü zamane sürahisi gözler gibi kan dökücü.*

*Hırkalara bulaşan meyi gözyaşlarımızla
yıkayalım. Çünkü zaman sakınma zamanı.*

*Şu baş aşağı dönen feleğe bakıp da güzel bir
yaşam bekleme. Bu felek küpünün saf şarabı bile
tortulanmış, baksana!*

*Yüksek felek, kan fışkırtan kalbura benzer.
Elenenler ise Kistrâ'nın başı ile Perviz'in tacı.*

*Hafız, güzel şiirlerinle Irak'ı, Fars'ı fethettin.
Haydi bakalım; şimdi de Bağdat ile Tebriz'e sıra
geldi.*

GAZEL 42

Farsça Metin

Ve^{zin}: Fâilâtün mefâilün feilün

*Hâl-i dil bâ tu goftenem heves est
Haber-i dil şinuftennem heves est*

*Tama'-i hâm bîn ki kıssa-i faş
Ez rakîbân nihuftennem heves est*

*Şeb-i kadri çunîn azîz-i şerif
Bâ tu tâ rûz rûz huftenem heves est*

*Veh ki durdâne-i çunîn nâzuk
Der şeb-i târ suftenem heves est*

*Ey sabâ imşebem meded fermây
Ki sehergeh şikuftenem heves est*

*Ez berâyi şeref be nûk-i muje
Hâk-i râh-i tu ruftenem heves est*

*Hemçu Hâfız be rağm-i muddeiyân
Şi'r-i rindâne goftenem heves est*

Çeviri

*Gönlümdekilerini sana söylemek istiyorum.
Gönül haberlerini dinlemek istiyorum.*

*Bak hele şu ham tamahkâra! İfşâ olmuş aşk
hikayesini rakiplerimden gizlemek istiyorum.*

*Böylesine aziz ve şerefli bir kadir gecesinde
seninle gün doğana kadar yatmak istiyorum.*

*Vay vay vay! Böylesi nâzik bir inciye karanlık
mı karanlık bir gecede delmek istiyorum.*

*Sabah rüzgârı! Bu gece yardım et bana. Çünkü
gün ağardı mı açmak istiyorum.*

*Şerefine, geçtiğin yolun tozunu toprağını
kirpiklerimle süpürmek istiyorum.*

*Şu iddiacılara rağmen, Hafız gibi rintçe şiirler
söylemek istiyorum.*

GAZEL 43

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

*Sahn-i bustân zovkbahş u sohbet-i yârân hoş est
Vakt-i gul hoş bâd kez vey vakt-i meyhârân hoş
est*

*Ez sabâ her dem meşâm-i cân-i mâ hoş mîşaved
Ârî ârî, tayb-i enfâs-i hevâdârân hoş est*

*Nâguşûde gul nikâb-ı âheng-i rihlet sâz kerd
Nâle kun bülbül ki gulbang-i dilefgârân hoş est*

*Morg-i hoşhân râ beşâret bâd kender râh-i aşk
Dûst râ bâ nâle-i şebhâ-yi bidârân hoş est*

*Nîst der bâzâr-i âlem hoşdilî ver zan ki hest
Şîve-i rindiyyu hoşbâşî-yi ayyârân hoş est*

*Ez zebân-i sûsen-i âzâde'em âmed be gûş
Kenderin deyr-i kuhen kâr-i sebukbârân hoş est*

*Hâfizâ terk-i cân goften tarîk-i hoşdilîst
Tâ nepindârî ki ahvâl-i cihândârân hoş est*

Çeviri

Bahçenin görüntüsü zevk verici, yârân ile sohbet hoş. Gül vaktidir; kutlu olsun; mey içenlerin vakti hoş.

Ey sabah yeli; can burnumuza her an hoş kokular geliyor. Evet, seni arzulayanların nefesleri bile hoş.

Gül goncası açılmadan göç maksadıyla örtüsünü hazırladı. Bülbul, inle, inle ki gönlü yaralıların ezgileri hoş olur.

Müjde güzel sesli bülbul! Geceleri âşıkların aşk yolunda iniltileri dosta hoş gelir.

Şu âlem pazarında gönül hoşluğu diye bir şey yok. Hoş olan bir şey varsa, o da rintlik tarzı ve ayyarların gününü gün etmesidir.

Süsenin dediği sözler kulağıma çalındı. Şu eski dünya manastırında yükü hafif olanların, dünyanın derdini çekmeyenlerin işi yolunda.

Hafiz, candan vazgeçmek mutluluğun yoludur. Sanma ki dünyaya hâkim olan hükümdarların hali pek hoştur.

GAZEL 44

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Kunûn ki ber kef-i gul câm-i bâde-i sâf est
Be sad hezâr zebân bulbuleş der evsâf est*

*Behâh defter-i eş 'âr u râh-i sahrâ gîr
Çi vakt-i medrese vu bahs-i Keşf-i Keşşâf est*

*Fakîh-i medrese dey mest bûd u fetvî dâd
Ki mey harâm velî bih zi mâl-i evkâf est*

*Be dord u sâf turâ hukm nîst, hoş der keş
Ki her çi sâki-yi mâ kerd, ayn-i eltâf est*

*Bebor zi halk u çu ankâ kıyâs-i kâr begîr
Ki sît-i gûşenişînân zi kâf tâ kâf est*

*Hadîs-i muddeiyân u hiyâl-i hemkârân
Heman hikâyet-i zerdûz u bûriyâbâf est*

*Hamûş Hâfız u in nuktehâ çun zer-i surh
Nigâhdâr ki kallâb-i şehr sarrâf est*

Çeviri

Şimdi gül goncasının avucunda saf şarap kadehi var. Bûlbûl de yüz bin dille onu övüyor.

Şiir defterini iste ve kırların yolunu tut. Ne medreseye gitmenin, ne Keşf-i Keşşâf okumanın zamanı şimdi.

Dün medresenin fıkıhçısı sarhoşken fetva verdi: Şarap haram olsa da, vakıf malından iyidir.

‘Şarabın safını iç, tortulusunu iç’ diye sana gelmiş bir hüküm yok; içmeye bak sen. Sâkimiz ne haznladıysa, bizim için bu bir lütuftur.

Halktan kop ve ankâ gibi durum değerlendirmesi yap. Çünkü köşesine çekilip yaşayanların ünü Kaf dağlarının bir ucundan öbür ucuna yayılır.

Bir tarafta şair taslağı olan iddiacılar, öbür tarafta meslektaşımız olan şairlerin hayal güçleri. Sırmacı ile hasırcıyı kıyaslamaya benzer bu durum.

Hafız; sus ve hâlis altın değerindeki bu özlü sözleri korumasını bil. Çünkü şehir kalpazanları aynı zamanlıda sarraftır; şiirin iyisini kötüsünü birbirinden ayırırlar.

GAZEL 45

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Derin zemâne refîkî ki hâlî ez hâlel est
Surâhî-yi mey-i nâb u sefine-yi GAZEL est*

*Ceride rov ki guzergâh-i âfiyet teng est
Piyâle gir ki omr-i aziz bâbedel est*

*Ne men zi bâmelî der cihan melûlem u bes
Melâmet-i ulemâ hem zi ilm-i bâamelest*

*Be çeşm-i akl derih renguzâr-i purâşûb
Cihân u kâr-i cihan bîsebât u bîmahal est*

*Begîr turre-i mehçihreî yu kıssa mehân
Ki sa'd u nahs zi te'sîr-i zuhre vu zuhal est*

*Dilem umîd-i ferâvân be vasl-i rûy-i tu dâşt
Velî ecel be reh-i omr rehzen-i emel est*

*Be hiç dovr nehâhend yâft huşyâreş
Çunin ki Hâfız-i mâ mest-i bâde-i ezel est*

Çeviri

Şu zamanda doğru dürüst bir arkadaş ararsan, saf şarap dolu sürahi ile GAZEL cöngüdür.

Bir başına yürü, çünkü âfiyet geçidi dar. Al eline kadehi; çünkü aziz ömür bedelsizdir.

Bir ben miyim dünyada amelsizlik yüzünden tedirgin olan! Âlimler de amelsiz ilimleri yüzünden kınanıyorlar.

Akıl gözüyle gördüğüm o ki, bu hengâmeli geçitte, dünya sebatsız, dünya meşgalesi ise yersizdir.

Ay yüzlü bir dilberin lüle saçlarını okşa! Uğur Zühre'den, uğursuzluk Zühal'den gelirmiş gibi zırvalar okumaya kalkışma.

Senin güzel yüzünü görmeyi çok umut ediyorum. Ama ecel, ömrümün yolunda emellerimin eşkıyası kesildi.

Ezel bâdesiyle sarhoş olduğu sürece bizim Hafiz'ı asla ayık göremezler.

GAZEL 46

Farsça Metin

Vezin: Mefulü mefâilü mefâilü feûlün

*Gul der ber u mey der kefu ma 'şûk be kâm est
Sultân-i cihânem be çunin rûz gulâm est*

*Gû şem' meyârîd der in cem' ki imşeb
Der meclis-i mâ mâh-i ruh-i dûst temâm est*

*Der mezheb-i mâ bâde helâl est velîken
Bîrûy-i tu ey serv-i gulendâm herâm est*

*Gûşem heme ber kovl-i ney u nağme-i çeng est
Çeşmem heme ber la'l-i leb u gerdiş-i câm est*

*Der meclis-i mâ itr meyâmîz ki mâ râ
Her lahza zi gîsû-yi tu hoşbûy-i meşâm est*

*Ez câşnî-yi kand megû hiç u zi şekker
Zan rû ki merâ ez leb-i şîrîn-i tu kâm est*

*Tâ genc-i gamet der dil-i vîrâne mukîm est
Hemvâre merâ kûy-i harâbât makâm est*

*Ez neng çi gû ki merâ nâm zi neng est
Vez nâm çi porsî ki merâ neng zi nâm est*

*Meyhâre vu sergeşte vu rindîm u nazarbâz
Vankes ki çu mâ nîst derin şehr kudâm est?*

*Bâ muhtesibem eyb megûîd ki û nîz
Peyveste çu mâ der taleb-i eyş-i mudâm est*

*Hâfîz menişîn bîmey u ma 'şûk zemânî
K'eyyâm-i gul u yâsemen u iyd-i siyâm est*

Çeviri

Gül yanımda, mey kadehi elimde, sevgilim
muradımı veriyor. Böyle bir günde dünya sultam
bile bana kul köle olur.

Bu gece meclisimize mum getirmesinler. Çünkü
sevgilinin yanağı dolunay gibi meclisi
aydınlatıyor.

Bizim meşrebimize göre bâde helaldir. Ama ey
gül endamlım, selvi boylum, senin yüzün ortada
olmayınca, haramdır.

Kulağım neyin iniltili sözlerinde, çengin
ezgilerinde hep. Gözlerim lâl gibi kırmızı
dudaklarında, kadehin meclisi devretmesinde.

Meclisimize ıtır saçma; çünkü burnumuza her an
saçlarının güzel kokusu geliyor.

Şekerin tadından hiç bahsetme boşuna. Çünkü
tatlı dudaklarının tadı damağımda.

Sana olan aşkımın gam hâzinesi şu virane
kalbimde durdukça, âşıkların harap olduğu
meyhane daimî makamım olacaktır.

Niçin utançtan bahsediyorsun? Utanç sayesinde
ünlendim ben. Ünümü niye soruyorsun?
Utancım, ünümden zaten.

Mey içeriz, âvâreyiz, rindiz, güzel düşkünüyüz.
Acaba şu şehirde bizim gibi olmayan kim var?

Ayıbımı muhtesibe söylemeyin aman. Aslında o
da bizim gibi sürekli işretin peşinde.

*Hafiz, meysiz, maşuksuz bir an bile boş kalma.
Çünkü şimdi gül ve yasemin zamam ve ramazan
bayramı.*

Farsça Metin

Vezin: Mefailün feilâtün mefailün fa'lün

*Be kûy-i meykede her sâlikî ki reh dânist
Derî diğêr zeden endîşe-i tebeh dânist*

*Zemâne efser-i rindî nedâd cuz be kesî
Ki serfirâzî-yi âlem derin kuleh dânist*

*Ber âsitâne-i meyhâne her ki yâft rehî
Zi feyz-i câm-i mey esrâr-i hânkeh dânist*

*Her an ki râz-i du âlem zi hatt-i sâgar hând
Rumûz-i câm-i cem ez nakş-i hâk-i reh dânist*

*Verây-i tâ'at-i dîvânegân zi mâ metâleb
Ki şeyh-i mezheb-i mâ âkılî guneh dânist*

*Dilem zi nergis-i sâkî emân nehâst be cân
Çerâ ki şîve-i an turk-i dilsiyeh dânist*

*Zi covr-i kovkeb-i tâli' sehergâhân çeşmem
Çonân girîst ki nâhîd dîd u meh dânist*

*Hadîs-i Hâfîz u sâgar ki mîzened pinhân
Çi cây-i muhtesib u şihne, pâdişeh dânist*

*Bulend mertebe şâhî ki nuh revâk-i sipihr
Numûneî zi ham-i tâk-i bârgeh dânist*

Çeviri

*Meyhane sokağını bulan her sâlik başka bir
kapyı çalmayı saçma düşünce olarak kabul etti.*

*Zamane rintlik tâcını, âlemin şerefini bu külahta
bulan kişiye verdi.*

*Meyhane eşğine yol bulan herkes mey
kadehinin verdiği feyizle hankahın sırlarım anlar
oldu.*

*İki dünyanın sırrını kadehin kenarındaki
yazılardan okuyan, Cem kadehinin rumuzlarım
bu yoldaki izlerden anladı.*

*Bizden dîvanelerin ibadeti dışında bir ibadet
bekleme. Çünkü meşrebimizin şeyhi akıllılığı
günah saydı.*

*Gönlüm, sakinin nergise benzeyen mahmur
bakışlı gözlerinden canı için aman dilemedi.
Çünkü bunu âşıklarına karşı merhametsiz olan
Türk dilberinin tarzı olarak kabul etti.*

*Seher vakitleri bahtımın yıldızının bana ettiği
çevir cefa yüzünden o kadar ağladım ki bunu
Zühre de gördü, ay da anladı.*

*Hafiz'ın kadehle olan gizli söyleşilerini
muhtesibi, şihnesi şöyle dursun, padişah bile
farketti.*

*O şanı yüce padişah dokuz katlı gökyüzünü
sarayındaki dîvan salonunun ancak bir kemeri
olarak gördü.*

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün fa'lün

*Sûfî ez pertov-i mey râz-i nihânî dânist
Govher-i herkes ezin la'l tevânî dânist*

*Kadr-i mecmû'a-i gul morg-i seher dâned u bes
Ki ne her kû varakî hând, ma'ânî dânist*

*Arze kerdem du cihân bir dil-i kâr ufîtâde
Be cuz ez aşk-i tu bâkî heme fanî dânist*

*An şud eknun ki zi ebnâ-yi avâm endişem
Muhtesib nîz dür-i in eyş-i nihânî dânist*

*Dilber âsâyiş-i mâ maslahat-i vakt nedîd
Veme ez cânib-i mâ dilnigerânî dânist*

*Seng u gul râ kuned ez yumn-i nazar la'l u akîk
Her ki kadr-i nefes-i bâd-i yemânî dânist*

*Ey ki ez defter-i akl âyet-i aşk âmûzî
Tersem in nükte be tahkîk nedânî dânist*

*Mey biyâver ki nenâzed be gul-i bâğ-i cihân
Her ki gâretgerî-yi bâd-i hazânî dânist*

*Hâfîz in govher-i manzûm ki ez tab' engîht
Zi eser-i terbiyet-i âsaf-i sânî dânist*

Çeviri

*Sûfî meyden süzülüp gelen ışıktan gizli sırları
anladı. Herkesin içindeki cevheri sen de bu lâl
renkli şarapla anlayabilirsin.*

*Gül demetinin kadrini ancak bülbül bilir. Yoksa
her mürekkep yalamışın ince mânâları
kavrayacağını sanma.*

*Şu görmüş geçirmiş gönlüme iki dünyayı da
sundum. Senin aşkın dışındaki her şeyi fânî
buldu.*

*Ben insanların nereye gittiğini düşünürken bir de
baktım ki muhtesip bile gizli işret âleminin
incilerine ulaşmış.*

*Sevgili bu devirde huzura ermemizi uygun
görmedi. Yoksa bizden yana herhangi bir kaygısı
yok.*

*Yemen taraflarından esip gelen hoş kokulu
rüzgârın kadrini bilen kişi uğurlu bakışlarıyla taşı
la'le, gülü akik taşma çevirir.*

*Akıl defterinden aşk âyatlerini okuyup
öğrenmeye çalışan dostum, korkarım ki bu ince
iş tam mânâsıyla öğrenemeyeceksin.*

*Mey getir, mey. Hazan rüzgârlarının
yağmacılığını bilen kişi dünya bahçesinin
gülleriyle övünmeye kalkışmaz.*

*Şairane gücüyle inci dizisine benzeyen bu
dizeleri yazan Hafız, bunun devrin ikinci veziri
sâyesinde mümkün olduğunu biliyor.*

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün fa'lün

Rovze-i huld-i berîn halvet-i dervîşân est
Mâye-i muhteşemi hidmet-i dervîşân est

Genc-i uzlet ki tilismât-i ecâyib dâred
Feth-i an der nazar-i rahmet-i dervîşân est

Kasr-i firdovs-i ki rizvâneş be derbânî reft
Manzarî ez çemen-i nuzhet-i dervîşân est

Ançi zer mîşeved ez pertev-i an kalb-i siyâh
Kîmyâîst ki der sohbət-i dervîşân est

Ançi pîşeş benihed tâc-i tekebbür horşîd
Kibriyâîst ki der haşmet-i dervîşân est

Dovletî râ ki nebâşed gam ez âsîb-i zevâl
Bîtekelluf beşinev, devlet-i dervîşân est

Husrevân kible-i hâcât-i cihânend velî
Sebebeş bendegî-i hazret-i dervîşân est

Rûy-i maksûd ki şâhân be duâ mîtalebend
Mazhareş âyine-i tal'at-i dervîşân est

Ez kirân tâ be kirân leşker-i zulmet velî
Ez ezel tâ be ebed fûrset-i dervîşân est

Ey tevânger mefurûş in heme nahvet ki turâ
Ser u zer der kenef-i himmet-i dervîşân est

Genc-i kârûn ki furû mîşeved ez kahr henüz
Hânde bâşî ki hem ez gayret-i dervîşân est

Hâfiz ez âb-i hayât-i ezeli mîhâhî
Menba'eş hâk-i der-i halvet-i dervîşân est

*Men gulâm-i nazar-i âsaf-i ahdem kûrâ
Sûret-i hâcegî yu sîrek-i dervîşân est*

Cennet bahçeleri dervişlerin kendileriyle başbaşa kaldığı yerlerdir. Dervişlere hizmet etmek ihtişamlı olmanın esasıdır.

İlginç tılsımları olan uzlet hâzinesi dervişlerin rahmet bakışlarıyla açılır.

Rıdvan adlı meleğin kapıcılığım yapmaya gittiği firdevs kasrı, dervişlerin gezindiği çimenliklerdir.

Güneşin önüne ululuk tacı koyduğu şey, dervişlerin haşmetinde var olan ululuktur.

Yok olma felâketinden kaygı duyulmayan bir devlet varsa, can kulağıyla dinle, dervişlerin devletidir.

Gerçi padişahlar dünyada hâcet kiblesidirler ama, onların böyle olmalarına sebep de dervişlere kul olmalarıdır.

Şahların dua ile istedikleri murat yüzünün mazharı aslında dervişlerin yüz aynalarında vardır.

Bir ufuktan öbür ufka kadar her yerde zulüm orduları var ama, ezelden ebede kadar da dervişlerin zulme engel olma fırsatları vardır.

Ey zengin, bu kadar da büyüklük taslama. Çünkü baş da, altın da dervişlerin himayesi altındadır.

Hafız, ölümsüzlük suyunu istiyorsan, bunun kaynağı, dervişlerin halvet kapısının toprağındadır.

*Ben zengin görünüŖlü ama dervişler gibi yaşayan
vezirimizin himmet bakışlarına kulum.*

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Be dâm-i zulf-i tu dil muhtelâ-yi hîşten est
Bekuş be gamze ki îneş sezâ-yi hîşten est*

*Geret zi dest berâyed murâd-i hâtir-i mâ
Be dest bâş ki hayrî becây-i hîşten est*

*Be cânê ey but-i şîrîndeheh ki hemçün şem'
Şebân-i tîre murâdem fenâ-yi hîşten est*

*Çu rây-i aşk zedî bâ tu gofem ey bülbül
Mekun ki an gul-i handân berâyi hîşten est*

*Be muşk-i Çîn u Çigil nîst bûy-i gul muhtâc
Ki nâfehâş zi bend-i kabâ-yi hîşten est*

*Lerov be hâne-i erbâb-i bîmuruvvet-i dehr
Ki genc-i âfiyet der serây-i hîşten est*

*Besûht Hâfız u der şart-i aşkbâzî û
Henüz ber ser-i ahd u vefa-yi hîşten est*

Çeviri

Zülfünün tuzağına gönlüm kendi kendine yakalandı. Öldür onu gamzenle; lâyiğın da bu zâten.

Gönlümüzün muradını verebilirsen, ver haydi. Hayır dediğin öyle olur.

Ey tatlı dilli göüzel; canına yemin ederim ki muradım, karanlık gecelerde tıpkı bir mum gibi kendi kendimi yok etmektir.

Ey bülbül; aşkını bana anlattığında, ne dedim sana: Etme eyleme; o gülen gülün hayrı kendinedir.

Gül kokusu, Çin’de, Çigil’de üretilen miske muhtaç değildir. Gülün miski, sırtındaki abasının boğumlarındadır.

Şu dünyadaki müriüvetsizlerin evine gitme. Afiyet hâzinesi senin kendi evinde çünkü.

Hafız yandı tutuştu ve hâlâ âşıklığın şartım yerine getiriyor, ahinde duruyor.

GAZEL 51

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

*La 'l-i sîrâb-i be hûn teşne leb-i yâr-i men est
Vez pey-i dâden-i û dâden-i cân kâr-i men est*

*Şerm ez an çeşm-i siyeh bâdeş u mujgân-i dirâz
Her ki dil borden-i û dîd u der inkâr-i men est*

*Sârvân raht be dervâze meber k'an ser kû
Şârâhîst ki menzilgeh-i dildâr-i men est*

*Bende-i tâli '-i hîşem ki derin kaht-i vefa
Aşk-i an lûlî-yi sermest harîdâr-i men est*

Tabla-i itr,i gul u zulf-i abîrefşâneş

Feyz yek şemme zi bûy-i hoş-i attâr-i men est

*Bâğbân hemçu nesîm zi der-i hîş merân
K'âb-i gulzâr-i tu ez eşk-i çu gulnâr-i men est*

*Şerbet-i kand u gulâb ez leb-i yârem fermûd
Nergis-i û ki tabîb-i dil-i bîmâr-i men est*

*Anki der tarz-i GAZEL nûkte be Hâfîz âmûht
Yâr-i şîrînsuhan-i nâdiregotâr-i men est*

Çeviri

*Kana susamış taze bir lâl varsa, benim yârimin
dudağıdır. Onu görmek için can vermek ise,
benim işimdir.*

*Sevgilinin gönlümü nasıl götürdüğünü gördüğü
halde hâlâ beni inkâr eden kişi, o kara gözlerden,
o uzun kirpiklerden utansın.*

*Kervanbaşı, eşyayı şehir kapısına götürme.
Çünkü orası sevgilimin konak yerinin bulunduğu
anayoldur.*

*Kendi talihimin kulu kölesiyim. Çünkü bu vefa
kıtlığında o sarhoş sevgilinin aşkı benim
alıcımdır.*

*Bir yanda gül kokularının bulunduğu tabla, öbür
yanda sevgilimin amber kokulan saçan zülüfleri.*

*Gül tablası, benim güzel kokular satan
sevgilimin kokusundan bir nebzedir ancak.*

*Bahçıvan sabah esintisinin yaptığı gibi beni
kapından kovma. Çünkü senin gül bahçesinin
suyu benim gül renkli, kanlı göz yaşlarımdır.*

*Sevgilimin hasta gönlümün doktora olan nergis
gibi mahmur bakışlı gözleri, dudaklarından şeker
şerbeti ve gül suyu içmemi buyurdu.*

*Hâfız'a GAZEL tarzında incelikler öğreten, benim
tatlı dilli, az ve öz konuşan yârimdir.*

GAZEL 52

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Rûzgârîst ki sevdâ-yi butân dîn-i men est
Gam-i in kâr neşât-i dil-i gamgîn-i men est*

*Dîden-i rûy-i tu râ dîde-i cânbîn bâyed
Vin kucâ mertebe-i çeşm-i cihânbin-i men est*

*Yâr-i men bâş ki zîb-i felek u zînet-i dehr
Ez meh-i rûy-i tu vu eşk-i çu pervîn-i men est*

*Tâ merâ aşk-i tu ta'lîm-i suhen goften kerd
Halk râ vird-i zebân, midhat u tahsîn-i men est*

*Dovlet-i fakr, hodâyâ, be men erzânî dâr
K'in kerâmet sebeb-i haşmet u temkîn-i men est*

*Vâiz-i şihneşinâs in azamet gû mefurûş
Z'anki menzilgeh-i sultân dil-i miskîn-i men est
Yârab in ka'be-i maksûd temâşâgeh-i kist
Ki mugîlân-i tarîkeş gul u nesrîn-i men est*

*Hâfiz ez haşmet-i pervîz diğêr kıssa mehân
Ki lebeş cur'akeş-i husrev-i şîrîn-i men est*

Çeviri

*Ne zamandır güzellere sevdalanmak benim
dinim olmuştur. Bu işin verdiği gam ise, üzgün
gönlümün sevinci olmuştur.*

*Senin yüzünü görmek için canı göreceğim göz
gerek. Benim dünyayı gören gözlerimin
mertebesi nerede, o gözlerinki nerede!*

*Benim yârim ol, çünkü yüzünün parlak ayı ile
Pervin'e benzeyen gözyaşlarını feleğin süsüdür.*

*Senin aşkın bana söz söylemeyi öğrettiğinden
beri halkın dilinde bana yapılan övgü var.*

*Tanrım dünya ile ilgili şeylerden ilişik kesme
devletini bağışla bana. Böyle bir bağışın, benim
ihtişamımın ve kararlığımın sebebi olacaktır.*

*Şehir zaptiyesi ile ahbaplık kuran vaiz bana caka
satıp durmasın. Çünkü sultanın konak yeri benim
mütevazi gönlümdür.*

*Tanrım, yolundaki deve dikenlerinin bana gül ile
nesrin gibi geldiği bu maksat Kâbesi kimin seyir
yeridir?*

*Hâfız, artık bana Perviz'in saltanatındaki
ihtişamı anlatma. Çünkü onun dudağı benim tatlı
dudaklı sultanım artığı olan içkiyi yudumlar.*

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Menem ki gûşe-i meyhâne hânkâh-i men est
Duâ-yi pîr-i mugân vird-i subhgâh-i men est*

Gerem terâne-i çeng-i sabûh nîst, çi bâk?

Nevâ-yi men be seher âh-i ozrhâh-i men est

*Zi pâdişâh u gedâ farigem bihamdillâh
Gedâ-yi hâk-i der-i dûst pâdişâh-i men est*

*Garaz zi mescid u meyhâne'em visâl-i şumâst
Cuz in hiyâl nedârem, hodâ guvâh-i men est*

*Megre be tîg-i ecel hayme ber kenem ver nî
Remîden ez der-i devlet ne resm u râh-i men est
Ez an zemân ki ber in âsitân nihâdem rûy
Ferâz-i mesned-i horşîd tikyegâh-i men est*

*Günâh egerçi nebûd ihtiyâr-i mâ Hâfîz
Tu der tarîk-i edeb bâş, gû "günâh-i men est"*

Çeviri

*Benim tekkem meyhane köşesi, sabahlan dilime
doladığım dua ise, meyhaneciye ettiğim
dualardır.*

*Sabah şarabı ve çeng ezgilerinden mahrumsam,
hiç önemli değil. Benim şarkılanm seher vakti
özür dolu âh çekişlerimdir.*

*Allah’a şükür, padişahından da uzağım,
yoksulundan da. Dostun kapısında duran yoksul,
benim padişahımdır.*

*Mescidinden de, meyhanesinden de amacım,
sana kavuşmaktır. Başka bir düşüncem yok;
Allah şahit.*

*Ancak ecel kılıcı ile bu hayat çadırını
sökebilirim. Yoksa, devlet kapısından uzak
durmak benim kitabımda yazmaz.*

*Şu eşiğe yüzümü koyduğumdan beri oturduğum
yer güneş tahtının da üzerindedir.*

*Hâfiz, kabahat etmek bizim elimizde olan bir şey
olmasa bile, sen yine de edep yolundan ayrılma
ve “Kabahat benim” deyiver.*

Farsça Metin

Vezin: Mefailün feilâtün mefâilün fa'lün

*Zi girye merdum-i çeşmem nişeste der hûn est
Bebîn ki der talebet hâl-i merdumân çûn est*

*Biyâ vu la'l-i tu vu çeşm-i mest-i meygûnet
Zi câm-i gam mey-i la'lî ki mîhorem, hûn est*

*Zi maşrık-i ser-i kû âfîtâb-i tal'at-i tu
Eğer tulü' kuned, tâli'em hümayûn est*

*Hikâyet-i leb-i şîrîn kelâm-i ferhâd est
Şikenc-i turre-i leylî makâm-i mecnûn est*

*Dilem becû ki kadet hemçu serv-i dîlcûyest
Suhen begû ki kelâmet latîf u mevzûn est*

*Zi dovr-i bâde be cân râhatî resân sâkî
Ki renc-i hâtirem ez covr-i dovr-i gerdhun est*

*Ez an demî ki zi çeşmem bereft rûd-i azîz
Kenâr-i dâmen-i men hemçu rûd-i ceyhûn est*

*Çigûne şâd şeved enderûn-i gamgînem
Be ihtiyâr ki ez ihtiyâr bîrûn est*

*Zi bîhodî taleb-i yâr mîkuned Hâfîz
Çu muflisî ki talebkâr-i genc-i Kârûn est*

Çeviri

*Ağlamaktan gözlerime kan oturdu. Seni
arzulayan insanlar ne halde, bak bir kere.*

*Lâl taşma benzeyen dudakların ve şarap rengi
sarhoş gözlerinden uzak kaldığım için gam
kadehinden lâl renkli şarap içiyorum; aslında
içtiğim şeyin kan olduğunu gör.*

*Senin evinin olduğu yer, aslında bir doğuş yeri.
Buradan güneş gibi parlak yüzün doğar da bana
görünürsen, o gün tâlihim yâverdir bana.*

*Şirin'in dudağı hakkında söylenen hikâye
Ferhad'ın sözleri, Leylâ'nın kâkülündeki kıvrım
ise Mecnun'un âşık gönlünün makam tuttuğu
yerdir,*

*Perişan halimi hatırlımı sor; çünkü alımlı serviye
benzeyen boyun yüzünden perişanım. Konuş
benimle; çünkü sözlerin hem hoş hem ölçülü.*

*Şarap sürahisini mecliste dolaştırarak canımıza
rahatlık ver. Çünkü şu dönüp dolaşan feleğin
çevri yüzünden gönlüm yaralı.*

*Gözlerimden yaşlar akıttım; aşk ezgilerini
çaldığım sazım elimden çıktı; bu yüzden
eteğimin kenarındaki gözyaşlarını âdeta Ceyhun
ırmağına benzer oldu.*

*Gamlı gönlüm kendi inisiyatifimle nasıl şâd
olsun? İnisiyatif bende değil ki!*

*Hâfiz, Kârûn hâzinelerini isteyen müflisler gibi,
aklı sıra yâre kavuşmayı talep ediyor.*

GAZEL 55

Farsça Metin

Vezin: Mefâîlün mefâîlün feûlün

*Ham-i zulf-i tu dâm-i kufî u dîn est
Zi kâristân-i û yek şenime îñ est*

*Cemâlet mu'ciz-i husn est lîken
Hadîs-i gamze'et sihr-i mubîn est*

*Zi çeşm-i şûh-i tu cân key tevan bord
ki dâyim bâ kemân ender kemîn est*

*Ber an çeşm-i siyeh sad âferîn bâd
Ki der âşıkkuşî sihrâferîn est*

*Aceb ilmîst ilm-i hey'et-i aşk
Kiçarh-i heştumeş heftum zemîn est*

*Tu pindârî ki bedgû reft u cân bord
Hisâbeş bâ kirâmulkâtibîn est*

*Meşov Hâfız zi keyd-i zulfeş îmen
Ki dil bord u kunûn der bend-i dîn est*

Çeviri

Zülüflerinin kıvrımı yokmu: Hem kâfirlik hem din için birer tuzaktır. Daha bu, onun hüner atölyesinden ancak bir parçasıdır.

Yüzün güzellik mucizesi, ama o gamzelerin yok mu; apaçık bir sihir doğrusu.

Senin şuh gözlerinden can nasıl kurtarılır?

Çünkü sürekli elinde yay, pusuda bekliyor.

Aşk olsun o siyah gözlere doğrusu! Âşık öldürmede ne sihirler yarattı!

Aşk astronomisi ilginç bir ilimdir. Onun sekizinci katı, yeryüzünün yedinci katıdır.

O kötü sözlünün geberip canını kurtardığını mı sanıyorsun? Onun hesabı, iyi kötü amellerin yazıcısı Tanrıyla!

Hâfiz, onun zülüflerindeki tuzaklardan dolayı kendini güvende hissetme sakın! Çünkü gönlümü aldı götürdü; şimdi dinimi götürmek hevesinde.

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün mefailün feilün

Dil serâperde-i muhabbet-i üst

Dîde âyînedâr-i tal'at-i üst

Men ki ser der neyâverdem be du kevn

Gerdenem zîr-i bâr-i minnet-i üst

Tu vu tûbâ vumâvu kâmet-i yâr

Fikr-i herkes be kadr-i himmet-i üst

Ger men âlûdedâmenem, çi aceb?

Heme âlem guvâh-i ismet-i üst

Men ki bâşem der an harem ki sabâ

Perdedâr-i harîm-i hurmet-i üst

Bîhiyâleş mebâd manzar-i çeşm

Zanki in gûşe cây-i halvet-i üst

Her gul-i nov ki şud çemenârây

Zi eser-i reng u bûy-i sohbet-i üst

Dovr-i mecnûn guzeşt u novbet-i mâst

Herkesi penc rûz novbet-i üst

Milket-i âşıkî yu genc-i tarab

Herçi dârem, zi yumn-i himmet-i üst

Men u dil ger fedâ şodîm, çi bâk?

Garaz ender miyân selâmet-i üst

Fakr-i zâhir mebîn ki Hâfız râ

Sine gencîne-i muhabbet-i üst

Çeviri

Gönül, ona duyulan sevginin otağıdır. Göz, onun parlak yüzüne ayna tutmaktadır.

İki âleme de akıl erdiremedim ben. Boynum onun minnet yükü altındadır.

Bir yanda sen ve tûba, öbür yanda biz ve sevgilinin boyu. Herkes kendi himmeti kadar düşünür.

Ben kusurlu, lekelenmiş biriyim; buna şaşmamak gerekir. Ama bütün âlem onun iffetine şahittir.

Ben o haremde kimim? Seher yeli o haremın perdedarlığını yapıyor.

Gözümün önünde sadece onun hayali bulunsun. Çünkü bu köşe onun halvet yeridir.

Her yeni açılan gül, onun sohbetindeki renk ve koku sâyesinde çimenliği süslemektedir.

Mecnun 'un devri geçti; şimdi bizim devrimiz. Zaten herkesin dünyada beş günlük bir nöbeti yok mu?

Âşıklık ülkesi olsun, neş'e hâzinesi olsun, neyim varsa onun himmetinin uğuru sâyesinde elde edilmiştir.

Ben ve gönلüm fedâ olduysak, bunda korkulacak ne var? Maksat, onun esenlik içinde olmasıdır.

Hâfiz 'ın görünüşteki yoksulluğuna bakma.

Çünkü sevgiliye duyduğu sevginin hâzinesi hâzinesi onun göğsündedir.

GAZEL 57

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün fa'lün

An siyehçerde ki şîrînî-i âlem bâ üst

Çeşm-i meygûn, leb-i handân, dil-i hurrem bâ üst

Gerçi şîrîndehehân pâdişehânend velî

Û suleymân-i zemân est ki hâtem bâ üst

Rûy-i hûbest u kemâl-i hüner u dâmen-i pâk

Lâcerem himmet-i pâkân-i du âlem bâ üst

Hâl-i mişkîn ki bedan âriz-i gendumgûn est

Sırr-i an dâne ki şud rehzen-i âdem, bû üst

Dilberem azm-i sefer kerd u hodâ râ yârân

Çi kunem bâ dil-i mecruh ki her dem bâ üst

Bâ ki in nükte tevan goft ki an sengîndil

Kuş mâ râ vu dem-i îsî-yi meryem bâ üst

Hâfiz ez mu'tekidân est, girâmî dâreş

Zanki bahşâyîş-i bes, rûh-i mukerrem bâ üst

Çeviri

*Bütün dünyanın şirinliğini üstünde taşıyan o
esmer dilber şarap renkli gözlere, gülen
dudaklara, mesut bir gönüle sahiptir.*

*Tatlı dudaklı dilberler padişahıdır ama benim
sevgilim devrin Süleymanıdır; çünkü yüzük
onun parmağında.*

Yüzü güzel, hüneri mükemmel, üstelik iffetli.

*Hiç kuşkusuz iki dünyadakilerin himmeti de
ondan yana.*

*Onun buğday renkli yanağında mis kokan bir
ben var. İnsanları yolundan eden bu benin sim
da yine onda.*

*Sevgilim yolculuğa çıkmaya karar verdi. Dostlar,
söyleyin Allah aşkına; ne yapacağım ben şimdi?
Şu yaralı gönlüm de onun elinde!*

*Bu derdimi kime açabilirim? O taş yürekli
sevgilim öldürdü beni! Ama ölüleri dirilten İsa
nefesi yine onda!*

*Hâfız, inançlı kimselerdendir; kıymetini bil,
saygı göster ona. Çünkü çokça bağış, cömert bir
ruh istersen, onda var.*

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün mefilâtün mefâilün feilün

*Ser-i irâdet-i mâ, v'âsitân-i hazret-i dûst
Ki her çi ber ser-i mâ mîreved, irâdet-i üst*

*Nazîr-i dûst nedîdem egerçi ez meh u mihr
Nihâdem âyinehâ der mukâbil-i ruh-i dûst*

*Sabâ zi hâl-i dil-i teng-i mâ çi şerh dehed
Ki çun şikenc-i varakhâ-yi gonçe tuberthust*

*Ne men sebûkeş-i in deyr-i rindsüzem u bes
Besâ serâ ki derin kârhâne seng u sebûst*

*Megre tu şâne zedî zulf-i anberfeşân râ
Ki bâd gâliyesâ geşt u hâk anberbûst*

*Nisâr-i rûy-i tu her berg-i gul ki der çemen est
Fedâ-yi kadd-i tu her serv-i bun ki ber leb-i cûst*

*Zebân-i nâtika der vasf-i şovk nâlân est
Çi cây-i burîdezebân-i bîhudegûst*

*Ruh-i tu der dilem âmed, murâd hâhem yâft
Çerâ ki hâl-i nikû der kafâ-yi fâl-i nikûst*

*Ne in zemân dil-i Hâfîz der âteş-i heves est
Ki dâğdâr-i ezel hemçu lâle-i hodrûst*

Çeviri

İşte teslimiyet başımız, işte dostun baş koyulan eşiği. Başımıza ne gelirse, onun bilgisi dahilinde gelir.

Sevgilimin yanağının tam karşısına ayı ve güneşi yansıtan aynalar koydum, ama sevgilimin yanağı gibi parlak bir yanak görmedim.

Seher yeli daralmış gönlümüzü nasıl anlatabilir ki? Bizim gönlümüz gfül yapraklan gibi katmer katmer olmuş.

Rintleri yakan bu ibadethaneye su dolu testi taşıyan bir ben değilim. Nice başlar bu atölyede taş ve testi olmadı ki!

Sevgilinin amber kokulu saçlarım taradın mı da rüzgâr mis gibi kokuyor, topraktan amber kokulan geliyor?

Çimenlikte açan her gülün yapraklan yüzüne saçılsın. Su kenarında yetişen her selvi ağacı boyuna kurban olsun.

Şu konuşan dilim sana olan aşkı, şevkimi anlatmakta çaresiz kalıp inliyor. Boş boş konuşan dili kesik kalem nasıl anlatacak bu duygulan?

Yanağının parlaklığı gönlüme vurdu; muradıma ereceğim galiba. Çünkü iyi falın ardından çıkan hal de iyi olur.

*Hâfız'ın gönlü sadece şimdi heves ateşiyle
yanmıyor; kendi kendine yetişen lâleler gibi
ezelden dağlanmış.*

GAZEL 59

Farsça Metin

Vezin: Mefulü fâilâtü mefâilü fâilün

*Dârem umîd-i âtifetî ez cenâb-i dûst
Kerdem cinâyetî yu umîdem be afv-i üst*

*Dânem ki bugzered zi ser-i curm-i men ki û
Gerçi perîveş est velîken firiştehûst*

*Çendân giriştim ki herkes ki berguzeşt
Der eşk-i mâ çu dîd revân goft kin çi cûst?*

*Hîç est an dehân u nebînîm ezû nişân
Mûy est an miyân u nedânem ki an çi mûst*

*Dârem aceb zi nakş-i hiyâleş ki çun nereft
Ez dîde'em ki dembedemeş kâr şust u şûst*

*Bîguft u gûy zulf-i tu dîl râ hemîkeşed
Bâ zulf-i dilkeş-i tu kirâ rûy-i guft u gûst?*

*Omrîst tâ zi zulf-i tu bûî şenîde'em
Zan bûy der meşâm-i dil-i men henüz büst*

*Hâfiz bed est hâl-i perîşân-i tu velî
Ber bûy-i zulf-i yâr perîşâniyet nikûst*

Çeviri

Sevgilimin katından şefkat umuyorum. Bir kabahatim oldu; şimdi umudum onun affında.

Biliyorum, kabahatimi bağışlayacak. Çünkü peri gibi güzel olsa da, aslında melek huyلودur.

Öyle ağladım, öyle ağladım ki gözlerimden akan yaşı gören “Bu nasıl ırmak böyle?” dedi.

O ağız yok mu; hiç denilecek kadar küçük; ağız olduğunu belli eden bir işaret bile görmüyoruz. Ya o bel; bir lal sanki; ama ne kıl, ne kıl!

Şaştığım şu ki, işi gücü yıkanmak olan gözlerimden onun hayali silinmedi gitti!

Zülüflerin bahaneler bulup gönlümü çekiyor. O câzibeli zülüflerine kim ne diyebilir ki?

Uzun zaman önce zülfünün kokusunu almıştım. Hâlâ o koku gönül burnumda durmakta.

Hâfiz, şu perişan halin hiç de hoş değil ama, sevgilinin zülüflerinin kokusuyla perişan olmana değer doğrusu!

GAZEL 60

Farsça Metin

Vezin: Mefûlû fâilâtü mefâilü fâilün

*An peyk-i nâmver ki resîd ez diyâr-i dûst
Âverd hırz-i cân zi hatt-i muşkbâr-i dûst*

*Hoş mîdehed nişân-i celâl u cemâl-i yâr
Hoş mîkuned hikâyet-i izz u vekâr-i dhust*

*Dil dâdemeş be müjde vu haclet hemîburdem
Zin nakd-i kalb-i hîş ki kerdem nisâr-i dûst*

*Şukr-i hudâ ki ez meded-i baht-i kârsâz
Ber hasb-i ârizûst heme kâr u bâr-i dûst*

*Seyr-i sipihr u devr-i kamer râ çi ihtiyâr
Der gerdişend ber haseb-i ihtiyâr-i dhust*

*Ger bâd-i fitne her du cihân râ behem zened
Mâ vu çerâğ-i çeşm u reh-i intizâr-i dûst*

*Kuhlülcevâhirî be men âr ey nesîm-i subh
Zan hâk-i nîkbaht ki şud rehguzâr-i dûst*

*Mâîm u âsitâne-i aşk u ser-i niyâz
Tâ hâb-i hoş kirâ bered ender kinâr-i dûst*

*Düşmen be kasd-i Hâfız eğer dem zened, çi bâk!
Minnet hudây râ ki niyem şermsâr-i dûst*

Çeviri

*Dostun diyârından gelen o ünlü ulak onun mis
gibi kokan ayva tüylerinden can muskası getirdi.*

*Yârin güzelliği ve yüceliği hakkında güzel
işaretler veriyor; onun ağırbaşlılığım,
değerliliğini ne güzel anlatıyor.*

*Onun müjdesine karşılık olarak gönlümü verdim;
yine de dosta kalbimde olanı saçtığım için
utanıyordum.*

*Allah’a şükürler olsun; yâver giden bahtım
sâyesinde dostun her işi istediği gibi oluyor.*

*Feleğin seyri, ayın dönmesi kendi elinde değil.
Hepsi dostun sâyesinde dönebilmekte.*

*Fitne rüzgârı iki dünyayı allak bullak etse de,
daha biz varız, dostun yolunu gözleyen
gözlerimiz var.*

*Ey sabah yeli; sevgilinin geçtiği yolun kutlu
toprağından bana göz ilacı getir.*

*İşte biz varız; aşık eşiği var, bir de niyaz için
eğilecek başımız.*

*Dostun koynunda iken kim mışıl mışıl uykuya
dalabilir?*

*Düşman Hâfız’ı kötölemek için konuşursa,
bundan niçin korkayım?*

Tanrı’ya şükür; dosta karşı utanacak bir şey yapmadım.

GAZEL 61

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Sabâ eğer guzerî uftedet be kişver-i dhust
Biyâr nefha'î ez gîsû-yi muanber-i dûst*

*Be cân-i û ki be şukrâne cân ber efşânem
Eğer be sûy-i men ârî peyâmî ez ber-i dûst*

*Ve ger çunanki der an hazretet nebâşed bâr
Berâyî dîde biyâver gubârî ez der-i dûst*

*Men-i gedâ vu temennâ-yi vasl-i û heyhât
Meğer be hâb bebînem hiyâl-i manzar-i dûst*

*Dil-i sanevberiyel hemçu bîd lertzân est
Zî hasret-i kadd u bâlâ-yi çun sanevber-i dûst*

*Eğerçi dûst be çîzî nemîhared mâ râ
Be âlemi nefîrûşîm mû'î ez ser-i dûst*

*Çi bâşed er şeved ez bend-i gam dileş âzâd
Çu hest Hâfîz-i miskin gulâm u çâker-i dûst*

Çeviri

*Ey sabah rüzgârı; yolun yârin diyarına düşecek
olursa, amberli saçından birazcık koku getir
bana.*

*Sevgilimin canına yemin ederim; ondan bana bir
haber getirirsen, teşekkür etmek için canımı
saçarım.*

*Sevgilinin huzuruna girme iznini alamazsan, bari
gözlerim için kapısından bir tutam toz getir.*

*Ben yoksul nerede, ona kavuşma arzusu nerede!
Sevgilinin yüzünü görsem, ancak rüyada
görebilirim.*

*Sevgilinin çam gibi uzun boyunu görme
özlemiyle kozalağa benzeyen kalbim kavak gibi
tir tir titriyor.*

*Dost bizi bir pula satın almaz ama, onun tek
kılım dünyaya değişmeyiz.*

*Gam bağından gönlü kurtulsa ne olur sanki!
Zavallı Hâfız zaten dostun kulu kölesi olmuş.*

GAZEL 62

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

*Merhabâ ey peyk-i muştâkân, bedih peygâm-i
dûst*

Tâ kunem cân ez ser-i rağbet fedâ-yi nâm-i dûst

*Vâlih u şeydâst dâyim hemçu bülbül der kafes
Tûtî-i tab'em zi aşk-i şekker u bâdâm-i dûst*

*Zulf-i û dâm est u hâleş dâne-i an dâm u men
Ber umîd-i dâne'î uftâde'em der dâm-i dûst*

*Ser zi mesti ber negîred tâ be subh-i rûz-i haşr
Her ki çu men der ezel yek cur'a hord ez câm-i dûst*

*Bes negûyem şemme'î ez şerh-i hod ezank
Derd-i ser bâşed numûden bîş ezin ibrâm-i dûst*

*Ger dehed destem, keşem der dîde hemçun tûtiyâ
Hâk-i râhî k'an müşerref gerded ez akdâm-i dûst*

*Meyl-i men sûy-i visâl u kasd-i û sûy-i firâk
Terk-i kâm-i hod giriftem tâ berâyed kâm-i dûst*

*Hâfız ender derd,i û mîsûz u bîdermân besâz
Zanki dermânî nedâred derd-i bîârâm-i dûst*

*Ey sevgiliye kavuşmayı arzulayanların ulağı,
merhaba. Dosttan bana bir haber ver de, ben de
onun adına seve seve canımı feda edeyim.*

*Şâirlik gücümün papağanı dostun bâdem
gözlerinin ve şeker dudaklarının aşkıyla
kafesteki bülbül gibi sürekli şaşkın ve ne
yapacağım bilemez haldedir.*

*Onun zülüfleri tuzak, yanağındaki ben ise yem
tanesidir. Ben ise bir tane umuduyla dostun
tuzağına düşmüşüm.*

*Benim gibi tâ ezelden, dostun kadehinden bir
yudum içenler mahşer gününün sabahına kadar
ayılıp da başını kaldıramaz.*

*Sevgiliye duyduğum özlemi birazcık olsun
anlatamam. Çünkü dostun üstüne bu kadar
düşmek baş ağrıtır.*

*Eğer mümkün olursa, dostun ayaklarıyla
müşerref olan yoldaki tozu göz ilacı diye
gözlerime çekerim.*

*Ben ona kavuşmak istiyorum; o benden ayrı
kalma peşinde. Dostun arzusu yerine gelsin diye
kendi arzularımdan vazgeçtim.*

*Hâfız onun derdiyle yan ve dermansızlığa
alışmaya bak. Çünkü dostun insanda huzur
bırakmayan derdinin dermanı yoktur.*

GAZEL 63

Farsça Metin:

Vezin: Mefulü fâilâtü mefâilü fâilün

*Rûy-i tu kes nedîd u hezâret rakîb est
Der gonçe 'î henüz u sadet andelîb hest*

*Ger âmedem be kûy-i tu, çendân garîb nîst
Çun men deran diyâr hezârân garîb hest*

*Der aşk-i hânekâh u harâbât fark nîst
Her câ ki hest pertev-i rûy-i habîb est*

*Ancâ ki kâr-i savma 'a râ cilve mîdehend
Nâkûs-i deyr-i râhib u nâm-i salîb hest*

*Âşık ki şud? Ki yâr be hâleş nazar nekerd
Ey hâce, derd nîst vegeme tabîb hest*

*Feryâd-ı Hâfîz in heme âhir be herze nîst
Hem kıssa-i garîb u hadîsî acîb hest*

*Kimse yüzünü görmediği halde, senin aşkın
yüzünden birbirine rakip olmuş bin kişi var.
Henüz bir goncasın ama yüz âşık bülbülün var.
Senin evinin bulunduğu sokağa geldiysem, bu o
kadar da şaşılacak bir şey değil. Orada benim
gibi binlerce garip var.*

*Nerede sevgilinin yüzünden vuran ışık varsa,
orada hankah ile meyhane aşkı arasında pek de
fark yok.*

*İbadethane faaliyetlerinin bulunduğu yerde
rahibin kilise çanı ve haç adı vardır.*

*Kim âşık olmuş da yâri onun haline bakmamış?
Ortada dert falan yok efendi; yoksa tabip burada.
Hâfiz'ın bunca feryadı fıganı boşuna değil. Garip
bir hikayesi ve ilginç sözleri olan feryatlardır
bunlar.*

GAZEL 64

Farsça Metin

Ve zin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Egerçi arz-i hüner pîş-i yâr bîde bîst
Zeban hamûş veliken dehân pur ez arabîst*

*Perî nihufte ruh u dîv der kirişme-i husn
Besûht dîde zi hayret ki in çi bul'acebîst*

*Derin çemen gul-i bîhâr kes neçîd, ârî
Çerâğ-i mustafavî bâ şîrâr-i bûlehebîst*

*Sebeb mepors ki çerh ez çi sîfleperver şud
Ki kâmbahşî-i û râ behâne bîsebebîst*

*Be nîm cov neharem tâk-i hâne kâh u ribât
Merâ ki mastaba eyvan u pâ-yi hum tonobîst*

*Cemâl-i duhter-i rez nûr-i çeşm-i mâst meğer
Ki der nikâb-i zucâciyyu perde-i inebîst*

*Hezâr akl u edeb dâşt em men ey hâce
Kunûn ki mest-i harâbem, salâh bîdebîst*

*Biyâr mey ki çu Hâfîz hezârem istizhâr
Be gîrye-i seheriyy u niyâz-i nîmşebîst*

*Yârin huzurunda Arapça bildiğimi belli etmek
amacıyla hüner göstermem edepsizlik olsa da,
dilim suskun ama ağzım Arapça cümlelerle dolu.
Bir tarafta peri yüzünü gizlemiş, öbür tarafta
şeytan güzelliği ile kırıtmakta. Şaşkınlıktan
gözlerim kamaştı; bu ne acayip iştir!*

*Şu çimenlikte kimse dikensiz gül koparmadı.
Mustafa'nın ışık ile Ebû Leheb'in şirretlik
kıvılcımı bir arada değil midir?*

*Feleğin aşağılık insanları korumasının sebebini
sorma. O, bir sebebe dayanmadan da murat
verebilir.*

*Tekkenin, zaviyenin kemerini yarım arpaya bile
satın almam. Çünkü oturup kalktığım sedir,
meyhanenin eyvanı ile küpün dibidir.*

*Üzümlün kızının cemâli gözümüzün nûrudur. Ne
var ki bu güzellik bir sırça peçe ile üzüm
perdesinin arkasına gizlenmiştir.*

*Efendi, akıldan, edepten yana mükemmel
biriydin ben. Ama şimdi bulut gibi sarhoş
olduğuma göre, edepsizlik benim için doğru
yoldur.*

*Getir şarabı, getir; Hâfız gibi benim de
arkamdaki bin destek, seher vakti ağlayışları ve
gece yansı yakanışlarıdır.*

GAZEL 65

Farsça Metin

Vezin: Mefûlû fâilâtü mefâilü fâilün

Hoşter zi ayş u sohbet u bâğ u behâr çîst?

Sâkî kucâst? Gû sebeb-i intizâr çîst?

Her vakt-i hoş ki dest dehed, muğtenem şumâr

Kes râ vukûf nîst ki encâm-i kâr çîst

Peyvend-i ömr beste be mû'îst; hûş dâr

Gamhâr-i hîş bâş; gam-i rüzgâr çîst?

Ma'nî-i âb-i zindegî yu ravza-i İrem

Cuz tarf-i cûyibâr u mey-i hoşguvâr çîst?

Mestur u mest her du çu ez yek kabîle'end

Mâ dil be işve-i ki dehîm? ihtiyâr çîst?

Râz-i derûn-i perde çi dâned felek, hamûş.

Ey muddeî nizâ'-i tu bâ perdedâr çîst?

Sehv u hatâ-yi bende gereş i'tibâr nîst

Ma'nî-yi afv u rahmet-i âmurzigâr çîst?

Zâhid şerâb-i kevser u Hâfiz piyâle hâst

Tâ der miyâne hâste-i kirdigâr çîst?

Çeviri

*İçki meclisinden, sohbetten, bağdan, bahardan
daha güzel ne olabilir ki? Saki nerede? Niçin
bekliyoruz?*

*Eline geçen her hoş vakti değerlendirmeye bak.
İşin sonu nereye varacak; kimse bilemez çünkü.
Ömür dediğin şey bir kıla bağlı; uyanık ol aman.
Kendi derdini çöz; zamane gamı da ne demek?
Hayat suyunun, İrem bağlarının anlamı bir çay
kenarı ile içimi hoş şaraptan başka nedir ki?
Değil mi ki sarhoşu da sakınanı da aynı boydan
aynı soydandır, kimin cilvesine gönül vereceğiz?
Seçenek de ne demek oluyor?*

*Felek perde arkasındaki gizli şeyleri nereden
bilsin? Sus, su be iddiacı! Perdedarla ne diye
kavga edersin?!*

*Onun katında hatanın, sürçmenin bir değeri,
itibarı yoksa, affedici Tanrı'nın af ve
merhametinin ne mânâsı var ki?!*

*Sofu Cennetteki kevser şarabını, Hâfız ise şarap
kadehini istedi. Peki, bu arada Yaradan'ın
aradığı koşul ne?*

GAZEL 66

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün fa'lün

*Benâl bülbül eğer bâ menet ser-i yârîst
Ki mâ du âşık-i zârîm u kâr-i mâ zârîst*

*Der an zemîn ki nesîmî vezed zi turra-i dûst
Çi cây-i dem zeden-i nâfehâ-yi tâtârîst?*

*Biyâr bâde ki rengin kunîm câme-i zerk
Ki mest-i câm-i gurûrîm u nâm huşyârîst*

*Hiyâl-i zulf-i tu pohten ne kâr-i her hâmîst
Ki zîr-i silsile reften tarîk-i ayyârîst*

*Latîfeîst nihânî ki aşk ezû hîzed
Ki nâm-i an ne leb-i la'l u hatt-i zengârîst*

*Cemâl-i şahs ne çeşm est u zulf u âriz u hâl
Hezâr nükte derin kârubâr-i dildârîst*

*Kalenderân-i hakikat be nîm cov neharend
Kabâ-yi atlas-i ankes ki ez hüner ârîst*

*Ber âsitân-i tu muşkil tevân resîd, ârî
Urûc ber felek-i serverî be duşvârîst*

*Seher ki şemme-i çeşmet be hâb mîdîdem
Zihî merâtib-i hâbî İd bih zi bîdârîst*

*Dileş be nâle meyâzâr u hatm kun Hâfîz
Ki restgârî-yi câvîd der kemâzârîst*

Çeviri

*Ey bülbül, benimle dost olmak istiyorsan, inle.
Çünkü biz inleyen iki âşîğiz ve işimiz de
inlemektir.*

Sevgilinin kakülünden esip gelen meltemin olduğu yerde Tatar ceylanlarının misk elde edilen göbeklerinden bahsetmenin yeri mi olur? Getir şarabı, getir de riyâ giysisini kızıla boyayalım. Çünkü aldamış kadehiyle sarhoş olmuştuz; üstelik akıllı geçiniyoruz!

Senin zülüflerini hayal etmek her hamervahın işi değil. Zincire vurulmaktan geçür leventliğin yolu.

*Aşk denilen şey gizli bir nüktedir; yoksa ne lâl
renkli dudak, ne ayva tüyüdür.*

*Cemâl denilince göz, zülûf, yanak, ben akla
gelmemelidir. Bu gönül meselesinde bin türlü
ince mânâ vardır.*

*Gerçeğin peşinde olan kalenderler hünerden
yoksun kişinin atlas abasını yarım arpaya bile satın almazlar.*

*Senin eşiğine ulaşmak o kadar da kolay değildir;
öyle ya, ululuk göğüne güçlkle ağılabilir.*

*Seher vakti gözünün ucunu düşte gördüydüm;
uyanıklıktan daha iyi olan bu uykuya can kurban!*

*Hâfiz, inleyip sızlayarak sevgilinin kalbini
kırma; kes artık! Çünkü ebedî kurtuluş inşanları
incitmemekle mümkündür.*

GAZEL 67

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

Yârab in şem'-i dileffûz zi kâşâne-i kist?

Cân-i mâ sûht, beporsîd ki cânâne-i kist?

*Hâliyâ hâneberendâz-i dil u dîn-i men est
Tâ der âgûş-i ki mîhosbed u hemhâne-i kist?*

*Bâde-i la'-l-i lebeş kez leb-i men düir mebâd
Râh-i rûh-i ki vu peymândih-i peymâne-i kist?*

*Devlet-i sohbet-i an şem'-i sa'âdetpertev
Bâz porsîd hodâ râ ki be pervâne-i kist?*

*Midehed herkeseş efsûnî yu ma'lûm neşud
Ki dil-i nâzuk-i û mâyl-i efsâne-i kist?*

*Yâr ab an şâhveş-i mâhruh-i zuhrecebîn
Durr-i yektâ-yi ki vu gevher-i yekâne-i kîst?*

*Goftem âh ez dil-i dîvâne-i Hâfiz bî tu
Zîr-i leb handekunân goft ki dîvâne-i lâst?*

*Tanrım, gönlümüzü aydınlatan bu mum gibi
parlak yüzlü dilber kimin kâşânesine ait?
Canımız yandı; sorun bakalım, kimin
sevgilisiymiş?*

*Gönlümü, dinimi allak bullak eden bu güzel
şimdi kimin koymmda yatıyor? Kimle beraber
yaşıyor?*

*Dudaklarımdan dudakları uzak olmasın hiç!
Şimdi o dudaklar kimin canına can katıyor?
Kimle şerefe kadeh kaldırıyor?*

*Allah aşkına, yine sorun; mutluluk ışıktan saçan
o parlak yüzlü dilber ile sohbet şerefine kim
erişiyor?*

*Herkes kendince onu afsunlamaya, kendine
çekmeye çalışıyor; ama anlaşılmadı bir türlü;
acaba onun hassas gönlü kimin sözlerinden
yana?*

*Tanrım, şahlara benzeyen, ay yüzlü, Venüs gibi
parlak alınlı, eşi bulunmaz inci, acaba kimin
biricik sevgilisi, kimin incisidir?*

*Dedim ki: “Aman aman! Hâfız’ın deli gönlü
sensiz ne hallere düşer, biliyor musun?” Bıyık
altından gülerek “Peki Hâfız, kime deli divane
oluyormuş bakalım?” dedi.*

GAZEL 68

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün fa'lün

*Mâhem in hefte bürün reft u be çeşmem sâlîst
Hâl-i hicrân tu çi dâni ki çi muşkil hâlîst!*

*Merdum-i dîde zi lutf-i ruh-i û der ruh-i û
Aks-i hod dîd, gumân bord ki mişkîn hâlîst*

*Mîçeked şîr henüz ez leb-i hemçun şekereş
Gerçi der şîvegerî her muje'eş kattâlîst*

*Ey ki engušt numâi be kerem der heme şehîr
Veh ki der kâr-i garîbân aceb ihmâlîst!*

*Ba'd ez înem nebuved şâyibe der cov her ferd
Ki dehân-i tu derin nûkte hoş istidlâlîst*

*Müjde dâdend ki ber mâ guzerî hâhî kerd
Niyyet-i hayr megerdân ki mubârek fâlîst*

*Kûh-i endûh-i firâket be çi hâlet bekeşed?
Hâfiz-i haste ki ez nâle teneş çun nâlîst*

Ay yüzölü sevgilim bu hafta gitti ama bana bir yıl gibi geliyor. Ayrılık derdini sen nereden bileceksin? Katlanılması güç bir haldir. Sevgilinin yanağındaki letâfet dolayısıyla gözbebeklerimin aksi onun yanağına düştü de gözbebeklerim onu misk kokulu siyah ben sandı. Şeker gibi tatlı dudakları henüz süt emiyor emmesine ama kirpikleri işvelenmekte âşıkklarını öldüren bir katildir.

Bütün şehirde, cömertlik denildi mi, parmakla gösterilirsin. Ama garip gurebaya gelince şaşılacak derecede ihmalcisin.

Bundan böyle her âşığın sana olan aşkında bir arpa tanesi kadar şüpheyeye düşmem. Senin küçücük ağzın da bu aşkın geçerliliğini kanıtlamaya yeter.

Bizim buralardan geçeceksin diye ne müjdeler verdiler bize! N'olur bu güzel niyetinden vazgeçerim deme! Bu çok isabetli ve kutlu bir niyettir.

İnlemekten vücudu ney kamışına dönen gönlü yaralı Hâfiz'ı, ayrılık derdinin dağı bakalım ne hallere düşürecek!?

GAZEL 69

Farsça Metin

Vezin: Mefûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn

Kes nîst ki uftâde-i an zulf-i du tâ nîst

Der rehguzer-i kîst ki dâmî zi belâ nîst?

Çun çeşm-i tu dil mîbered ez gûşenişînân

Hemrâh-i tu bûden guneh ez cânib-i mâ nîst

Rûy-i tu meğer âyine-i lutf-i ilâhîst

Hakkâ ki çunîn est u derin rûy u riyâ nîst

Nergis talebed şîve-i çeşm-i tu zihî çeşm

Miskîn habereş ez ser u der dîde hayâ nîst

Ez behr-i hudâ zulf mepîrây ki mâ râ

Şeb nîst ki sad arbede bâ bâd-i sabâ nîst

Bâz ây ki bîrûy-i tu ey şem'-i dilefrûz

Der bezm-i harîfan eser-i nûr u safâ nîst

Tîmâr-i garîbân eser-i zikr-i cemîl est

Cânâ meğer in kâide der şehr-i şumâ nîst?

Dey mîşud u goftem: sanemâ ahd be cây âr

Goftâ: Galatî, hâce, derin ahd vefa nîst

Ger pîr-i mugân murşid-i men şud, çi tefâvut?

Der hîç serî nîst ki sırrî zi hodâ nîst

Âşık çi kuned ger nekeşed bâr-i melâmet?

Bâ hîç dilâver siper-i tîr-i kazâ nîst

Der savme'e-i zâhid u der halvet-i sûfî

Cuz gûşe-i ebrû-yi tu mihrâb-i duâ nîst

Ey çeng furûborde be hûn-i dil-i Hâfız!

Fikret meğer ez gayret-i Kur'ân u Hodâ nîst?

Çeviri

O kıvrım kıvrım zülüflere gönlü düşmemiş
kimse yok. Yolunda belâ tuzağı bulunmayan
kimse yok.

Gözlerin, bir köşeye çekilenlerin bile gönlünü
çalıyor. Seninle birlikte olmak suç ise, bizim
günahımız ne?!

Yüzün âdeta tanrısâl lütfün aynası gibi.

Gerçekten de öyle; bunda riyâm yok.

Nergis bile senin gözlerinin işvesine özeniyor;
bu nasıl gözdür böyle! Zavallının ne kendinden
haberi var, ne gözlerinde hayâ var.

Allah aşkına saçlarını süsleme. Çünkü senden
haber getiren seher yeliyle kavgasız gecemiz
geçmiyor.

Ey gönülleri aydınlatan sevgili; geri dön. Çünkü
senin mum gibi parlak yüzün olmayınca, arkadaş
meclisinde nurdan, safadan eser kalmıyor.
Gariplere kol kanat germek iyi adla anılmayı
kazandırır. Ey sevgili, bu kural senin şehrinde
geçerli değil mi?

Dün giderken “Sevgilim, sözünde dur” dedim.
“Yanlışın var efendim; böyle verilen sözlerde
durulmaz” dedi.

Mürşidim, meyhaneci olmuş; ha şeyh, ha
meyhaneci; ne fark varda arada? Tanrı’nın simm
taşımayan baş yok.

*Âşık, sevgilinin azarlama yüküne katlanmasın da
ne yapsın? Hiçbir babayiğitte kaza kader okuna
dayanacak kalkan yok.*

*Ha zâhidin ibadetgâhı, ha sûfînin halvet odası;
kaşlarının köşesinden başka dua mihrabı
tanımam ben.*

*Ey Hâfız'ın gönül kanıyla elini bulayan sevgili!
Kana bulaşman yüzünden Kur'ân'ın ve Tann'nın
gayretini hesaba katmaz mısın hiç?*

Farsça Metin

Vezin: Feilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Merdum-i dîde-i mâ cuz be ruhet nâzir nîst
Dil-i sergeşte-i mâ gayr-i turâ zâkir nîst*

*Eşkem ihrâm-i tavâf-i haremet mîbended
Gerçi ez hûn-i dil-i rîş u mey-i tâhir nîst*

*Beste-i dâm u kafes bâd çu morg-i vahşî
Tâyir-i sidre eğer der talebet tâyir nîst*

*Âşık-i müflis eğer kalb-i (üleş kerd nisâr
Mekuneş ayb ki ber nakd-i revân kâdir nîst*

*Âkıbet dest bedan serv-i bulendeş beresed
Her ki râ der talebet himmet-i û kâsir nîst*

*Ez revânbahşî-yi îsî nezenem dem hergiz
Zanki der rûhfezâ'î çu lebet mâhir nîst*

*Men ki der âteş-i sevdâ-yi tu âhî nezenem
Key tevan goft ki ber dâğ-i dilem sâbir nîst?*

*Rûz-i evvel ki ser-i zulf-i tu dîdem, goftem
Ki perîşânî-yi in silsile râ âhir nîst*

*Ser-i peyvend,i tu tenhâ ne dil-i Hâfîz râst
Kîst ankeş ser-i peyvend-i tu der hâtir nîst?*

Çeviri

*Gözbebeğimiz senin yüzünden başkasına
bakmayor. Âvâre gönlümüz benden başkasını
anmıyor.*

*Yaralı gönül kanından ve saf şaraptan olmasa da,
gözyaşını, haremîni tavaf etmek için ihrama
giriyor.*

*Gökyüzünün sidre tabakasinda uçan kuş seni
aramak için uçmuyorsa, vahşî kuşlar gibi tuzağa
düşüp kafese girsin.*

*Her şeyini yitirmiş âşık, içindeki yüreğini fedâ
etmezse, ayıplama onu. Çünkü elinde fedâ
edilecek geçer akçesi yok.*

*Kim sana ulaşma arzusıyla himmetini
esirgemezse, sonunda o selvi boyluya eli erişir.
İsâ'nın ruh verip diriltmesinden asla söz etmem.
Çünkü can vermede dudakların kadar mahir
değil.*

*Sana olan sevdamin ateşiyle bir âh bile etmem.
Bu durumdayken bana "Gönlündeki dağlara
katlanamıyor" lafı nasıl edilir?!*

*Zülfülerinin ucunu ilk gördüğüm gün "Zincir
gibi uzun bu saçların dağınıklığı bitmez" dedim.
Sana kavuşmayı arzulayan sadece Hâfız'ın gönlü
değil. Gönlünde sana vuslat arzusunu
beslemeyen kim var?*

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

*Zâhid-i zâhirperest ez hâl-i mâ âgâh nîst
Der hakk-i mâ herçi gûyed, cây-i hîç ikrâh nîst*

*Tâ çi bâzî ruh numâyed, beydakî hâhîm rând
Arsa-i şatranc-i rindân râ mecâl-i şâh nîst*

*Çîst in sakf-i bulend-i sâde-i bisyâr nakş
Zin muammâ hîç dâna der cihân âgâh nîst*

*În çi istiğnâst yârab, vîn çi kâdir hikmet est
K'in heme zahm-i nihân hest u mecâl-i âh nîst*

*Sâhib-i dîvân-i mâ gûî nemîdâned hisâb
Kenderin tuğrâ nişân-i hasbeten lillâhi nîst*

*Her ki hâhed gû biyâ ve herçi hâhed, gû begû
Kibr u nâz u hâcib u derbân bedin dergâh nîst*

*Ber der-i meyhâne reften kâr-i yekrengân buved
Hodfurûşân râ be kûy-i meyfurûşân râh nîst*

*Herçi hest ez kâmet-i nâsâz-i bîendâm-i mâst
Veme teşrîf-i tu ber bâlâ-yi kes kûtâh nîst*

*Bende-i pîr-i harâbâtem ki lutfiş dâim est
Veme lutf-i şeyh u zâhid gâh mest u gâh nîst*

*Hâfiz er ber sadr nenşîned zi âlîmeşrebîst
Âşık-i durdîkeş ender bend-i mâl u câh nîst*

Çeviri

Görünüşe bakan zâhit anlamaz halimizden.
Hakkımızda ne söylerse söylesin, iğrenilecek
durumumuz yok.

Tarikat yolunda, sâlikin karşısına çıkan her şey
onun iyiliğinedir. Ey gönül, doğru yolda iken
kimse yolunu kaybetmez.

Bakalım felek bize ne oyunlar edecek. Biz de
piyademizi sürelim bakalım. Rintlerin satranç
tahtasında şahın yeri yok.

Şu çok nakışlı ama bir yandan da sade olan
yüksek tavan da ne demek? Dünyada bu
muammayı çözen âlim yok.

Tanrım, bu nasıl istiğna, bu ne güçlü himmettir
ki bunca gizli yara varken âh edip inleme mecali yoktur!

Bizim baş muhasip sanırım, hesap kitap nedir,
bilmiyor. Bu tuğrada “Her şey Allah rızası için”
nişanı yok.

Kim isterse, söyle gelsin; kim konuşmak isterse,
söyle, konuşsun. Bu dergâhta
kendini beğenmişliğe, naza, hâcibe, kapıcıya yer yok.

Meyhane kapışma gitmek ancak değişken
olmayan insanlara özgü bir şeydir. Kendini
beğenmişler meyhane sokağına giremezler.

Başımıza ne geliyorsa, düzgün olmayan
boyumuzdan bosumuzdan geliyor. Yoksa, senin
giydireceğin hil'at kimseye kısa gelmez.

*Ben lutfu dâim olan harabat pîrinin kulu
kölesiyim; bazen mest bazen ayık şeyhle, zâhitle işim yok.*

*Hâfız baş köşeye oturmuyorsa, bu onun
meşrebindeki yücelikten ileri gelmektedir.
Tortulu şarap içen âşığın malla mülkle, makamla
işî olmaz.*

GAZEL 72

Farsça Metin

Vezin: Mefulü fâilâtü mefâilü fâilün

*Râhîst râh-i aşk ki hîçeş kenâre nîst
Ancâ cuz anki cân besipârend çâre nîst*

*Hergeh ki dil be aşk dehî, hoş demî buved
Der kâr-i hayr hâcet-i hîç istihâre nîst*

*Mâ râ zi men'-i akl metersân u mey biyâr
K'an şihne der vilâyet-i mâ hîç kâre nîst*

Ez çeşm-i hod bepors ki mâ râ ki mîkuşed?

Cânâ, gunâh-i tâli' u curm-i sitâre nîst

*Û râ be çeşm-i pâk tevân dîd çun hilâl
Her dîde cây-i cilve-i an mâhpâre nîst*

*Fursat şumur tarîka-i rindî ki in nişân
Çun râh-i gene ber heme kes âşikâre nîst*

*Negrift der tu girye-i Hâfîz be hîç rû
Hayrân-i an dilem ki kem ez seng-i hâre nîst*

Çeviri

Aşk dediğin yol, sonu olmayan bir yoldur. O yolda can vermekten başka çare yoktur.

Aşka gönlünü teslim edersen, hoş vakit geçirirsin. Hayırlı işlerde istihârede bulunmaya gerek yok.

Bize akli kullanmayı yasaklama, şarap getir. Bizim diyarlarda kolcunun hiçbir işi yoktur.

Bizi kimin öldürdüğünü gözlerine sor, sevgilim. Bunda ne tâlihin günahı, ne yıldızın suçu var. Tıpkı hilâl gibi onu ancak temiz niyetli bir gözle görmek mümkündür. Her göz, o ay parçasının görüldüğü yer olamaz.

Rintlik yolunu fırsat bil. Çünkü bunun işareti, tıpkı define krokisi herkesçe bilinmez.

Hâfız'ın ağlayışları sana hiç tesir etmedi. Katılıkta mermerden geri kalmayan o gönlün hayrânıyım.

GAZEL 73

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Rûşen ez pertev-i rûyet nazarî nîst ki nîst
Minnet-i hâk-i deret ber basarî nîst ki nîst*

*Nâzır-i rûy-i tu sâhibnazarânend ârî
Sırr-i gîsû-yi tu der hîç serî nîst ki nîst*

*Eşk-i gammâz-i men er surh ber âmed, çi aceb?
Hacl ez kerde-i hod perdederî nîst ki nîst*

*Tâ be dâmen nenişîned zi nesîmeş gerdî
Seyl-i hîz ez nazarem rehguzerî nîst ki nîst*

*Tâ dem ez şâm-i ser-i zulf-i tu hercâ nezenend
Bâ sabâ goft u şenîdem seherî nîst ki nîst*

*Men ez tâli'-i şûrîde berencem vemî
Behremend ez ser-i kûyet digeri nîst ki nîst*

*Ez hayâ-i leb-i şîrîn-i tu ey çeşme-i nûş
Gark-i âb u arak eknûn şekerî nîst ki nîst*

*Maslahat nîst ki ez perde burûn ufted râz
Veme der meclis-i rindân haberî nîst ki nîst*

*Şîr der bâdiye-i aşk-i tu rûbâh şeved
Âh ezin râh ki der vey hatarî nîst ki nîst*

*Âb-i çeşmem ki be rû minnet-i hâk-i der-i tust
Zîr-i sad minnet-i û hâk-i derî nîst ki nîst*

*Ez vucûdem kadarî nâm u nişân hest ki hest
Veme ez za'f der ancâ eserî nîst ki nîst*

*Gayr ez in nûkte ki Hâfız zi tu nâhoşnûd est
Der serâpây-i vucûdet hunerî nîst ki nîst*

Çeviri

Yüzünün parlaklığıyla aydınlanmamış göz yok.
Kapının toprağını minnet duyarak ilaç diye
sürünmemiş göz yok.

Senin yüzüne bakanlar bakmayı bilen kişilerdir.
Saçlarının sırrına âşinâ olmayan baş yok.

Sırrı ifşâ eden gammaz gözlerim bunu kan
ağlayarak yaptıysa, şaşmamalı. Sımnı açığa
vurduğu için yaptığından utanmayan kimse yok.
Meltem rüzgârı eteğine bir toz bile kondurmasın
diye, sevgilimin geçeceği yolları gözyaşı selimle
yıkadım; yıkanmamış tozlu yol yok.

Orada burada zülüflerinin geceyi andıran
uçlarından söz edip durmasın diye sabâ
rüzgârıyla tartışmadığım seher yok.

Benim üzüntüm, kör talihimden; yoksa, senin
yakınlarına kadar gelip de yararlanmamış kimse yok.

Ey bal pınarı sevgilim; tatlı dudakların karşısında
utancından sulara batıp erimeyen şeker kalmadı.
Sırrın açığa vurulması edebe uymaz. Yoksa
rintler meclisinde duyulmadık haber mi kaldı?
Arslan bile senin aşkının çölünde tilki kesilir.
Aman aman, bu yolda ne tehlikeler yok ki!
Sevgilim, gözyaşlarını minnet duyarak
yüzümden kapının toprağına akıyor. Üstüne
basıp geçtiğin için sana yüzlerce minnet duyugusu
beslemeyen kapı toprağı kalmadı.

Vücudumdan varlık belirtisi olarak, eh, bir şeyler
kalmıştır; ama her yerde zaafımın izleri var.
Hâfiz'ın senden hoşnut olmaması şöyle dursun,

*bu başka mesele, ama senin vücudunda da
hünersiz bir yer yok!*

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Hâsıl-i kârgah-i kevn u mekân in heme nîst
Bâde pîş âr ki esbâb-i cihân in heme nîst*

*Ez dil u cân şeref-i sohbet-i cânân garaz est
Garaz ân est vegeme dil u cân in heme nîst*

*Minnet-i sidre vu tûbî zi pey-i sâye mekeş
Ki çi hoş bingerî ey serv-i revân in heme nîst*

*Devlet ân est ki bî hûn-i dil âyed be kenâr
Veme bâ sa'y u amel bâğ-i cinân in heme nîst*

*Penc rûzî ki der in merhale mûhlet dârî
Hoş beyâsây zemânî ki zemân in heme nîst*

*Ber leb-i bahr,i fenâ muntazirîm ey sâkî
Fursatî dân ki zi leb tâ be dehân in heme nîst*

*Zâhid îmen meşov ez bâzî-i gayret zinhâr
Ki reh ez sovme'e tâ deyr-i mugân in heme nîst*

*Derdmendî-i men-i sûhte-i zâr u nizâr
Zâhiren hâcet-i takrîr u beyân in heme nîst*

*Nâm-i Hâfız rakam-i nîk pezîruft velî
Pîş-i rindân rakam-i sûd u ziyân in heme nîst*

Çeviri

*Varlık işliğinde üretilenler sadece bunlar değil.
Getir bâdeyi, getir; dünyada var olmanın
sebepleri sadece bunlar değil.*

*Sevgiliyle sohbet şerefine nâil olmak, yürekten
istediğimiz bir şey. Amacımız sadece bu, yok,
gönül ve can bunlardan ibaret değil.*

*Gölge uğruna Sidre katıyla oradaki tûbâ ağacının
minnetini çekme. Selvi boylum, bak güzelce; her
şey gölge demek değil.*

*Devlet dediğin gönül kam dökülerek elde edilir.
Yoksa, çalışıp iyi amel ile kavuşulan cennet
bahçeleri sadece bunlar değil.*

*Dünya denilen şu konakta sana beş günlük süre
tanınmış. Tadım çıkarmaya bak; yoksa zaman
denilen şey bu kadarla sınırlı değil.*

*Ey sâkî, yokluk denizinin kıyısında bekleyip
duruyoruz. Fırsatı değerlendirmeyi bil; dudak ile
ağız arasındaki mesafe bu kadar değil.*

*Ey sofî; tanrısal gayret neler eder, ne oyunlar
oynar sana; pek güvenmesen iyi olur. Çünkü
ibadethane ile meyhane arasındaki yol bu kadar
kısa değil.*

*Ben perişan, inim inim inleyen, yüreği yanık
dertli âşığın görünüşüne bakıp aldanma. Onun
açıklayacakları sadece bunlar değil.*

*Hâfız iyi adla anılanlar arasına girdi girmesine
ama rintlerin katında kazanç ve ziyan hesabı
sadece bunlar değil.*

GAZEL 75

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün fa'lün

Hâb-i an nergis-i fettân-i tu bîcîzî nîst
Tâb-i an zulf-i perîşân-i tu bîcîzî nîst

Ez lebet şîr revân bûd ki men mîgoftem
În şeker gird-i nemekdân-i tu bîcîzî nîst

Cândirâzî-i tu bâdâ ki yakîn mîdânem
Der kemân nâvek-i mujgân-i tu bîcîzî nîst

Mubtelâi be gam-i mihnet u endûh-i firâk
Ey dil in nâle vu efgân-i tu bîcîzî nîst

Düş bâd ez ser-i kûyeş be gulistân beguzeşt
Ey gul in çâk-i girîbân-i tu bîcîzî nîst

Derd-i aşk erçi dil ez halk nihân mîdâred
Hâfîz in dîde-i giryân-i tu bîcîzî nîst

Çeviri

Nergisi andıran o fettan gözlerindeki uyuklama boşuna değil. Dağınık saçlarındaki kıvrımlar boşuna değil.

Dudaklarından süt akarken derdim ki: Tuzluğu andıran bu ağız etrafında şeker dudakların yer alması boşuna değil.

Allah ömür versin; çok iyi biliyorum; keman kaşların altında kirpik oklarının yer alması boşuna değil.

Ey gönül; ayrılık derdine tutulmuşsun, mihnet gamı çekiyorsun; bu iniltilerin, bu feryatların boşuna değil.

Dün rüzgâr onun sokağından gül bahçesine doğru esiyordu. Ey gül; yakanın böyle yırtık olması boşuna değil.

Hâfiz, gönlün halktan aşk derdini gizlese de, gözlerinin ağlaması boşuna değil.

GAZEL 76

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün fa' lün

*Cuz âsitân-i tuem der cihân penâhî nîst
Ser-i merâ becuz in der hevâlegâhî nîst*

*Adû çun tîğ keşed, men siper biyendâzem
Ki tîğ-i mâ becuz ez nâleî yu âhî nîst*

Çerâ zi kûy-i harâbât rûy bertâbem?

K'ezin bihem be cihân hîç resm u râhî nîst

*Zemâne ger bezened âteşem be harman-i omr
Begû besûz ki ber men be berg-i kâhî nîst*

*Gulâm-i nergis-i cemmâş-i an sehîservem
Ki ez şerâb-i gurûreş be kes nigâhî nîst*

*Mebâş der pey-i âzâr u herçi hâhî, kun
Ki der şerîat-i mâ gayr ez in gunâhî nîst*

*Înân keşîde rov ey pâdişâh-i kişver-i husn
Ki nîst ber ser-i râhî ki dâdhâhî nîst*

*Çunin ki ez heme sû dâm-i râh mîbînem
Bih ez himâyet-i zulfeş merâ penâhî nîst*

*Hazîne-i dil-i Hâfiz be zulf u hâl medih
Ki kârhâ-yi çunîn hadd-i her siyâhî nîst*

Çeviri

Dünyada senin eşiğinden başka sığınacak yerim yok. Bu kapıdan başka başımı teslim edecek yerim yok.

Düşman kılıç çekerse, biz kalkan atarız.

İniltiden, âhtan başka kılıcımız yok.

*Meyhane sokağından niçin yüz çevireyim?
Dünyada benim için bundan daha iyi adres yok.
Zamane ömür harmanımı ateşe verirse, buyursun yaksın. Gözümde saman çöpü kadar değeri yok.
O selvi boylunun büyüleyici, mahmur gözlerinin kölesiyim. Gurur şarabından dolayı o gözlerin kimseye baktığı yok.*

*Aman kimseyi incitme de, ne yaparsan yap.
Dinimizde bundan başka günah yok.*

Ey güzellik ülkesinin padişahı; dizginleri çeke çeke git. Çünkü yolunun üstünde senden adalet istemeyecek kimse yok.

*Yolumun üstünde her yandan gelebilecek tuzaklar görüyorum. Bu durumda onun saçlarınım himayesine girmekten başka sığınma çarem yok.
Hâfiz'ın gönül hâzinesini siyah saçlarla kara ben karşılığında verip geçme. Çünkü böyle işleri yapmaya hiçbir kölenin haddi yok.*

GAZEL 77

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

*Bulbulî berg-i gulî hoşreng der minkâr dâşt
Venderan berg u nevâ hoş nâlehâ-yi zâr dâşt*

*Goftemeş der ayn-i vasi in nâle vu feryâd çîst?
Goft: Mâ râ cilve-i ma 'şûk der in kâr dâşt*

*Yâr eğer nenşest bâ mâ, nîst cây-i i 'tirâz
Pâdişâhî kâmrân bûd, ez gedâi âr dâşt*

*Der nemîgîred niyâz u nâz-i mâ bâ husn-i dûst
Hurrem an kez nâzenînân baht-i berûrdâr dâşt*

*Hîz tâ ber kilk-i an nakkâş cân efşân kunîm
Kin heme nakş-i aceb der gerdiş-i pergâr dâşt*

*Ger murîd-i râh-i aşla, fikr-i bednâmî mekun
Şeyh-i San'ân hırka rehn-i hâne-i hammâr dâşt*

*Vakt-i an şîrîn kalender hoş ki der etvâr-i seyr
Zikr-i tesbîh-i melek der halka-i zunnâr dâşt*

*Çeşm-i Hâfiz zîr-i bâm-i kasr-i an hûrîsirişt
Şîve-i cennât-i tecrî tahtıhe 'l-enhâr dâşt*

Çeviri

Bir bülbülün gagasında rengi güzel mi güzel bir gül yaprağı vardı. Bu aızığa sahipken bile bülbül hoş nâleler ediyordu.

Bülbüle dedim: İşte, vuslata erdin; niye feryat figan edersin? Dedi: Sevgilinin cilvesi beni buna zorladı.

Sevgili bizimle oturmazsa, itirazımız olmaz. Say ki, muradına ermiş bir padişah vardı da, dilenciyle birlikte olmaktan ar ediyordu.

Bizim nazımız niyazımız sevgilinin güzelliği karşısında hoş kaçmaz. Mutlu olan varsa, nazenin sevgililerden yana bahtı açık olandır. Kalk haydi, o ressamın kalemine canımızı feda edelim. Çünkü bunca şaşılasi nakışlar, onun pergelinin dönüşleriyle meydana gelmiştir.

Eğer aşk yoluna baş koymuş biriysen, adının kötüye çıkması kaygısını gütme. Çünkü Şeyh-i San'an gibi biri bile hırkasını meyhaneye rehin koymuştu.

Kalender ruhlu o şirin insan ne güzel vakit geçirdi! Sülük aşamasında iken bile meleklerle özgü zikir tespihini belindeki zünnarda taşıdı. Huyu cennet hurilerine benzeyen o dilbere ait kasrın çatısı altında iken Hâfiz'ın gözleri "altından ırmaklar akan cennet bahçeleri" âyetini çağrıştıracak kadar yaş döküyordu.

GAZEL 78

Farsça Metin

Vezin: Mefulü fâilâtü mesâilü fâilün

*Dîdî ki yâr cuz ser-i covr u sitem nedâşt
Beşkest ahd, vez gam-i mâ hîç gam nedâşt*

*Yârab megîreş erçi dil-i çun kebûterem
Efkend u kuşt u izzet-i sayd-i harem nedâşt*

*Ber men cefâ zi baht-i men âmed vegeme yâr
Hâşâ ki resm-i lutf u tarîk-i kerem nedâşt*

*Bâ in heme her anki ne hân keşîd ezû
Hercâ ki reft, hîçkeseş muhterem nedâşt*

*Sâkî biyâr bâde vu bâ muhtesib begû
Inkâr-i mâ mekun ki çimin câm cem nedâşt*

*Her râhrov ki reh be harîm-i dereş neburd
Miskîn burîd vâdî yu reh der harem nedâşt*

*Hâfîz beber tu gûy-i fesâhat ki muddeî
Hîçeş hüner nebûd u haber nîz hem nedâşt*

Çeviri

Gördün mü, bak, âşığa sitem ve cevirden başka
bir şey yapmayan sevgili, ahdini bozduğu gibi,
bizim gamımızı umursamadı bile.

Tamun, güvercini andıran gönlümü yere çalıp
öldürse de, gönül haremindeki avlanma yasağına
uymasada da, onu üzme.

Cefâ bana bahtımdan geldi; yoksa sevgilide
lutuftan anlamak, kerem yolunu bilmek gibi her
şey var; bunun tersi söylenemez, hâşâ.

Bütün bunlarla birlikte, onun tarafından
horlanmayan biri, gittiği yerde adam yerine
koyulmaz; saygı gösterilmez.

Sâkî, şarap getir ve şu muhtesibe de söyle.
Uğraşıp durmasın bizimle; yok saymasın bizi;
böyle kadeh Cem 'de bile yoktu.

Onun kapısının haremmini bulamayan aşk yolcusu
bu vadiyi miskin miskin katetmiş ve aşk
haremine girememiştir.

Hâfiz, şiirdeki fesahat topunu al götür. Çünkü
iddiacı bu hünerden nasibini almadığı gibi, hiçbir
şeyden haberi de yok.

GAZEL 79

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Kunûn ki mîdemed ez bûstân nesîm-i behîşt
Men u şerâb-i ferahbahş u yâr-i hûrsirişt*

*Gedâ çerâ nezened lâf-i saltanat imrûz
Ki hayme sâye-i ebrest u bezmgeh leb-i kîşt*

*Çemen hikâyet-i ordîbehişt mîgûyed
Ne âkilest ki nisye harîd u nakd behîşt*

*Be mey imâret-i dil kun ki in cihân-i harâb
Ber an ser est ki ez hâk-i mâ besâzed hişt*

*Vefâ mecûy zi düşmen ki pertevi nedehed
Çu şem'-i savma 'æfrûzî ez çerâğ-i kînişt*

*Mekun be nâmesiyâhî melâmet-i men-i mest
Ki âgeh est ki takdir ber sereş çi nevişt*

*Kadem diriğ medâr ez cenâze-i Hâfîz
Ki gerçi gark-i günâh est mîreved be behîşt*

Çeviri

Şimdi bahçede cennet meltemi esiyor. Ben varım, ferahlık veren şarap ve huri yaratılışlı sevgilim var.

Bugün yoksul niçin sultanlıktan dem vurmasın ki? Bulut gölgesi otağ olmuş, tarla kenarı meclis sofrası.

Çimenlik ürdibehişt ayından, Nisandan,

Mayıstan bahsediyor. Peşini bırakıp veresiye alana akıllı denilmez.

Mey ile gönül yapmaya bak. Çünkü şu harap dünya toprağımızdan kerpiç dökme hevesinde. Düşmandan vefa umarım deme. Çünkü küçük kilise mumu, büyük kilise چراغından fazla ışık vermez.

Ben sarhoşu, amel defterimdeki olumsuzluklara bakıp kınama. Çünkü İlahî takdirin ona ne yazgı yazdığı belli değil.

Hâfiz'in cenazesine katılıp yürümeyi esirgeme ondan. Çünkü günaha batmış olsa da, cennete gidecektir.

GAZEL 80

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Ayb-i rindân mekun ey zâhid-i pâkîzesirişt
Ki gunâh-i digerân ber tu nehâhend nevişt*

*Men eğer nîkem u ger bed, boro, hod râ bâş
Herkesi an direved âkıbet-i kâr ki kişt*

*Hemekes tâlib-i yârend çi huşyâr u çi mest
Hemecâ hâne-i aşk est çi mescid çi kinişt*

*Ser-i teslîm-i men u hişt-i der-i meykedehâ
Muddeî ger nekuned fehmi suhen, gû, ser u hişt*

*Nâumîdem mekun ez sâbika-i lutf-i ezel
Tu pes-i perde çi dâni ki hûbest u ki zişt?*

*Ne men ez perde-i takvâ beder uftâdem u bes
Pederem nîz behişt-i ebed ez dest behişt*

*Hâfizâ rûz-i ecel ger be kef ârî câmî
Yekser ez kûy-i harâbât berendet be behişt*

Çeviri

*Ey temiz yaratılışlı zâhit, rintleri ayıplama.
Çünkü başkalarının günahı sana yazılmayacak.*

*tyi de olsam, kötü de olsam, git, kendine bak
sen. Herkes ektiğini biçer sonunda.*

*Ayık olsun, sarhoş olsun, herkes yârî istiyor.
Mescidi, kilisesi, her yer aşk yurdu olmuş.*

*işte benim teslimiyet başım, işte meyhane
kapısının kerpici. İddiacı laf söz anlamıyorsa,
kerpiç orda, gitsin çalsın başını!*

*Beni Tanrı'nın ezelî bağıştan mahrum
bırakacağım söyleyip umutsuzluğa düşürme.
Perde arkasında iyi veya kötü her olup biteni ne
bilirsin sen?*

*Takvadan uzaklaşan bir ben değilim. Babam da
ebedî cenneti elinden bırakmıştı.*

*Ey Hafız, ecelinin geldiği gün eline bir kadeh
geçirirsen, meyhaneden dosdoğru cennete
götürülürsün.*

GAZEL 81

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Subhdem morg-i çemen bâ gul-i nevhâste goft
Nâz kem kun ki derin bâğ besi çun tu şikuft*

*Gul behandîd ki ez râst berencîm velî
Hîç âşık suhen-i saht be ma'şûk negoft*

*Ger tama' dârî ez an câm-i murassa' mey-i la'l
Ey besâ dürr ki be nûk-i muje'et bâyed suft*

*Tâ ebed bûy-i muhabbet be meşâmeş neresed
Herki hâk-i der-i meyhâne be ruhsâre neruft*

*Der gulistân-i İrem dûş çu ez lutf-i hevâ
Zulf-i sunbul be nesîm-i seheri mîâşuft*

*Goftem: ey mesned-i cem, câm-i cihânbinet ku?
Goft: Efsûs ki an devlet-i bîdâr behuft*

*Suhen-i aşk ne ânest ki âyed be zebân
Sâkiyâ mey dih u kûtâh kun in goft u şunûd*

*Eşk-i Hâfız hîred u sabr be deryâ endâht
Çi kuned, sûz-i gam-i aşk neyârist nihuft*

Çeviri

Sabahleyin bülbül yeni açmış güle “Çok naz etme. Bu bahçede senin gibi çok gül açtı” dedi.

Gül gülerek “Doğru sözden dolayı inciniyoruz, ama hiçbir âşık maşuğuna sert sözler etmemiştir” dedi.

Üstü işlemeli kadehten lâl rengi şarap bekliyorsan, kirpiklerinin ucuyla birçok inci delmen gerekir.

Meyhanenin kapısındaki toprağı yanağıyla süpürmeyen kişi, sonsuza kadar muhabbet kokusu alamaz.

Dün gece İrem bahçesinde havanın lütfü sayesinde seher yeli sümbülün zülüflerini dağıtıyordu.

“Ey Cem’in tahtı, dünyayı gösteren kadehin nerede?” diye sordum. “Ne yazık! Uyanık bahtım uykuya daldı!” dedi.

Aşk sözü dediğin şey, dile gelmez, anlatılmaz. Ey sâkî, şarap ver ve şu dırdırı kısa kes.

Hâfız’ın gözyaşları, akli ve sabrı denize attı. Aşk gamının yangısını bastırıp gizleyemedi; daha ne yapacaktı ki?

GAZEL 82

Farsça Metin

Vezin: Mefûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn

*An turk-i perîçihre ki dûş ez ber-i mâ reft
Âyâ çi hatâ dîd ki ez râh-i hatâ reft?*

*Tâ reft merâ ez nazar an çeşm-i cihânbin
Kes vâkıf-i mâ nîst ki ez dîde çihâ reft*

*Ber şem' nereft ez guzer-i âteş-i dil dûş
An dûd ki ez sûz-i ciğer ber ser-i mâ reft*

*Dûr ez ruh-i tu dembedem ez gûşe-i çeşmem
Seylâb-i sirişk âmed u tûfân-i belâ reft*

*Ez pây fütâdîm çu âmed gam-i hicrân
Der derd bemordîm çu ez dest devâ reft*

*Dil goft: visâleş bâ duâ bâz tevan yâft
Omrîst ki omrem heme der kâr-i duâ reft*

*îhrâm çi bendîm? Çu an kible ne incâst
Der sa'y çi kûşîm? Çu ez merve safa reft*

*Dey goft tabîb ez ser-i hasret çu merâ dîd
Heyhât ki renc-i tu zi kânûn-i şifâ reft*

*Ey dûst be porsîden-i Hâfız kademî nih
Zan pîş ki gûyend ki ez dâr-i fenâ reft*

Dün o peri yüzlü Türk güzeli yanımızdan ayrılıp gitti. Acaba ne hatamızı gördü de Hitay yolunu tuttu?

O dünyayı gören güzel gözler gözümüzün önünden gittiğinden beri gözümüzden neler geçti; kimsenin haberi yok.

Ciğerimizdeki yangın dolayısıyla başımızdan yükselen o duman, dün gece mumun bile başından geçmedi.

Senin yüzünden uzaktayken göz pınarlarımdan bir gözyaşı seli geldi, bir belâ tufanı gitti.

Hicran gamı gelince yıkıldık kaldık. Devâ elden gidince, dertten öldük.

Gönül dedi: Ona dua ile tekrar kavuşmak mümkündür. Ömrüm dua ile geldi geçti.

Neden ihrâma bürünelim? Kible burada değil ki! Neden saiy için çalışalım? Merve'den Safa gitti çünkü.

Dün doktor beni görünce iz geçirip “Vah vah vah! Senin hastalığının tedavisi İbni Sînâ'nın Kânûn ve Şifâ kitaplarında da yok!” dedi.

Ey dost! “Hâfız bu fânî dünyadan göçtü gitti” denilmeden önce bir hal hatır sormaya gel.

GAZEL 83

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

*Ger zi dest-i zulf-i muşkînet hatâî reft reft
Ver zi hindû-yi şumâ ber mâ cefâî reft reft*

*Berk-i aşk er harman-i peşmînepûşî sûht sûht
Cevr-i şâh-i kâmrân ger ber gedâî reft reft*

*Der tarikat rencişi-i hâtır nebâşed, mey biyâr
Her kudûret râ ki bini çun safâî reft reft*

*Aşkbâzî râ tahammül bâyed ey dil, pâý dâr
Ger melâlî bûd bûd u ger hatâî reft reft*

*Ger dilî ez gamze-i dildâr bârî bord bord
Der miyân-i cân u cânân mâcerâî reft reft*

*Ey suhençînân melâlethâ pedîd âmed velî
Ger miyân-i hemnişînân nâsezâî reft reft*

*Ayb-i Hâfız gû mekun vâiz ki reft ez hânekâh
Pây-i âzâdî çi bendî? Ger be câî reft, reft*

Çeviri

Mis kokulu siyah saçların bize karşı bir hata ettiyse etti. Siyah hint benin bize bir cefa ettiyse etti; ne yapalım!

Aşk yıldırımını bir dervişin gönül harmanını yaktıysa, yaktı. Muradına ermiş padişah bir yoksula çevir ettiyse, etti; ne yapalım!

Bu yolda hatır kalması diye bir şey olmaz; şarap getir haydi. Gördüğün her sıkıntı bir safâ ile geçti gitti.

Ey gönül; aşk içinde dayanıklı olmak gerekir; sen de dayanıklı ol. Bir zamanlar bir üzüntü olduysa, oldu gitti; bir hata yapıldıysa, geçti gitti.

Gönül sevgilinin gamzesiyle bir şeyler nasıplendiyse nasıplendi. Can ile canan arasında bir gönül macerası geçtiyse geçti.

Hey dedikoducular; sizin yüzünüzden bazı sıkıntılar yaşandıysa, yaşandı geçti. Dostlar arasında bir tatsızlık yaşandıysa, o da geçti gitti.

Vaiz! Hankahı terkedip gitti diye Hâfız'ı ayıplama. Özgürlüğün ayağını niçin bağlamaya çalışıyorsun? Bir yere gittiyse, gitti vesselam!

GAZEL 84

Farsça Metin

Vezin: Mefülü fâilâtü mefâilü fâilün

Sâkî biyâr bâde ki mâh-i sıyâm reft

Der dih kadeh ki mevsim-i nâmûs u nâm reft

Vakt-i azîz reft, biyâ, tâ kazâ kunîm
Omrî ki bîhuzûr-i surâhî yu câm reft

Mestem kun ançunan ki nedânem zi bîhodi
Der arsa-i hayâl ki âmed, kudâm reft

Ber bûy-i anki cur'a-i câmet be mâ resed
Der mastaba duâ-yi tu ber subh u şâm reft

Dil râ ki murde bûd hayâtî be cân resîd
Tâ bûî ez nesîm-i meyeş der meşâm reft

Zâhid gurûr dâşt selâmet neburd râh
Rind ez reh-i niyâz be dârusselâm reft

Nakd-i dilî ki bûd merâ, sarf-i bâde şud
Kalb-i siyâh bûd, ez an der harâm reft

Der tâb-i tövbe çend tevan sûht hemçu ûd
Mey dih ki omr der ser-i sevdâ-yi hâm reft

Dîger mekun nasîhat-i Hâfîz ki reh neyâft
Gum geşteî ki bâde-i nâbeş be kâm reft

Çeviri

Saki, getir kadehi; artık oruç ayı geçti gitti. Ver kadehi, ver; ar namus kaygısı güdülen zaman geçti.

Çok değerli vaktimiz gitti elden; kadehsiz, sürahisiz geçen ömrü kazâ edelim artık.

Beni öyle bir sarhoş et ki hayal dünyamda bile kimin gelip kimin gittiğini farkedemez durumda olayım.

Kadehe benzeyen ağzından bir yudum öpücük alma umuduyla sabah akşam meyhanede dua ediliyor sana.

Dudak şarabının kokusu burnumuza gelir belki diye ölgün gönlümüze can geldi.

Gurura kapılan zahit, selamet yolunu bulamadan gitti. Oysa rintler niyaz yoluna girip cennetin yolunu tuttu.

Gönlümde olan nakit, bâdeye harcandı. Kalp para olduğu için harama gitti zaten.

Ne zamana kadar tütsülük öd gibi tövbe ateşinde yanıp duracağım? Mey ver, mey; ömrüm ham bir sevda uğruna geçti gitti.

Artık Hâfiz'a öğüt verip durma. Damağına saf şarap değen biri kendinden geçince nasıl bulur yolunu?

GAZEL 85

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün feilâtün feilâtün feilün

*Şerbeti ez leb-i la'leş neçeşîdîm u bereft
Rûy-i mehpeyker-i û nedîdîm u bereft*

*Gûî ez sohbet-i mâ nîk be teng âmede bûd
Bâr ber best u be gerdeş neresîdîm u bereft*

*Bes ki mâ fatiha vu hurz-i yemânî hândîm
Vez peyeş sûre-i ihlâs demîdîm u bereft*

*İşve dâdend ki ber mâ guzerî hâhî kerd
Dîdî âhir ki çunin işve harîdîm u bereft*

*Şud çemân der çemen-i husn u letâfet liken
Der gulistân-i visâleş neçemîdîm u bereft*

*Hemçu Hâfız heme şeb nâle vu zârî kerdîm
K'ey dirîgâ be vidâeş neresîdîm u bereft*

*Daha biz, onun lâl dudağının şerbetinden
tadamadan çekti gitti. Ay yüzünü görmedik
henüz; çekti gitti.*

*Sanırım, sohbetimizden adamakıllı bunalmış
olacak ki, yükünü bağladı, çekti gitti; tozuna bile
yetişemedik.*

*Ne çok fâtiha, hırz-ı yemânî okuduk; ardından
İhlas sûresini okuyup üfledik, ama yine çekti
gitti.*

*Bize geleceğini işaretle bildirdiler. Bu işaretlere
inandık ama, yine çekti gitti.*

*Güzellik ve hoşluk çimeninde salındı ama daha
biz onun vuslat gülistanında dolaşamadan çekti
gitti.*

*Hafız gibi gece gündüz ağlayıp inledik. Eyvahlar
olsun; vedalaşmamıza fırsat kalmadan çekti gitti!*

GAZEL 86

Farsça Metin

Vezin: Mefulü failâtü mefâilü fâilün

*Sâkî biyâ ki yâr zi ruh perde bergirift
Kâr-i çerâğ-i halvetiyân bâz dergirift*

*An şem'-i ser girifte diğêr çihre berferûht
Vin pîr-i sâlhurde cevânî zi ser girift*

*An işve dâd aşk ki muftî zi reh bereft
Van lutf kerd u dest ki düşmen hazer girift*

*Zinhâr ez an ibâret-i şîrîn-i dîlfirîb
Gûl ki piste-i tu suhan der şeker girift*

*Bâr-i gamî ki hâtır-i mâ haste kerde bûd
Îsîdemî hodâ befiristâd u bergirift*

*Her serv-i kad ki ber meh u hûr husn mîfurûht
Çun tu der âmedî pey-i kâri diğêr girift*

*Zin kıssa heft gunbed-i eflâk pursedâst
Kûtehnazar bebîn ki suhan muhtasar girift*

*Hâfız tu in suhan zi ki âmûhtî ki baht
Ta'vîz kerd şî'r-i tu râ vu be zer girift*

Çeviri

Gel saki; yâr, yüzündeki peçeyi kaldırdı. Böylece halvette bulunanların gönül çerağlan yeniden tutuştu.

Başı kesilen mumun parlak ışık vermesi gibi o sevgili de başım açmca yüzü parladı; bu hali gören şu yaşlı adam da tekrar genceldi.

O işveler aşkı doğurunca, müftü yoldan çıktı. Bu lütufları gösterince, düşmanın eli kötülükten uzak durdu.

Aman o ne şirin, ne gönül çalan cümleler öyle! Fıstığı andıran o dudaklar, her sözü şekere bulamış sanki!

Gam yükü gönlümü yorunca, Allah, îsa nefesli birini gönderdi de o yükü üstümüzden aliverdi.

Sen gelince, aya, güneşe güzellik satan selvi boylu güzeller başka işe koyuldular.

Yedi kat gökyüzü senin hakkında söylenenlerle yankılanıyor. Oysa şu kıt görüşlü yok mu; sözü kısa kesti gitti.

Hâfız, böyle sözleri kimden öğrendin sen? Baht bile, şiirlerini muska yaptı da altm varakla kapladı.

GAZEL 87

Farsça Metin

Vezin: Mefûlû fâilâtü mesâilü fâilün

Husnet be ittifâk-i melâhat cihân girift

Ârî be ittifak cihân mîtevân girift

îfşâ-yi râz-i halvetiyân hâst kerd şem'

Şukr-i hodâ ki sırr-i dileş der zeban girift

Zin âteş-i nihufte ki der sîne-i menest

Hurşîd şu'leîst ki der âsumân girift

Mîhâst gul ki dem zened ez reng u bûy-i dûst

Ez gayret-i sabâ nefeseş der dehân girift

Âsûde ber kenâr çu pergâr mîşudem

Devrân çu nokta âkîbetem der miyân girift

An rûz şevk-i sâgar-i mey harmanem besûht

K'âteş zi aks-i ânz-i sâkî der an girift

Hâhem şuden be kûy-i mugân âstînfeşân

Zin fitnehâ ki dâmen-i âhîrzemân girift

Mey hor ki her ki âhîr-i kâr-i cihân bedîd

Ez gam sebuk ber âmed u rûtl-i girân girift

Ber berg-i gul be hûn-i şakâyık nuvişte'end

K'ankes ki puhte şud mey-i çun ergavân girift

Hâfız çu âb-i lutf zi nazm-i tu mîçeked

Hâsîd çigûne nûkte tevâned ber an girift

Alımlılığınla birleşince güzelliğinin ünü dünyaya yayıldı. Birlik olunca bütün dünya alınmaz mı?

Mum, seninle başbaşa kalanların sımnı ifşâ etmek istedi de, Allah'tan, sim diline dolandı kaldı.

Gökyüzünü saran güneş, olsa olsa benim içimdeki ateşten bir yalazdır ancak.

Gül, haddi olmadığı halde, sevgilinin kokusundan ve yanağının renginden söz etmek istiyordu. Saba kıskançlıktan gayrete geldi de soluğunu kesti, lafı ağzına tıkadı.

Pergel gibi kenarda kalarak huzur buluyordum. Sonunda felek beni nokta gibi getirdi, merkeze attı.

O gün sakinin yanağından akseden ateşin şavkı mey kadehine vurunca, gönül harmanım yandı.

Ahir zamanın eteklerine kadar gelen bu fitnelerin yüzünden yakamı silke silke meyhaneye atacağım kapağı.

Mey içmeye bak; çünkü dünyanın sonunu görebilenler gam yükünü atıp hafiflerken, büyük boy kadehleri ellerine aldılar.

Gelincik kanyla gül yaprağına şöyle yazmışlar: Pişip olgunlaşan kişi erguvan renkli meye sarıldı.

Hafız, nazmından letafet sulan damlarken, kıskananlar neyini tenkit edebilirler ki!

GAZEL 88

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün feilâtün mefâilün feilün

*Şenîde'em suhanî hoş ki pîr-i ken'ân goft
Firâk-i yâr ne an mîkuned ki betvan goft*

*Hadîs-i hevl-i kıyâmet ki goft vâiz-i şeh'r
Kinâyetîst ki ez rûzigâr-i hicrân goft*

*Nişân-i yâr-i seferkerde ez ki porsem bâz
Ki herçi goft berîd-i sabâ perîşân goft*

*Figân ki an meh-i nâmihibân-i mihrfusil
Be terk-i sohbet-i yârân-i hod çi âsân goft*

*Men u makâm-i rızâ ba'dezin ve şukr-i rakîb
Ki dil be derd-i tu hû kerd u terk-i dermân goft*

*Gam-i kuhen be mey-i sâlhorde def kunîd
Ki tohm-i hoşdilî înest pîr-i dihkân goft*

*Girih be bâd mezen gerçi ber murâd reved
Ki in suhen be mesel bâd bâ suleymân goft*

*Be mûhleti ki sipihret dehed zi râh merev
Turâ ki goft ki in zâl terk-i destân goft?*

*Mezen zi çûn u çerâ dem ki bende-i mukbil
Kabûl kerd her suhen ki cânân goft*

Ki goft Hâfız ez endîşe-i tu âmed bâz?

Men in negofte'em; ankes ki goft, buhtân goft

Çeviri

*Kenan topraklarının pirinden bir söz duydum.
Dedi ki: Yârdan ayrılığın insana neler ettiği
anlatılamaz.*

*Şehir vâizi kıyamet korkusundan bahsederken
aslında bizim ayrılık derdi çektiğimiz günlere
kinâyede bulundu.*

*Yolculuğa çıkan sevgilinin gittiği yeri kime
sorayım? Sabâ ulağının dedikleri zırvadan ibaret.*

*Vah vah! O sevgisiz, sözünde durmaz, ay yüzlü
sevgili dostlarla konuşmayı bırakacağını ne de
kolay söyleyiverdi!*

*İşte bir yanda ben varım, olan bitene razı
olmuşum; öbür yanda rakibin duruma şükürler
etmesi var. Gönlüm bu haldeyken senin ayrılık
derdine alıştı ve derman bulmaktan vazgeçti.*

*Birikmiş eski kederleri yillanmış şarapla dağıtın.
Mutluluğun tohumu budur; yaşlı çiftçi söyledi
bana bu sözü.*

Muradınca esse de, rüzgâra fazla kapılma.

*Rüzgâr bu sözü örnek olarak Süleyman 'a
söyledi.*

*Feleğin sana tanıdığı sürenin kıymetini bil ve
sapıtma. Kim dedi sana bu moruk hileden
vazgeçti diye ha?*

*“Nasıl oldu?”, “Niye oldu?” diye sorup durma.
Makbul olan kul, cânân ne derse, kabul eder.*

Kim dedi sana Hâfız seni düşünmekten vazgeçti diye? Ben öyle bir şey demedim; kim dediyse, iftira etmiş.

Farsça Metin

Vezin: Mefûlû mefâîlû mefâîlû feûlûn

*Yârab sebebi sâz ki yârem be selâmet
Bâz âyed u berehânedem ez bend-i melâmet*

*Hâk-i reh-i ân yâr-i seferkerde biyârîd
Tâ çeşm-i cihânbîn kunemeş cây-i ikâmet*

*Feryâd ki ez şeş cihetem râh bebestend
An hâl u hat u zulf u ruh u ârız u kâmet*

*îmrûz ki der dest-i tu'em, merhameti kun
Ferdâ ki şevem hâk, çi sûd eşk-i nedâmet*

*Ey anki be takrir u beyân dem zenî ez aşk
Mâ bâ tu nedârîm suhen hayr u selâmet*

*Derviş mekun nâle zi şemşîr-i ahibbâ
Kin tâyîfe ez kuşte sitânend garâmet*

*Der hırka zen âteş ki ham-i ebrû-yi sâkî
Ber mîşikened gûşe-i mihrâb-i imâmet*

*Hâşâ ki men ez cevr u cefâ-yi tu benâlem
Bîdâd-i latîfân heme lutfest u keramet*

*Kûteh nekuned bahs-i ser-i zulf-i tu Hâliz
Peyveste şud in silsile tâ rûz-i kıyâmet*

Çeviri

*Tanrım, bir sebep yarat da yârim esenlik içinde
geri dönsün ve beni şu kınanma derdinden
kurtarsın.*

*Yolculuğa çıkan sevgilinin geçtiği yolun
toprağını getirin de dünyayı gören gözlerime bu
toprağı sürme diye süreyim.*

*Ben, ayva tüyü, zülüf, yüz, yanak ve boy; işte
sevgilinin bu altı özelliği altı yönden yolumu
kesti; vay vay vay!*

*Bugün senin dindeyim; merhamet et bana; ver
muradımı. Yar m toprak olduğumda pişmanlık
gözyaşları dökmenin sana ne yararı olacak?*

*Aşktan açıktan açığa söz ediyorsun. Bizim sana
diyecek sözümüz yok; haydi güle güle,
selâmetle.*

*Ey derviş; dostların kılıcı dolayısıyla inleyip
sızlanma. Bunlar ölüden bile tazminat alırlar.*

*Hırkanı ateşe at. Çünkü sakinin kaşının eğriliği
câmi mihrabının yerine geçer de unutturur onu.*

*Bana ettiğin cevirden, cefâdan inler miyim hiç,
hâşâ! Zarîf kimselerin ettiği cevirlere aslında lütuf
ve cömertliktir.*

*Hâfız zülüflerinin ucu hakkındaki sözlerini kısa
kesmez. Çünkü bu konu kıyamet gününe kadar
bahsedilecek bir konudur.*

Farsça Metin

Vezin: Mefulü fâilâtü mefâilü fâilün

*Ey hudhud-i sabâ be sebâ mîfiristemet
Binger ki ez kucâ be kucâ mîfiristemet*

*Heyfest tâyirî çu tu der hâkdân-i gam
Zincâ be âşiyân-i vefâ mîfiristemet*

*Der râh-i aşk merhale-i kurb u ba'd nîst
Mîbînemmet iyân u duâ mîfiristemet*

*Tâ leşker-i gam nekuned mulk-i dil harâb
Cân-i azîz-i hod be nevâ mîfiristemet*

*Ey gâyb ez nazar ki şudî hemnişîn-i dil
Mîgûyemet duâ vu senâ mîfiristemet*

*Der rûy-i hod tefemîc-i sun'-i hodây kun
K'âyîne-i hodâynumâ mîfiristemet*

*Tâ mutribân zi şevk-i menet âgehî dehend
Kavi u GAZEL be sâz u nevâ mîfiristemet*

*Sâkî biyâ ki hâtif-i gaybem be müjde goft
Bâ derd sabr kun ki devâ mîfiristemet*

*Hâfız surûd-i meclis-i mâ zikr-i hayr-i tust
Beştâb hân ki esb u kabâ mîfiristemet*

Çeviri

Ey sabah yelinin çavuş kuşu; seni Sebâ ülkesine gönderiyorum. Bir bak hele; seni nereden nereye gönderiyorum.

Senin gibi bir kuşun böyle gam topraklarına çakılıp kalması yazık değil mi? Seni buradan vefâ yuvasına gönderiyorum.

Aşk yolunda uzak, yakın davası olmaz. Seni apaçık görüyor ve dua gönderiyorum.

Sabah akşam, hayır dualar kafilesini sabâ ve şimâl rüzgârlarının eşliğinde gönderiyorum sana.

Gam ordusu gönül ülkeni harap etmesin diye kendi aziz canımı sana azık olarak gönderiyorum.

Ey gönlümde yaşayan, gözlerden uzak sevgilim. Dualar ediyor, övgüler gönderiyorum sana.

Kendi yüzüne bakarak Tanrı'nın yaratıcılık sanatım incele diye Tanrı'yı gösteren ayna gönderiyorum sana.

Çalgıcılar içimdeki şevkten seni haberdar etsinler diye söz, söz,

GAZEL, beste gönderiyorum sana.

*Sâki, gel; gayb âleminin hâtîfi müjde vererek
bana dedi ki: Derde sabr et; çünkü sana deva
gönderiyorum.*

*Hâfiz mecliste okuduklarımız, seni hayırla yâd
eden sözlerdir. Durma, koş; sana at ile kaftan
gönderiyorum.*

GAZEL 91

Farsça Metin

Vezih: Mefîlû fâilâtü mefâilü fâilün

*Ey gâyib ez nazar, be hodâ mîsipâremet
Cânem besûhtî yu be dil dûst dâremet*

*Tâ dâmen-i kefen nekeşem zîr-i pâ-yi hâk
Bâver mekun ki dest zi dâmen bedâremet*

*Mihrâb-i ebrûyet benumâ tâ sehergehî
Dest-i duâ ber ârem u der gerden âremet*

*Ger bâyedem şoden sûy-i hârût-i bâbilî
Sad güne câdûî bekunem tâ biyâremet*

*Hâhem ki pîş mîremet ey bîvefâ tabîb
Bîmâr bâz pors ki der intizâremet*

*Sad cûy-i âb beste'em ez dîde ber kenâr
Ber bûy-i tohm-i mihr ki der dil bekâremet*

*Hûnem berîht vez gam-i aşkem halâs dâd
Minnet pezîr gamze-i hançer guzâremet*

*Mîgiryem u murâdem ezin seyl-i eşkbâr
Tohm-i muhabbetest ki der dil bekâremet*

*Bârem dih ez kerem sûy-i hod tâ be sûz-i dil
Der pâ-y dembedem guher ez dîde bâremet*

*Hâfîz şerâb u şâhid u rindi ne vaz'-i tust
Filcumle mîkunî yu furû mîguzâremet*

Çeviri

Ey gözlerden uzak olan sevgili; seni Tann'ya emanet ediyorum. Canımı yaktın ama ben seni gönülden seviyorum.

Toprağın altına kefenimin ucunu çekmedikçe, elimi eteğinden çekmeyeceğim; inan buna.

Kaşlarının mihrabını bana göster de seher vakti ellerimi duaya kaldırdıktan sonra boynuna dolayım.

Eğer Bâbil'de Hârût'un hapsedildiği kuyuya girmem gerekse bile, yüz türlü büyü yapar, yine seni getiririm.

Ey vefasız doktor; senin yolunda ölmek istiyorum. Kendi hastanın halini hatırını sor bir kere; seni bekliyorum.

Senin gönlüne sevgi tohumunu ekmek umuduyla göz yaşlarımdan yüz ırmak akıtıyorum senin çevrende.

Kanımı döküp aşk gamından kurtardı beni. izin ver de hançer gamzeni saplayım yüreğime.

Ağlıyorum ve göz yaşı selinden maksadım senin gönlüne sevgi tohumunu ekmektir.

Kerem edip yanma yaklaşmama izin ver de gönlümdeki aşk yangısıyla ayaklarına gözyaşlarımdan inciler yağdırayım.

Hâfız; şarap, güzel dilber, rintlik sana göre değil. Kısacası, sen bunları yapıyorsun; ben de seni kendi haline bırakıyorum.

GAZEL 92

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün

*Mîr-i men hoş mîrevî k'ender ser u pâ mîremet
Hoş hurâmân şev ki pîş-i kadd-i ra'nâ mîremet*

*Gofte bûdî: Key bemîrî pîş-i men? Ta'cîl çîst?
Hoş tekâzâ mîkunî, pîş tekâzâ mîremet*

*Âşık u mahmûr u mehcûrem, but-i sâkî kucâst?
Gû ki behrâmed ki pîş-i serv-i bâlâ mîremet*

*Anki omrî şud ki tâ bîmârem ez sevdâ-yi û
Gû nigâhî kun ki pîş-i çeşm-i şehlâ mîremet*

*Gofteî: La'l-i lebem hem derd bahşed hem devâ
Gâh pîş-i derd u geh pîş-i mudâvâ mîremet*

*Hoş hurâmân mîrevî, çeşm-i bed ez rûy-i tu dîr
Dârem ender ser hiyâl-i an ki der pâ mîremet*

*Gerçi cây-i Hâfız ender halvet-i vasl-i tu nîst
Ey heme cây-i tu hoş, pîş-i heme câ mîremet*

Çeviri

Beyim, ne güzel yürürsün öyle! Ölürüm senin yürüyüşüne! Salın güzel güzel; ölürüm güzel boyuna bosuna.

“Ne zaman öleceksin yanımda?” demiştin? Acelen ne? Amma takaza ediyorsun! Takazana ölürüm ben.

Aşığım, mahmurum, sevgilimden ayırıyım; put gibi güzel sâki nerede? Salınsın haydi; onun selvi boyuna ölürüm.

Bir ömürdür onun sevdasıyla hastayım. Bir kere baksın bana; onun şehla gözlerine ölürüm.

“Lâl dudağım hem dert verir, hem derman” demişsin. Kâh derdine, kâh dermanına ölürüm senin.

Nasıl salınarak yürüyorsun öyle; Allah nazardan saklasın. Hayalim hep şu ki, ayaklarının önünde öleyim.

Sana kavuşmak benim için pek kolay değil. Ey her yanı güzel sevgilim; her yanma ölürüm senin.

GAZEL 93

Farsça Metin

Vezin: Mefailün feilâtün mefâilün feilün

*Çi lutf bûd ki nâgâh reşha-i kalemet
Hukûk-i hidmet-i mâ arze kerd ber keremet*

*Be nûk-i hâme rakam kerde'î selâm-i merâ
Ki kârhâne-i devrân mebâd bîrakamet*

*Negûyem ez men-i bîdil be sehv kerdî yâd
Ki der hisâb-i hured nîst sehv ber kalemet*

*Merâ zelil megerdân be şukr-i in ni'met
Ki dâşt devlet-i sermed aziz u muhteremet*

*Biyâ ki bâ ser-i zulfet karâr hâhem kerd
Ki ger serem bereved, ber nedârem ez kademet*

*Zi hâl-i mâ dilet âgeh şevd meğer vakti
Ki lâle ber demed ez hâk-i kuştegân-i gamet*

*Revân-i teşne-i mâ râ be cur'âi deryâb
Çu mîdehend zulâl-i hızır zi câm-i cemet*

*Hemîşe vakt-i tu ey îsî-yi sabâ hoş bâd
Ki cân-i Hâfiz-i dilhaste zinde şud bedemet*

*Kaleminden ansızın sızan yazılarda sana
hizmetimizden söz edilmesi ne büyük incelikti!*

*Kaleminin ucundan dökülen yazılarda bize
selamın geçiyor. Devran durdukça yazıların
eksik olmasın.*

*Gönlünü vermiş ben âşığından yanlışlıkla söz
etmişsin, demiyorum. Senin gibi akıllı birinin
yazarken hata yapmayacağını biliyorum.*

*Bu nimetin şükrânesi karşılığında n'olur beni
zelil etme. Çünkü ebedî devlet zaten seni aziz ve
muhterem tutmakta.*

*Gel de zülüflerinin ucuyla kararımı bulup
sâkinleşeyim. Çünkü başım gitse bile,
ayaklarından başımı kaldırmam.*

*Senden ayrı kalmanın verdiği gam yüzünden
ölenlerin toprağında lâleler bittiği zaman belki
gönlün bizim halimizden haberdar olur.*

*Nasıl olsa sana Cem'in kadehinden ölümsüzlük
suyu veriyorlar; sen de dudaklarından bbir
yudum vererek susamış canımızı rahatlat; anla
bizi.*

*Ey sabah rüzgârının tsâ'sı; vaktin hep hoş
geçsin. Çünkü gönlü yaralı Hâfız'ın canı senin
şifalı nefesinle canlandı yine.*

GAZEL 94

Farsça Metin

Vezin: Mefülü fâilâtün mefülü fâilâtün

*Zan yâr-i dilnevâzem şukrîst bâ şikâyet
Ger nuktedân-i aşkî, bişnev tu in hikâyet*

*Bîmuzd bûd u minnet, her hidmeti ki kerdem
Yârab mebâd kes râ mahdûm bîinâyet*

*Rindân-i teşneleb râ âbî nemîdehed kes
Gûî velîşinâsân reftend ezin vilâyet*

*Der zulf-i çun kemendeş ey dil mepîç k'ancâ
Serhâ burîde bînî bîcurm u bîcinâyet*

*Çeşmet be gamze mâ râ hûn hord u mîpesendî
Cânâ revâ nebâşed hûnrîz râ himâyet*

*Der in şeb-i siyâhem gum geşt râh-i maksûd
Ez gûşe'î bürûn ây ey kevkeb-i hidâyet*

*Ez her taraf ki reftem cuz vahşetem neyefcûd
Zinhâr ezin biyâbân, vîn râh-i bînihâyet*

*Ey âfitâb-i hûbân mîcûşed enderûnem
Yek sâatem begoncân der sâye-i inâyet*

*În râh râ nihâyet sûret kucâ tevan best
Keş sad hezâr menzil bîşest der bidâyet*

*Her çend burdî âbem rûy ez deret netâbem
Cevr ez habîb hoşter kez muddeî riâyet*

*Aşket resed be feryâd er hod besân-i Hâfız
Kur'ân zi ber behânî der çârdeh rivâyet*

Çeviri

O gönül okşayan sevgilime, içinde şikâyet de olsa, şükretmekteyim. Aştan anlayan biriysen, dinle şu hikâyeyi.

Ona yaptığım her hizmeti karşılıksız yaptım ve minnet de beklemedim. Tanrım, kimse inayetsiz sevgiliye hizmet etmesin.

Kimse dudağı susamış rinde su vermiyor. Sanırım, kadir kıymet bilenler buralardan çekmiş gitmiş.

Ey gönül, onun kemendi andıran zülüflerine dolanırım deme sakın! Çünkü orada hiç suç işlemeyen âşıkların kesilmiş başlarını görürsün.

Gözlerin, gamzenle bir olup kanımızı içti ve sen bunu hoş görüyorsun! Canım benim, kan dökeni himaye etmek reva mıdır sence?

Şu karanlık gecede gideceğim yolu kaybettim.

Ey hidayet yıldızı, çık artık saklandığın köşeden.

Hangi yönden gittiysem, hep korkum arttı. Aman şu çöllerden; aman şu bitmez tükenmez yollardan!

Ey güzellerin güneşi; içim kaynıyor içim. Biraz olsun beni inayet gölgene sığındır n'olur.

Bu yolun sonu gelir mi hiç! Daha baştayken yüz bin konak göründü!

*Beni rezil etmiş olsan da kapından yüz
çevirmem. Dostun çevri, rakibin saygısından
daha iyi.*

*Hâfız gibi Kur'ân'ı on dört rivayet üzerinden
ezbere okusan dahi, imdadına ancak aşkın koşar.*

Farsça Metin

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün Mefâîlün

*Mudâmem mest mîdâred nesîm-i ca'd-i gîsûyet
Harâbem mîkuned herdem firîb-i çeşm-i câdûyet*

*Pes ez çendîn şekîbâî şebî yârab tevân dîden
Ki şem'-i dîde efrûzîm der mihrâb-i ebrûyet*

*Sevâd-i levhbîneş râ aziz ez behr-i an dârem
Ki cân râ nushaî bâşed zi levh-i hâl-i hindûyeş*

*Tu ger hâhî ki câvîdân cihan yekser biyârâyî
Sabâ râ gû ki berdâred zemânî burka' ez rûyet*

*Veger resm-i fenâ hâhî ki ez âlem berendâzî
Bereşşân tâ furû rîzed hezârân cân zi her mûyet*

*Men u bâd-i sabâ miskin, du sergerdân-i bihâsıl
Men ez efsûn-i çeşmet mest u û ez bûy-i gîsûyet*

*Zihî himmet ki Hâfız râst ez dunyî vu ez ukbî
Neyâyed hiç der çeşmeş be cuz hâk-i ser-i kûyet*

Çeviri

Saçlarının kıvrımlarından esip gelen rüzgâr beni sürekli sarhoş ediyor. Büyüleyici gözlerinin aldatışı beni her an aldatıyor.

Tanrım, bunca sabırdan sonra, bir gecelik olsun, kaşlarının mihrabı önünde gözlerimi aydımlatan mum gibi parlak yüzünü görmek mümkün olacak mı?

Hint benli yüzünü canım için yazılmış bir muska olarak gördüğüm için ona bakmayı kutsal buluyorum.

Dünyayı sonsuza dek süslemek istersen, sabah yeline söyle de bir an için yüzünden peçeyi kaldırıversin.

Dünyadan yokluk denilen şeyi ortadan kaldırmayı arzu edersen, saçlarını dağıt; dağıt ki her telinden binlerce can dökülsün.

Ben ve sabah yeli; zavallı, avare, eli boş kalmış iki âşığız. Ben senin gözlerinle büyülenmişim; o ise senin saçlarından.

Hâfiz'daki bu himmet nasıl bir şeydir ki ha dünya olmuş ha âhiret âlemi, gözleri sokağının toprağı dışında hiçbir şeyi görmüyor.

GAZEL 96

Farsça Metin

Vezin: Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

Derd-i mâ râ nîst dermân, elgîyâs

Hicr-i mâ râ nîst pââyân, elgîyâs

Dîn u dil bordend u kasd-i cân kunend

Elgîyâs ez cevr-i hûbân elgîyâs

Der behâ-yi bûseî cânî taleb

Mîkunend in dilsitânân elgîyâs

Hûn-i mâ râ hordend in kâfîrdilân

Ey muselmânân çi dermân, elgîyâs

Hemçu Hâfîz rûz u şeb bîhîştên

Geşte'em sûzân u giryân, elgîyâs

Çeviri

*Derdimizin dermanı yok, yardım edin, aman.
Ayrılığımızın biteceği yok, yardım edin, aman.*

*Dinimizi, gönlümüzü aldı götürdüler. Şimdi
canımıza kastediyorlar. Aman şu güzellerin
çevrinden! Yardım edin, aman.*

*Şu gönül alan dilberler bir öpücük karşılığında
can isterler. Yardım edin bize, aman.*

*bu kâfir kalpliler kanımızı içtiler. Müslümanlar,
bunun dermanı yok mu? Yardım edin, aman.*

*Hâfız gibi kendimi bilmeden, gündüz gece, yana
yakıla, ağlaya sızlaya dolandım durdum. Yardım
edin, aman!*

Farsça Metin

Ve zin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Fa'lün

Tuî ki ber ser-i hûbân-i kişverî çun tâc
Sezed eğer heme-i dilberân dehendet bâc

Du çeşm-i şûh-i tu berhem zede hitâ vu habeş
Be çîn-i zulf-i tu mâcîn u hind dâde harâc

Beyâz-i rûy-i tu rûşen çu âriz-i ruh-i rûz
Sevâd-i zulf-i siyâh-i tu hest zulmet-i dâc

Dehân-i heşd tu dâde revâc-i âb-i hıız
Leb-i çu kand-i tu bord ez nebât-i mısır revâc

Ezin maraz be hakikat şifâ nehâhem yâft
Ki ez tu derd-i dil ey cân nemîresed be ilâç

Çerâ hemî şikenî, cân-i men, zi sengdilî
Dil-i zaîf ki bâşed be nâzukî çu zucâc

Leb-i tu hıız u dehân-i tu âb-i heyvân est
Kad-i tu serv u miyân mûy u ber behiyyât âc
Futâd der dil-i Hâfız hevâ-yî çun tu şehî
Kemine zerre-i hâk-i der-i tu bûdî kâc

Çeviri

Ülkedeki güzellerin baş tacısın sen. Bütün
dilberler sana haraç verse, yaraşır.

İki şuh gözün Hıta ve Habeş ülkelerini birbirine
düşürmüş. Zülfünün kıvrımlarına Maçın ve Hint
haraç veriyor.

Yanağının beyazlığı gündüzün yanağı gibi
parlak. Siyah zülüflerinin karanlığı bir karanlık
gece gibi.

Bal ağzın âbıhayata revaç vermiş. Şeker gibi tatlı
dudağın şeker kamışının değerini artırmış.

Gerçekten de bu hastalıktan şifa bulmayacağım.
Canım benim, senden dolayı gönül derdim
iyileşmiyor.

Canım benim, sırça kadar nazik olan şu zayıf
gönlümü neden hoyratça kırarsın?

Dudağın Hızır, ağzın âbıhayat. Boyun selvi,
belin kıl, göğsün fildişi.

Hâfiz'ın gönlüne senin gibi bir sultanın arzusu
düştü. Keşke Hâfiz, kapının toprağındaki en
küçük toz zerresi olsaydı!

GAZEL 98

Farsça Metin

Vezin: Mefâilün Feilâtün Mefâilün Feilün

*Eğer be mezheb-i tu hûn-i âşikest mubâh
Salâh-i mâ heme ânest kân turâ salâh*

*Sevâd-i zulf-i siyâh-i tu câ 'iluzzulumât
Beyâz-i rûy-i çu mâh-i tu fâlikulesbâh*

*Zi çîn-i zulf-i kemendet kesî neyâft halâs
Ez ân kemânçe-i ebrû vu tîr-i çeşm necâh*

*Zi dide'em şude yek çeşme der kenâr revân
Ki âşinâ nekuned der miyân-i an mellâh*

*Leb-i çu âb-i hayât-i tu hest kuvvet-i cân
Vucûd-i hâkî-yi mâ râ ezûst zikr-i revâh*

*Bedâd la'l-i lebet bûseî be sad zârî
Girift kâm-i dilem zû be sad hezâr ilhâh
Duâ-yi cân-i tu vird-i zebân-i muştâkân
Hemîşe tâ ki buved muttasıl mesâ vu sabâh*

*Salâh u tövbe vu takvâ zi mâ mecû Hâfîz
Zi rind u âşık u mecnûn kesî neyâft salâh*

Çeviri

Senin meşrebinde âşıkların kanını dökmek mübah ise, sen neyi uygun görürsen, bizim için de uygun olan odur.

Siyah sülfünün karalığı karanlıkları yaratmış. Ay gibi yüzünün beyazlığı sabahları ağartmış.

Kement gibi zülüflerinin kıvrımlarından kurtulan çıkmadı. Kaşının yayından, gözünün okundan kurtuluş yüzü gören olmadı.

Yanı başımda gözlerimden öyle bir ırmak akmaya başladı ki denizciler bile bu suda gemi yüzdüremez.

Abıhayatı andıran dudakların cana kuvvet verir. Şu toprak bedenimiz bu yüzden şarabı dilinden hiç düşürmez.

Yüz kere sızlandık da sonunda dudağının lâlinden bir öpücük alabildik. Yüz binlerce ısrardan sonra gönlümüzün muradına erdik.

Can sağlığın için dua etmek seni arzulayanların virdi olmuş. Akşamlar ve sabahlar bir birini izledikçe bu hep böyle sürüp gidecek.

Hâfiz bizden tövbe, sakınma, iyi hal beklerim deme. Rintte, âşıktaki, mecnunda kimse hâlis amel bulmamıştır ki.

Farsça Metin

Vezin: Mefâîlün Mefâîlün Feûlün

*Dil-i men der hevâ-yi rûy-i ferruh
Buved âşuſte hemçun mûy-i ferruh*

*Becuz hindû-yi zulfeſ hîçkes nîst
Ki berhurdâr ſud ez rûy-i ferruh*

*Siyâhî nîkbahtest anki dâyim
Buved hemrâz u hemzânû-yi ferruh*

*Şevêd çun bîd lerzân serv-i âzâd
Eğêr bîned kad-i dîlcû-yi ferruh
Bedîh sâkî şerâb-i ergavânî
Be yâd-i nergîs-i câdû-yi ferruh*

*Du tâ ſud kâmetem hemçun kemânî
Zî gam peyvêste çun ebrû-yi ferruh*

*Nesîm-i muſk-i tâtârî hacil kerd
Şemîm-i zulf-i anberbûy-i ferruh*

*Eğêr meyl-i dil-i herkes be câist
Buved meyl-i dil-i men sûy-i ferruh*

*Gulâm-i himmet-i ânem ki bâşed
Çu Hâfîz bende vu hindû-yi ferruh*

Çeviri

*Gönlüm Ferruh'un yüzünü görme arzusuyla
onun saçları gibi karmakarışık oluyor.*

*Bir hindûyu andıran siyah zülüfleri dışında
kimse Ferruh'un yüzünden nasibini almıyor.*

*Onun zenciye andıran siyah saçları ne
talihliymiş! Çünkü hep Ferruh'la sırdaş, hep
dizdize.*

*Eğer selvi onun cazibeli boyunu görecektse,
kıskançlığından kavak gibi titrer.*

*Sâkî, Ferruh'un o büyüücü gözlerinin hatırına
erguvan renkli şarap ver.*

*Boyum yay gibi iki büklüm oldu da
üzüntüsünden Ferruh'un kaşları gibi birbirine
yapıştı.*

*Ferruh'un amber gibi kokan zülüflerinin kokusu
Tatar ceylanlarının miskini utandırır oldu.*

*Herkesin gönlü bir yere meylediyorsa, benim
gönlüm de Ferruh'a doğru akıyor.*

*Ferruh'a Hâfız gibi kul köle olanların bu yolda
gösterecekleri himmete ben de köleyim.*

Farsça Metin

Vezin: Mefûlü Fâilâtü Mefâilü Fâilün

Dî pîr-i meyfurûş ki zikreş be hayr bâd

Goftâ: Şerâb nûş u gam-i dil beber zi yâd

Goftem: Be bâd dehedem bâde nâm u neng

Goftâ: Kabûl kun suhan u herçi bâd bâd

Sûd u ziyân u mâye çu hâhed şuden zi dest

Ez behr-i in muâmele gamgîn mebâş u şâd

Bâdet bedest bâşed eğer dil nihî be hiç

Der ma'razî ki taht-i suleymân reved be bâd

Hâfiz geret zi pend-i hakîmân melâlet est

Kûteh kunîm kıssa ki omret dirâz bâd

Çeviri

Dün, Allah selâmet versin, yaşlı meyhaneci dedi ki: Şarap iç ve gönlündeki gamı at kafandan.

Dedim: Bâde, ar, namus, her şeyimi yele verecek. Dedi: Lâf dinle sen; ne olursa olsun.

Değil mi ki kâr zarar hesabı, sermaye elden gidecek, bu alışveriş uğruna üzme kendini; hoş tut gönlünü.

Süleyman tahtının bile yele gittiği bu sergide bir hiçe gönül verirsen, sonunda ellerin boş kalacak ancak.

Hâfız, bilgelerin sözünden usanç geldiyse, kapatalım bu meseleyi; Allah sana uzun ömürler versin.